

ELMAN MALİYEV

**ZƏFƏRİ QANINLA YAZDIN
QƏHRƏMAN!**

REDAKTOR
Bəxtiyar Əliyev

NAŞİR
Akif Dənzizadə

Elman Maliyev

M20 **ZƏFƏRİ QANINLA YAZDIN QƏHRƏMAN!**

Bakı: “APOSTROF-A”, 2022. – səh. 200.

ISBN: 978-9952-562-03-3

Bu kitabda cəmi 30 il ömür sürmüş Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçusu, XTQ-nin bölük komandiri olmuş, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə ölümündən sonra “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görülmüş, kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun qısa, ancaq şərəfli ömür yolundan, hərbi xidməti və müharibə dövründə göstərdiyi qəhrəmanlıqlardan söhbət açılır.

Kitabın istifadəsi ilə bağlı bütün müstəsna hüquqlar müəllifə məxsusdur.

© ELMAN MALİYEV, 2022

Müəllifin ön sözü:

...Şəhidlərə torpağın hər qarışı Vətəndir...

Azərbaycan yerləşdiyi coğrafi məkanına, təbii sərvətlərinə görə tarix boyu qonşuları tərəfindən hücumlara məruz qalıb. Xain qonşumuz olan ermənilər isə, dünyadakı havadarlarının dəstəyi ilə əsrlər boyu xalqımıza qarşı soyqırımlar törədib, xalqımızın gözünü qorxudaraq, torpaqlarımızı işğal etməyə cəhd edib. Bütün dövrlərdə də, Azərbaycanın qeyrətli oğulları, ərənləri yağı düşmənin qarşısına çıxaraq, onlara layiqli cavab da, verib. Ancaq böyük siyasi gedişlərin peşkasına çevrilən erməni siyasəti öz çirkin əməllərindən əl çəkməyərək, ilk fürsətdə belə xalqımıza qarşı hücumlar təşkil edib. Belə fürsətlərdən biri də, Sovetlər birliyinin dağılması ərəfəsində oldu. Belə ki, yenicə müstəqilliyini əldə edən Azərbaycan Respublikası, hələ milli ordusunu tam formalaşdırmamış, dövlətçilik prinsiplərini tam bərkitməmiş, yenə də, xain qonşuları tərəfindən qəfil hücumla məruz qaldı. Havadarlarının maddi-mənəvi, hərbi-texniki dəstəyi hesabına Azərbaycan Respublikasının 20% torpaqları işğal altına düşdü. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıtması və atəşkəs əldə etməsi, Azərbaycan dövlətinin və xalqının xeyrinə işləməyə başladı. Belə ki, Azərbaycan özünün təbii sərvətlərini, qara qızıl sayılan neftini dünya bazarına çıxartmaqla iqtisadi cəhətdən güclənməyə başladı. İqtisadi güc bir müddət sonra hərbi gücümüzün də, artmasına səbəb oldu. Dünya şöhrətli siyasətçi Heydər Əliyev özündən sonra layiqli siyasi varisini də, bizlərə elan etdi. Beləliklə də, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənabları

oldu. Prezident İlham Əliyev Ali Baş Komandan kimi işğal altında qalan torpaqlarımızın geri qaytarılması üçün bütün siyasi gedişlərdən istifadə etməyə başladı. Bununla paralel isə ordu quruculuğuna ciddi fikir verməyə başladı. Ali baş komandan düşünürdü ki, əgər ermənilər öz xoşlarıyla işğal altında saxladıkları torpaqlardan çıxmasalar, onda onları döyüş meydanında cəzalandırmaq lazımdır. Bütün bunları nəzərə alan Ali Baş Komandan tək-cə müasir hərbi texnika almaqla ordu quruculuğu yolunda işini bitmiş hesab etmədi. Bununla yanaşı dünyanın aparıcı dövlətlərinin ordusu ilə döyüşəcək səviyyədə zabitlər hazırlamağa başladı. Belə zabitlərdən biri də, “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” kapitan İsmayıl Səmədovdur. İsmayıl XTQ-nin “N” sayılı hərbi hissəsinin bölük komandiri olub. İsmayıl kimi zabitlərin yetişməsi üçün Azərbaycan dövləti yüz minlərlə dollar xərcləyib. Odur ki, Yaşma adı gələndə, hətta, ən güclü orduya malik dövlətlərin jurnalistləri belə öz heyranlıqlarını gizlədə bilmirdilər. İsmayıl Səmədovun bir neçə dil bilməsi, xüsusən də, İngilis, Erməni dillərində sərbəst danışması bu zabitlərin nə qədər mükəmməl olmasından xəbər verir. İkinci Qarabağ savaşı, “Vətən Müharibəsi” başlayan kimi məhz XTQ-nin hərbi qulluqçuları, ermənilərin ən güclü, sarsılmaz saydıqları ordunu bir neçə günə diz çökdürdülər. 44 gün davam edən müharibə artıq Azərbaycana ona görə lazım idi ki, tək-cə ermənilər deyil, bütün dünyanın aparıcı dövlətləri də, görsünlər ki, Azərbaycan əsgəri hansı gücə malikdir. Təsadüfi deyildir ki, dünyanın bir çox aparıcı KİV-nin nümayəndələri Şuşa və bir neçə şəhərlərdə əlbəyaxa döyüşlər zamanı Azərbaycan xüsusi təyinatlılarının qeyri-adi döyüş qabiliyyətli olmalarından xeyli danışdılar. Məhz, İsmayıl kimi zabitlərimiz Azərbaycan əsgərinin gücünü dünyaya nümayiş etdirdilər.

Kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun “Vətən Müharibəsində” göstərdiyi qəhrəmanlıq hərbi sirr olduğuna görə tam açıqlanmasa da, onun “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görülməsi bölük komandirinin necə cəsur komandir olmasından xəbər verir.

İsmayıl Səmədov Azərbaycan dövləti tərəfindən peşəkar zabit kimi yetişdirilib, bunun üçün o, dünyanın bir çox aparıcı ölkələrində “Komando” kurslarına qatılıb. Keçdiyi hərbi sınaqlarda təkə öz nüfuzuna deyil, həm də, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin nüfuzuna hörmət qazandırılıb. Onun hələ hərbi xidmət etdiyi vaxtlarda Ali Baş Komandan, Dövlət başçısı İlham Əliyevlə görüşü də, təsadüfi deyildir. Bəli, İsmayıl kimi zabitlərimizin şəhid olmaları Azərbaycan Silahlı Qüvvələri üçün böyük itgi hesab edilir, bir təsəllimiz vardır ki, belə oğulların sayəsində Azərbaycan itirilmiş torpaqlarını geri qaytara bildi. Bu təkə itirilmiş, işğal altında qalmış ərazi demək deyildir, bu həm də, hər bir Azərbaycan kişisi üçün Şərəf məsələsi idi.

Peşəsindən asılı olmayaraq, kim olursan ol, ailəsini sevməyən, ata-anasına yaxşı olmayan insan vətəninini sevə bilməz. İsmayıl Səmədov burada da, örnək olan bir Azərbaycan kişisi idi. Belə ki, ata-anasına olan sevgisi, bacı-qardaşı ilə həm də, dost münasibətinin olması, bu günün gəncliyinə örnəkdir. İsmayıl gənc ata kimi, həyat yoldaşı kimi də, nümunəvi olmağı bacarmışdı, sanki Şəhidlər aramızda olan mələklərdir, çünki bir insan övladı bu qədər müsbət keyfiyyətlərə sahib ola bilməz. İsmayıl Azərbaycan xalqına, doğmalarına iki körpə, Nurgül və Mehdi kimi gül balalarını əmanət edib. Uşaqlarının anasına qarşı da, əsil Azərbaycan kişisinin sevgisini göstərilib, Bəsti xanımın aralarında olan məhəbbət, sözün əsil mənasında haqqında dastanlar yazılacaq qədər böyükdür.

Gəlin tanış olaq:

VƏTƏN MÜHARİBƏSİNİN QƏHRƏMANI
Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin
KAPİTANI – İSMAYIL MƏHƏMMƏD OĞLU
SƏMƏDOV!

Şəhid Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu 1990-cı il 9 avqust tarixində Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində anadan olmuşdu.

İsmayıl 1996-cı ildə Birinci Qarabağ Savaşında şəhid olmuş, həmkəndlisi Qoca Qocayev adına Lahıc kənd tam orta məktəbində təhsilinə başlamışdır. O, 9-cu sinifi bitirdikdən sonra, Bakıda Kimya-Biologiya təmayüllü liseydə təhsilini davam etdirir və həmin liseyin məzunu olur. 2007-ci ildə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə qəbul olub. Həmin məktəbi bitirdikdən sonra, leytenant rütbəsi alaraq, hərbi ximdətinə Mingəçevir şəhərindəki “N” sayılı hərbi hissənin zabiti kimi başlayır.

2011-ci ildə könüllü olaraq, öz ərizəsi ilə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kursuna yazılır və bu 6 aylıq təlim-tədris kursunu yaxşı göstəricilərlə, birinciliklə başa vurub. Bu kurs çox çətin və zabit üçün çox şərəfli bir kurs olub. Belə ki, kursu çox az adam müvəffəqiyyətlə bitirə bilirdi. İsmayıl kursa başlayana kimi oranın öz qanunları olduğundan xəbərsiz olub. Kursun sonuncu həftəsini cəhənnəm həftəsi adlandırıblar. Bu son həftədən yaxşı nəticələrlə çıxan çox az sayda hərbiçi olub ki, onlara da, adlarını XTQ-nin sıralarında əbədi yaşatmaq üçün şərait yaradıblar. Belə ki, birinci yerdə kursu başa vuranlar boyunlarından asdıqları dəmiri oradakı əzəmətli ağaca çəkiclə döyərək, öz möhürlərini vurmuş olurlar. İsmayıl Səmədov həmin kursda hərbi hissə tarixində uzun müddətdir əldə olunmayan birinciliyi əldə et-

diyinə görə adını xidmət etdiyi hərbi hissədə də, qızıl hərflərlə yazdırma bilməmişdi.

Sonra İsmayıl hərbi fəaliyyətini baş leytenant rütbəsi ilə Yaşmada XTQ-nin “N” sayılı hərbi hissəsində davam etdirir. O, daha sonra Silahlı Qüvvələrin Təlim-Tədris Mərkəzində (27.07.2011-ci il tarixindən 25.06.2012-ci il tarixinədək) fəaliyyət göstərən motoatıcı tağım komandiri kursunu da, müvəffəqiyyətlə bitirib.

İsmayıl Səmədov eyni zamanda Gürcüstan Respublikasında (2014-cü ildə) 1 aylıq ölkələrarası dağçılıq kursunu da, müvəffəqiyyətlə başa vurub, sertifikatla mükafatlandırılıb.

O, həmçinin Türkiyə Respublikasında (09.02.2015-ci il tarixindən 06.03.2015-ci il tarixinədək) dərin “Kar və şiddətli soğuklarda müharibə askeri kayakçılıq” kursunu da, bitirmişdir.

Bundan əlavə 2015-ci ilin oktyabr ayından 2016-cı ilin 12 yanvar tarixinədək “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” Kapitan İsmayıl Səmədov SCG Çətinləşdirilmiş Xüsusi Təyinatlıların kursunu da, uğurla keçib, sertifikatla qiymətləndirilmişdir.

Daha sonra o, 2017-ci ildə Gürcüstanda “Dağçılığın təkmilləşdirilməsi” kursunu müvəffəqiyyətlə başa vurub.

Peşəsinin vurğunu İsmayıl Səmədov Silahlı Qüvvələrin Təlim-Tədris Mərkəzində fəaliyyət göstərən 18.11.2019-cu il tarixindən 21.12.2019-cu il tarixinədək kəşfiyyatçı aviasiya tuşlayıcı ixtisası kursunu da, bitirib.

İsmayıl Səmədov Türkiyənin İzmir şəhərində 2018-ci ildə 11 aprel və 11 may tarixlərində 25 ölkə arasında keçirilən “EFES” Beynəlxalq yarışda, öz dəstəsi ilə ölkəmizə birincilik gətirmişdir və bu uğurdan sonra ona kapitan rütbəsi verilir. İsmayıl Səmədov zabıt peşəkarlığını artırmaq üçün bütün lazımi kurslardan keçmiş və onun xidmətləri həmişə qiymətləndirilmişdir.

Kapitan İsmayıl Səmədov xidmət etdiyi dövrlərdə bir çox medallarla təltif olunub.

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin 95 illik yubiley medalı;

“Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə” Üçüncü dərəcəli medalı;

“Qüsursuz xidmətə görə” Üçüncü dərəcəli medalı;

Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 illiyi medalı;

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının “100 illiyi” yubiley medalı;

O, bir çox diplomlarla, fəxri fərmanlarla, sertifikatlarla təltif olunub.

Şəhid–kapitanımız vəzifə borclarını layiqincə və qüsursuz yerinə yetirdiyinə görə və döyüş hazırlığında əldə etdiyi xüsusi nailiyyətlərə görə 2016–cı ilin iyul ayının 21–də Müdafiə Nazirliyinin Baş Qərargah rəisi tərəfindən fəxri fərmanla təltif olunub.

İctimai-siyasi və döyüş hazırlığında yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə görə, həmçinin nizam-intizamı ilə seçildiyinə görə İsmayıl Səmədova 24.06.2017–ci il tarixində polkovnik-leytenant Fuad Qasımov tərəfindən fəxri fərman da, verilib.

Gənc, təcrübəli hərbiçi olan İ. Səmədov bir çox mühüm hərbi tapşırıqlarda və Aprel döyüşlərində fəal iştirak edib.

O, 2016–cı ilin qış tədris dövründə yüksək nailiyyətlər əldə etdiyinə, tədbirlərin yerinə yetirilməsində yüksək səy və bacarıq göstərdiyinə görə, XTQ-nin komandiri general-mayor Hikmət Mirzəyev tərəfindən fəxri fərmanla təltif edilib.

İsmayıl Səmədov 27 sentyabr 2020-ci il tarixində başlayan İkinci Qarabağ savaşı, Vətən Müharibəsinin ilk günlərindən düşmənin bir çox hərbi texnikasını, çox sayda canlı qüvvəsini məhv edib.

Peşəkar və təcrübəli xüsusi təyinatlı olan İsmayıl Səmədov Füzuli rayonu Hadrut qəsəbəsi uğrunda gedən qanlı döyüşlərdə, düşmənlə üz-üzə döyüşdə düşmənin çoxsaylı canlı qüvvəsini məhv edərək, son damla qanına kimi, qəhrəmancasına döyüşüb və məhz həmin döyüşdə şəhidlik zirvəsinə ucalmışdır.

Ölümündən sonra İsmayıl Səmədov Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamları ilə “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” fəxri adına layiq görülüb və medalı ilə təltif olunub. Bundan əlavə “Vətən uğrunda”, “Cəbrayılın, Füzulinin, Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib.

Dövlət Başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarının əbədiləşdirilməsi ilə bağlı növbəti sərəncamı ilə cəsur bölük komandiri, şəhid kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun adı Zaqatala şəhəri 5 saylı tam orta məktəbinə verilib. Bu münasibətlə həmin məktəbdə geniş tədbir də, keçirilib. Tədbirdə artıq Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının adını daşıyan məktəbin müəllim və şagird kollektivi şəhid kapitanın anası Həlmət xanım, həyat yoldaşı Bəsti xanım, atası Məhəmməd, qardaşı Elvin, bacısı Vəsilə xanım, Rayon İcra Hakimiyyətinin məsul əməkdaşları, Zaqatala Rayon Təhsil Şöbəsinin müdiri Həbil Qurbanov, şöbənin əməkdaşları, şəhid ailələrinin nümayəndələri, İkinci Qarabağ Savaşı iştirakçıları, qazilər, Birinci Vətən Müharibəsinin veteranları, şəhid hərbi qulluqçunun döyüş yoldaşları, digər rəsmi və qeyri rəsmi təşkilatların nümayəndələri də, iştirak ediblər. Məktəbə ad vermə mərasimində şəhid-kapitan İsmayıl Səmədovun ömür yolundan, qəhrəmanlığından çıxışlar edilib və barəsində xatirələr, şeirlər söylənilib. Həmçinin tədbir iştirakçıları İsmayıl Səmədovun həyatından bəhs edən video-çarxla tanış olublar.

Qeyd: "İCTİMAİ" Televiziya Kanalı "Heç kim unudulmur, heç kəs yaddan çıxmur" silsiləsi ilə şəhid-kapitan İsmayıl Səmədov barəsində qısa metrajlı sənədli film çəkilib.

Kapitan şəhid İsmayıl Səmədov ailəli idi, onun iki övladı – bir qız, bir oğlan uşağı ondan bizlərə əmanət qalıb.

Bəli, İkinci Qarabağ Müharibəsində, Zəfər Qələbəsinin çalınmasında, işğal altında olan torpaqlarımızın erməni cəlladlarından azad edilməsində əsil qəhrəmanlıq dastanı yaratmış, kapitan-şəhid İsmayıl Səmədov qısa, lakin şərəfli və mənalı ömür sürdü. O, bir Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı kimi istər hərbi xidmət dövründə, istər tədris və təlimlərdə, istərsə də, Azərbaycanımızın azadlığı, bütövlüyü uğrunda gedən mübarizədə, Aprel döyüşlərində və İkinci Qarabağ Savaşında hərbi sücaət göstərə bilib.

Azərbaycanın hərbi tarixində, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin tərkibində, Xüsusi Təyinatlıların gənc və mərd zabiti kimi şanlı tariximizdə öz imzasını qoydu.

İsmayıl Səmədov pak bir körpə kimi dünyaya gəldi və adı uzun illər Müasir Azərbaycan tarixində çəkiləcək əsil qəhrəman kimi də, Şəhid oldu.

Qəhrəmanlar heç vaxt unudulmur, Həzi Aslanov, Qafur Məmmədov, Mübariz İbrahimov və İsmayıl Səmədovun adı da, Şanlı tariximizdə qızıl hərflərlə yazılacaq və heç vaxt unudulmayacaqdır.

BİRİNCİ BÖLÜM:

**Lahıc kəndindən başlanan
ömür yolu...**

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, Şəhid Kapitan İsmayıl Səmədovun atası Məhəmməd Səmədov:

“İsmayıl əvəz olunmaz fədakar oğlum idi...”

Əvəz olunmaz fədakar oğlum İsmayıl haqqında danışmaq bir ata kimi mənə çox ağırdır. İsmayıl tək oğul yox, mənim arxam-dayağım, dostum, sirdaşım idi. Atamın adını qoyduğuma görə mən onu “dədəm” deyər çağırırdım. Həqiqətən də, mən ona atalıq eliyə bilmədim. O, mənə atalıq elədi. O, özü üçün bir gün yaşamadı. Ailəmiz üçün, böyük ailəmiz olan Vətən üçün yaşadı. O, 30 illik həyatını bir oğul kimi, ata kimi, qardaş kimi şərəfli ömür yaşadı. Əsil övladın elədiklərini o, bizə elədi. Məzuniyyətə gələndə səhər tezdən durub, gələrdi və mal-qaraya baxardı, yerini təmizləyər, otunu və suyunu verərdi. Deyərdim ki, “ay oğul get yat, istirahətə gəlmisən”. Eşitməzdi məni. Mala-heyvana baxmağa marağı çox idi. Xatirimdədir, bir dəfə qış ayları idi. Dedi ki: “Ata, gəl, çıxacaq gəzək, ov edək”. Ov tufəngini götürüb, kəndimizin ətrafına çıxdıq. Bir də gördük ki, koldan qırqovul çıxdı və göyə qalxdı. İsmayıl dedi: “Ata, tut gəldi” deməyi ilə vurmağı bir oldu. O, sərrast və çox gözəl nişan alırdı. Bir sözlə deyə bilərəm ki, İsmayıl hər tərəfli yetişmiş, bişmiş bir oğul idi. Bunu tək mən yox, qohum-qonşu da, dostu, yoldaşı da deyə bilər. Bir dəfə isə oturub İsmayilla söhbət edirdik. Dedi: “Ata, inşallah pensiyaya çıxarsan”. Mən də dedim ki: “Bu gedişlə inanmıram ki, biz təqaüdə çıxacaq. Çünki, canım sözümə baxmır.” Deyəsən, bu söz ona təsir etmişdi, qardaşı Elvinə demişdir ki, “get atamın adına kart açıdır”. Balaca qardaşı Elvin isə deyib ki: “Ay qardaş, pul kartına nə ehtiyac var, mənim kartım var da”. İsmayıl isə

deyib ki: “qoy atam gedib özü öz əliylə kartdan pul çıxartsın. Həyatın işini bilmək olmur”. Mənə də zəng elədi ki, “ata pulu götür, ürəyin nə istəyirsə özünə xərclə”. Oğlum mənim kartıma 2 dəfə pul vurdu. İsmayıl çox qayğıkeş, xeyirxah, mehriban, dəyərli bir insan idi. Çox-çox təəssüf...

...Bu gün mənim kartım dəyişilib, daha İsmayıl öz əliylə göndərmir. Mənə şəhid atası olaraq təqaüd verilir... Ancaq, İsmayılın sağlığında göndərdiyi o pullar daha şirin idi...

Mən, bir ata kimi heç bir ataya, valideynə belə pullar almağı arzulamıram. Mənim oğlum özündən başqa hamını düşündü. Vətənə, torpağa, bizə, bizlərə görə canını qurban elədi və şərəflə, vicdanla, qeyrətlə şəhadətə qovuşdu.

***Məkanın cənnət olsun, İsmayıl, mənim cəsür balam!
Hər bir valideynə belə igid övlad qismət olsun!
Mən qəhrəman oğlumla fəxr edirəm, qürur duyuram...***

“Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”nın Anası Həlmət xanımın xatirəsi:

*Mən aşiqəm bala dərdi,
Evimizə bəla gəldi.
Heç bir ana görməsin,
Övlad itgisi, bala dərdi!*

*Bu dağların daşı yanan,
Bulud oynar başıynan.
Oğlu ölən ananın,
Yeməyi göz yaşıynan.*

*Alovun gözüm balam,
Ən şirin sözüm balam.
Şəhid oğul dərdinə,
De, necə dözüüm balam?*

Həlmət Ana oğlunun adını dilinə gətirən kimi göz yaşlarına sahib ola bilmir, şəhid balası-Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovla həm fəxr edir, həm də qürur duyur:

“Vətən Müharibəsi” qəhrəmanı kapitan şəhid İsmayıl Səmədovun anası kimi, mənə, oğlum haqqında, onun 30 illik qısa həyatında keçirdiyi acılı həyat hekayəsini, xatirələrini yazmaq qismət olub. Bunun mənim üçün necə ağır olduğunu ancaq övlad itirən analar bilər. Kimlərəsə bu yazılanlar maraqsız görüne bilər. Mənim bunları yazmaqda məqsədim odur ki, İsmayılın

balaları Nurgül, Mehdi və nəvələrim bilsinlər ki, ataları, eyni zamanda əmiləri və dayıları necə övlad olub. Qoy onlar da ata və analarına İsmayıl kimi övlad olsunlar, onlara bir nümunə olsun. Bildirmək istəyirəm ki, İsmayıl 1990-cı il avqustun 9-da dünyaya gəlmişdir. Birinci Vətən Müharibəsi təzə başlamışdır. Olduqca çətin, ağır günlər yaşayırdıq. İsmayıl da yaşıdları kimi çətinliklə böyümüşdür. Birini tapırdıq, birini yox, köhnə təzə geyib, oyuncağın, velosipedin nə olduğunu bilmədən böyümüşdülər. Məktəbə getdilər, bir bacı, iki qardaş. İsmayıl bacısından sonra ikinci övladımız olub. Babası 100 yaşında rəhmətə getmişdir. Əmiləri oğluma babalarının adını qoydular ki, babası kimi uzun ömürlü olsun. Atası, əmiləri, bibiləri, demək olar ki, əzizlərimizin hamısı onu “dədəm” deyə çağırırdılar. Bütün nəsil onu çox istəyirdi. Həmçinin məktəbdə də özünə hörmət qazanmışdı. Müəllimləri İsmayıldan çox razı idilər. Bir dəfə də olsun belə ondan bizə şikayət gəlməmişdir. Bir dəfə isə İsmayıl yuxudan gec durub, oturub ağlayırdı ki, mən dərsə gecikmişəm. Çox məsuliyyətli bir uşaq idi. Bir dəfə 2-3-cü sinifdə oxuyurdu, 8 mart bayramı idi, səhər-səhər həyətdə düşdüm, azacıq qar yağmışdı. Hava çox soyuq idi. Səhər yeməyinə uşaqları çağırdım. Ancaq İsmayıl yox idi. Atası dedi ki, həyətdə yoxdu. Gələndə gördüm ki, əlləri arxada burnu soyuqdan qıp-qırmızı olub. Soruşdum ki, “hardasan bu soyuqda” onunla dalaşdım. O, isə qızarmış əlləriylə mənə bənövşələri uzatdı: “Ana, bayramın mübarək!” dedi. Bu mənə İsmayılın ilk təbriki idi. Hər şeyə marağı var idi, İsmayılımin. Mal-qaraya, çöl quşlarına, ev quşlarına, heyvandarlığa, idmana, rəqsə. Hətta o, öz rəqsləri ilə hər kəsin diqqətini çəkərdi. Həyətdə işlərində də küçədəki uşaqlardan seçilərdi. At sürmək isə onun hobbisi olub və çox gözəl bacarırdı. Bir gün o, gəldi ki, qonşumuzun uşağı velosiped

alıb. İsmayıl da ona deyib ki, ver bir azca mən sürüm, qonşunun uşağı razı olmayıb.

İsmayıl müharibədən bəhs edən kinolara marağı çox idi. Elə balaca vaxtlarından “Fəryad” kinosuna çox diqqətlə baxardı və onu çağıranda belə eşitmirdi.

O, 9-cu sinifi bitirəndən sonra kənddən 1-2 uşaqla Bakı şəhərində Kimya-Biologiya təmayüllü litseyində təhsilini davam etdirdi. İsmayıl iki il orada əla qiymətlərlə oxudu. Onun telefonu yox idi. Evnən əlaqə saxlamaq üçün otaq yoldaşlarının telefonundan istifadə edərdi. İki il ərzində bir dəfə də olsa bizə demədi ki, 1 manat pul və ya nəsə göndərin. Bir dəfə məktəbə gedəndə müəlliməsi dedi ki, “gəlin dərsdə oturun”. Başqa valideynlər də var idi. Tarix dərsi idi. Həmin vaxt müəlliməsi İsmayılı çağırdı: “gəl dərs danış” dedi. Müəlliməsi çox razı qaldı, sonda müəllimə məni otağına çağırdı və dedi ki, çox gözəl tərbiyəli övlad böyütmüsüz. Təşəkkür elədi. Başqa valideynlər uşaqlar üçün əlavə müəllimlər tutmuşdular, ali məktəbə hazırlaşmaq üçün. Bizim isə buna imkanımız yox idi. Oğlum məktəbi əla bitirdi və sənədləri ali məktəbə verdi. İmtahan verib evə gəldi. Və bir gün ev telefonuna zəng edib dedilər ki, “bəs oğlunuz İsmayıl Hərbi Akademiyaya qəbul olub”. İsmayıl bu xəbərdən çox sevinmişdi, elə hamımız sevincli idik. O vaxtlar İsmayılın bibisi oğlu və əmisi oğlu da həmin hərbi ali məktəbi qurtarmışdılar. Bibisi oğlu mayor rütbəsində idi və işləyirdi. Hərbiyə marağı çox böyük olsa da, o, həmişə evini, ailəsini düşünürdü. Bilirdi ki, bizim başqa Ali məktəblərdə uşaq oxutmağa, kirə pulu verməyə imkanımız yoxdur. İsmayıl ancaq 1-ci kursun sonlarında özünə mobil telefon aldı. Belə ki, yanvarın sonunda yeganə bacısının nişanı olmalıydı. Biz, hamımız İsmayılı gözləyirdik ki, tətillə buraxmalıydılar. O, gələn kimi soruşdu

Zəfəri qanınla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanınla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

ki, “Ana, bazarlıq eləmisinizmi və nəsə lazımdırımı?” Ertəsi gün İsmayıl aldığı təqaüdü ilə özündən böyük bacısının nişanına bazarlıq etdi. İsmayıl oxuduğu məktəbdə nə verirlərsə də ona qane olurdu. Yoxsa başqa tələbələr kimi onun da şənbə-bazar günləri şəhərə çıxanda ürəyi istəyən bir şey olmamış olmazdı. Oğlum siqaretin, içkinin nə olduğunu bilmədi. Elə o dövürlərdən namaz qıldırı, oruc tutardı–İsmayıl. Və daima bizə də dinli, imanlı olmağı yada salar, tövsiyyə edərdi. 2018-ci il oktyabrın 18-də bacısının toyu olacaqdı. Sentyabrın axırları idi. İsmayıl mənə zəng vurdu və soruşdu ki: “Ana, bacımın toyu üçün nəyi var, nəyi yoxdu?” Dedim: “Ay bala, bir-iki şey almışıq”. Dedi ki: “Ana, 6-cı gün gəl Bakıya, mən məktəbdən çıxım gedək, görək neyniyirik”. Mən şənbə günü səhər Bakıda oldum. İsmayıl biz ticarət obyektlərini gəzdik və bazarlıq etdik. Əvvəlcə evdən pul götürmüşdük. 150 manat xalça, toz soran, ütü götürdük, pulunu İsmayıl verdi”. Dedim: “Ay bala, sən hələ tələbəsən, biz sənə pul verməliyik”. Dedi: “Ana, narahat olma, biz uşaqlardan razılaşmışıq, bir-birimizə kömək edirik”.

O, toya səhər gəldi, axşam vaxtlarında Bakı şəhərinə qaıtdı. Çünki bir günlük icazə verilmişdi. Heç bacısını gəlin aparanaq qalmadı. İsmayılın müsbət xüsusiyyətləri çox idi. O, tələbə olanda da, hərbiçi olanda da heç vaxt heç kimi narahat etməyi xoşlamazdı. Heç vaxt deməzdi ki, mən kəndə gəlirəm. Səhər həyəətə düşəndə görürdük ki, pilləkəndə ayaqqabıları var. Qışın soyuğunda da o biri otaqda özü üçün yer açıb, yatıb. Deyirdim: “Ay bala, o boyda yol gəlmisən, ac-susuz. Niyə belə edirsən?” Cavabında deyirdi ki: “Narahat olma ay Ana, Sizi incitmək istəmirəm”. 2009-cu ilin iyul ayında birinci nəvəmiz dünyaya gəlmişdi. İsmayıl dayı olmuşdu. O, elə sevinirdi ki, sevinirdi ki...

Bir həftədən sonra İsmayıl 100 manat pul göndərdi ki, nə isə lazım olar, uşağa nə lazımdırsa alın.

O, hər dəfə evə gələndə bacısı oğlu Eminə bir hədiyyə alardı və onu sevindirirdi. Ona ilk velosipedini də Eminə o, almışdı. Deyərdi ki: “Mən uşaq yaşlarında olanda bunların heç birini görməmişəm. Ancaq arzusunda olmuşam...”

Beləliklə, oğlum İsmayıl Ali Hərbi məktəbini bitirdi. O, Mingəçevir şəhərindəki Müdafiə Nazirliyinin “N” sayılı Hərbi hissədə təyinatla işə başladı. 3-4 ay olardı ki, işləyirdi. Oğlum 10 günlük məzuniyyətə gəldi. O vaxtlar qardaşı Elvin hərbi xidmətdə idi. Məzuniyyətə gəldiyi cəmi 3-4 gün olardı. Qaç-qaç evə gəlib, başladı paltarlarını yığmağa. Dedim: “Ay bala, nə xəbərdir, nə olub”. Sevinə-sevinə dedi: “Ana, bizi hərbi hissədən təlimə göndərirlər”. Bir də dedi ki: “mənə zəng vurmayın, özüm imkan olanda zəng edəcəm”. O, gedəndən bir ay sonra bizə deyiblər ki, İsmayıl könüllü olaraq Xüsusi Təyinatlıların kursuna yazılıb. Hərbidə olan qohumlar, əmisi, bibisi oğlanları bizə dedilər ki: “İsmayıla niyə icazə vermisiz ki, həmin kursu keçmək çox çətindir və ağırdır, hər oğul o kursu keçə bilmir”. Özü də balaca, cılız görünsə də çox güclü və dözümlü idi. Hər işə can atan idi. İstəməzdi ki, etdiyi yaxşılığı dilə gətirsin. Ona nümunəvi hərbi xidmətlərinə görə verilən medalları, diplomları, fəxri fərmanları barəsində şəhid olana qədər heç vaxt bizə deməzdi. Prezident İlham Əliyevlə bir neçə dəfə görüşmüşdü, heç o barədə də belə deməmişdi.

O, kursa getdiyi 6 ay olmuşdu. Bir gün ondan atasına zəng gəldi, dedi ki: “Ata, məni təbrik edə bilərsiz, mən uğurla kursu keçdim və 120 nəfərdən sonra qalan 20 nəfərin içində 1-ci oldum”. Atası da mən də sevincimizdən ağladıq. Ona görə ki, onun 6 aylıq zülümü və əziyyəti hədəf getməmişdi. Birinci kurs-

da oxuyanda kursant paltarında şəklini çərçivəyə salıb, mənə göndərmişdi. Şəklın kənarında bir şeir də yazmışdı.

*“...Nigaran qalanda ana baladan,
Ona qurban deyər dünya malından.
Mən qurban demirəm dünya malından,
Kaş özüm qurbanın olaydım ana!...”*

Bu yazdıqlarını oxumaq rahat ola bilər? Amma bir Allah şahiddir ki, bunları yazanda nələrdən çəkmişəm. Hər cümlədə göz yaş, kədər var. Mənim Qəhrəman oğlum Türkiyəyə və Gürcüstana yarışlara da kurslarda iştirak etmək üçün aparmışdılar. O, hər yarışdan birinciliklə qayıtmışdır.

Hər dəfə evə gələndə atası da mən də üstünə düşürdük: “Ay oğul, evlən, evlənmək haqqında nə fikirləşirsən, nə vaxta qədər öz paltarını özün yuyacaqsan, yeməyini bişirəcəksən?. İsmayıl hər dəfə belə söhbətdən qaçır. Deyirdi ki: “Elvini evləndirin, mənim həyatım dağda, dərədə və təlimlərdə keçir. Heç kəsin qızını gətirib, yazıq eləmək istəmirəm. Bir neçə qız göstərdik, razılaşırdı. Sentyabr ayı idi. 2014-cü ildə məzuniyyətə gəlmişdi. Kənddə qardaşının sinif yoldaşının toyu vardı. Oğlum Elvin qardaşı İsmayılı da çox çətinliklə özü ilə toya apardı. Toydan gələndən sonra gördüm ki, qardaşlar öz aralarında nəsə ciddi məsələdən danışirlar. Hiss elədim ki, üzləri gülür və əhvalları xoşdur, deməli xeyir xəbər var. İsmayıl uşaqlıqdan kənddən çıxmışdı deyə o, heç kimi tanımırdı. Elvindən soruşurdu ki, bir yerdə şəkil çəkdirəndə bir qız gördüm, o, kimin qızıdır? Elvin isə qız barəsində dedi: “Qardaş, sinif yoldaşımızdı, çox yaxşı, tərbiyəli, ağıllı qızdı, heç vaxt peşman olmazsan. İsmayıl bu barədə heç nə demədən getdi. Sonradan öyrəndim ki, tez-tez

qardaşıyla qızdan danışırdılar. Və bir gün İsmayıl Elvinə zəng elədi ki: “Anagilə deyin ki, Bəstigilə elçi getsinlər”. Hamımız çox sevindik. Aprelin 1-də dediyi qız üçün elçi getdik və “hə”risini aldığımız. Həmin ilin oktyabrında nişan apardıq. O günlər ailəmizin ən gözəl və xoşbəxt, sevincli günləri idi.

2016-cı ilin aprel ayı idi, biz İsmayılın toyuna hazırlaşırıdığımız. Ayın 18-i qız tərəfində toy məclisi keçirilməsi üçün danışılmışdı. Bütün qohum-əqrəba da tez-tez zəng vurub, İsmayılı soruşurdular. Ancaq İsmayılın Aprel döyüşlərində olduğunu bizə deməmişdilər. Mən, Ana sevinə-sevinə toya hazırlaşır, oğul isə müharibədə idi. Aprelin 5-6-da İsmayıl qardaşı Elvinə zəng etdi: “Sağ-salamatam, hərbiçi yoldaşlarımla gəlirəm və anama de ki, bizi qarşılayanda ağlamasın”. Sən demə - onlar Aprel döyüşlərində həlak olan bir şəhidi gətirirlərmiş.

Allaha çox şükür ki, İsmayıl Aprel döyüşlərindən sağ-salamat gəldi. 2016-cı il 18 aprelində Bəstinin qız toyu və mayın 7-də isə İsmayılın oğlan toyu çox gözəl və şən keçdi. Oğlumun toyunda 50 nəfərə yaxın hərbiçi iştirak etdi. Onlar toya xüsusi ruh verdi və oğlumun toyu çox maraqlı keçdi. Amma oğlum toydan 15-20 gün sonra ailəsini də götürərək, hərbi hissəyə getdi...

Mən, indi başa düşürəm ki, İsmayıl nəyə görə evlənmək istəmirdi. Bu gün bilmirəm həyatda əziyyətdən başqa heç nə görməyən, arzuları ürəyində qalan İsmayılın ağlayım, yoxsa ailə həyatı qurmağının 5 ili bitməyən gəliniməmi ağlayım, yoxsa atasından doymayan günahsız körpələrəmi ağlayım? Balaca vaxtı İsmayıl velosipeddən ötrü ağlayardı... Bu gün uşaqların çox şükür ki, hər bir oyuncaqları var. Ancaq ataları yoxdu... Kaş Nurgül də velosipeddən ötrü ağlayardı, atasından ötrü ağlamazdı. O, ildə 3 dəfə məzuniyyətə gələrdi. Gələndə də bir dəqiqə belə boş dayanmazdı. Çox zəhmətkeş idi, çöldə-bacada

mal-qaraya, bağ-bağçaya baxmaqla günlərini başa vururdu. Onu danlayırdım, deyərdim ki: “Ailəni də götür, bir istirahətə gedin, gəzin könlünüz açılsın.” Oğlum bəlkə də bilsəydi ki, ömrü belə qısaadır, bir azca özünə, ailəsinə vaxt ayırırdı, istirahət edərdi, balalarını gəzdirərdi...

İsmayıl axırncı dəfə məzuniyyətə gələndə iyun ayının 1-i atasının ad günü idi. Tort alıb gətirmişdi. İsmayılqıl kabab çəkдилər, qardaşlar ailəvi süfrə başına yığıldıq. Onda İsmayıl ad günündə bir söz işlətdi: “bu günləri biz çox axtaracağıq...” Bəlkə də İsmayıl bunu bizim üçün deyirdi. Amma bu elə olmadı. Çünki hazırda biz onu axtarası olduq. Hər gün, hər dəqiqə, hər an evimizin, süfərmizin yaraşığı getdi. Ağzımızın dadı getdi, gülüşümüz getdi, yaraşığımız getdi...

Və, bu İsmayılın böyüyüb, boya-başa çatdığı evinə, ailəsinə son gəlişi oldu. Mən, İsmayılqıldə onlar evləndikdən sonra qızı Nurgül dünyaya gələndə 1 ay, oğlu Mehdimiz dünyaya gələndə 1 ay qalmışam. Onlarda olanda onun əzab-əziyyətini, zülmünü gördüm. O, nə vaxt gəlirdi, nə vaxt gedirdi, balalarının üzünü belə düz-əməlli görə bilmirdi. Nə qədər yorğun olsa da biruzə verməzdi. Həmişə üzü gülərdi. Məni həkimə aparmışdı, ayaqlarım ağrıyırdı. Həkim məsləhət görmüşdü ki, ayaqlarımı hər axşam vanna edim. Axşam işdən yorğun gəlirdi, vannanı doldurub gətirir, ayaqlarımı suya qoyur, dırnaqlarımı tutur, ayaqlarımı yuyurdu. Sonra maz çəkirdi. “Ana can, get daha yat” deyirdi. Deyirdim ki: “Ay bala, yorğunsan, get istirahət elə, yazıqsan” qulaq asmazdı.

Xatırladım ki, 2020-ci il yanvarın 4-ü nəvəm Nurgülün 2 yaşı oldu. İsmayıl oğlumqilə iş yoldaşları, qonşuları yığılmışdı, ad gününü təmtəraqqla qeyd etdik. Həmin tədbirdən 5 gün sonra oğul nəvəm Mehdi dünyaya gəldi. Hamımız xəstəxananın qa-

pısının ağzında dayanıb, gözləyirdik. Təsəvvür edin ki, həkim çölə gəldi və İsmayıla dedi ki, gözlünüz aydın olsun, oğlunuz oldu. Həmin vaxtı İsmayılın sevincindən gözləri dolmuşdu və qürurlanmışdı, həyəcanından danışa bilmədi...

Ana-bala bir-birimizə sarıldıq. O gün biz bəlkə də dünyanın ən xoşbəxt, bəxtəvər insanlarıydıq. Çünki birinci nəvəm Nurgülümün qardaşı dünyaya gəlmişdi. Körpə uşağın 1 həftəsi olmuşdu. Lakin ona ad qoymamışdılar. İsmayıl işdən qayıdanda ona dedim: “Ay oğul, bu uşaq nə vaxta kimi adsız qalacaq?” Oturub hərəməz bir oğlan adı yazdıq. O, isə dedi ki: “mən, körpənin adını Mehdi qoymaq istəyirəm. Çünki kino qəhrəmanı, əfsanəvi sovet kəşfiyyatçısının, Azərbaycanlı Sovet ittifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin adı əsl kişi adıdır” dedi.

İsmayıl uşaq yaşlarından “Uzaq sahillərdə” filminə böyük həvəslə baxardı. Mehdi doğulandan oğlum İsmayıl daha ciddi təlimlərə başladı. Bir gün evdə 1 ay təlimdə olurdu oğlum. Biz onunla əlaqə saxlaya bilmirdik. Arada zəng edəndə isə: “hər şey yaxşıdı, narahat olmayın” deyirdi – İsmayıl.

Keçirdiyi həyat tərzi, hərbi rejimi nə qədər ağır olsa da heç vaxt narahatlığını, çətinliyini bildirməzdi. Əksinə o, gülə-gülə danışardı. Elə bil istirahətdə idi. Oğlum sentyabrın əvvəlindən məzuniyyətdə olmalıydı. Lakin 4 ay idi evə gəlməmişdi. Həm biz, həm də ailəsi çox-çox həsrətlə gözləyirdik. Biz valideynlər kənddə İsmayılın, gəlinimizin və nəvələrimizin gəlişini də gözləyirdik. Bir gün gəlinimiz Bəsti ilə danışanda dedi ki: “deyəsən İsmayılın məzuniyyəti təxirə düşdü. İsmayıl hər gün təlimə gedirlər” deyərək əlavə etmişdi. Dedim ki: “Ay bala, tək sağ-salamat gəlsinlər, inşallah qayıdanda birlikdə gələrsiz kəndə.

Sentyabrın 27-i isə heç nədən xəbərimiz yox idi. Dedilər ki: “hərbi səfərbərlik” başlayıb, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri üçün,

sonra Müharibənin başladığını eşitdim. Elə bil dünya başıma fırlandı. İnanmadım, tez gəlinə zəng vurdum, ağlaya-ağlaya: “Niyə bizdən gizlətdiniz, yenədə?” Gəlin bildirdi ki, hələ də təlimdədi və onları aparmayıblar, narahat olma. Mənim oğluma görə çox qorxduğumu görən gəlin İsmayla zəng vurub, deyib ki: “Anaya zəng vur, o, gecə-gündüz çox narahatdır, nigarandır. Ana ağlayır.” Gəlinimin zəngindən sonra o, da mənə zəng vurub dedi ki: “Həmişəki kimi heç kəsə inanma, narahat olma, ana, biz başqa yerdə təlimdəyik, hər şey yaxşıdı”...

Ancaq cəbhədə qızğın döyüşlərin getdiyindən xəbərdar idim. Oktyabrın 1-dən rayonumuza şəhidlər gəlməyə başlamışdı. Hər dəfə zəng gələndə həyəcandan ayağım tir-tir əsirdi. Yenə də öz-özümə təsəlli verirdim ki, İsmayıl hər bir çətinliyi görüb, 15 ildir ki, hərbiyədir, təcrübəsi çoxdur. İnşallah sağ-salamat gələcək. İsmayılın şəhid olar, sözünü heç ağlıma, ürəyimə yaxın buraxmırdım. Bir gün gəlinimiz Bəsti Elvinə zəng vurub ağlıyrdı ki, “İsmayılın hərbiçi yoldaşlarından biri şəhid olub, onu gətirirlər. Gəlin məni aparın”. Bu zəngdən sonra gəlini və uşaqları kəndə gətirdik. Amma İsmayılın əlaqə saxlamaq isə get-gedə çətinləşirdi. Elvin başqa döyüş yoldaşlarına yazırdı ki, qardaşı İsmayla zəng çatmır, deyın evlə əlaqə saxlasın. 2020-ci ilin oktyabrın 9-u oğlum atasına zəng vurdu. Ancaq atası İsmayılın səsini tanımadı. Öz telefonunu itirdiyinə görə başqa nömrəylə atası ilə danışdı. Dedi: “Ay ata, mən yaxşıyam, narahat olmayın”. O, bir kəlmə də mənimlə də danışdı. Dedim: “Allah qorusun, oğul”. Hiss elədim ki, qısa danışır, səsini eşitdiyimə görə şükür elədim. Məlum olduğu kimi 2020-ci ilin oktyabrın 11-i Atəşkəs elan etdilər. Çox sevindim ki, heç olmasa balam bir gün istirahət edər, yatar, dincələr. Yaxşı deyiblər ki, “sən saydığını say, gör fələk nə sayır...”

Sən demə, həmin gün gənc vətənpərvər oğlum İsmayıl o gözəl gözlərini əbədiyyən yumub, şəhid olub, və mərdliklə o uca zirvəni fəth edib. Məhz 2020-ci il 12 oktyabr – həmin günə nifrət edirəm! Ona görə ki, həmin gün oğlumu itirdim, gəlinim 26 yaşında başı sahibsiz qaldı, biz oğulsuz, uşaqları yetim qaldı. Mən, tək-cə oğlumu yox, arxamı, dayağımı, sirdaşımı, qardaşımı və sevincimi itirdim. Çox-çox təəssüf ki, Vətənin qeyrətlisi 30 yaşında balamı o soyuq, qara torpağa tapşırıdım... Onun ölümündən daha çox məni oğlumuzun zülmü yandırır. Bəlkə də, bir gənc zabıt kimi onun Vətən yolundakı zülmünü, çəkdiyi hər bə yolundakı əziyyət, narahatlıq, təcrübə heç 50-60 yaşındakı kişilər belə çəkmiş olmaz. Cavan ömrünü bir hərbiçi kimi dağda, dərədə, yamaclarda, qayalarda, təlimlərdə, döyüşlərdə və düşmənlə üz bə-üz keçirdi. Bir ana kimi mən ona analıq edə bilmədim. Çünki, 15 yaşından Bakıya getdi, pal-paltarını özü yudu, yeməyini özü bişirdi və qayğılarını özü çəkdi. Ad günlərində yanında olmadım. 2020-ci ilin 9 avqustunda 30 yaş tamam oldu. Yenə də telefonla danışa bilmədiyi üçün səsli mesaj atdım ki, işdə vaxt tapanda qulaq assın... Belə gərgin anları çox yaşamışam.

“Oğul ad günün mübarək, o gün olsun ailənlə, əzizlərinlə, balalarınla birlikdə 50-100 yaşlarını qeyd edəsən. Sən bizə necə oğul olmusansa, Mehdi də sənə elə oğul olsun. Ayağına daş, çınqıl dəyməsin. Sənə gələn mənə gəlsin. Allah səni ailəndən, bizlərdən, qohum-əqrəbandan, etibarlı dostlarından və balalarından ayırmasın. Əziz oğlum, qəhrəmanım İsmayıl!”

Bir müddətdən sonra mənə səsli mesajın cavabı gəldi: “Çox sağ ol Ana, niyə elə deyirsən? Allah Sizi başımızdan əskik etməsin. Amin! Nə qazandımsa Sizin sayənizdə qazanmışam. Mənim sevimli anam, əziz atam!”

2021–ci ilin avqust ayında isə mənim ürək paramın 31 yaşını bitdi. Mən onun nəinki özünə, səsinə də həsrət qaldım. Bizə İsmayıldan qalan isə onun telefondakı səsləri, bir də ki, unudulmaz xatirələri və yadigar qalan balaları, həm də onun qısa, lakin şərəfli ömür yolu oldu...

Bir Vətən Qəhrəmanının, şəhid anası kimi Allahdan tək istəyim budur ki, balalarının atasına layiq böyümələridir. İsmayıl bizə, Ana Vətənə, necə övlad olubsa, onlar da bizlərə, analarına, Azərbaycanımıza elə övlad olsunlar. Amin! Atasını kimi onlar da mərd, mətanətli, iradəli, inadından dönməz olsunlar. Bu günlər Nurgüllər, Mehdilər, Zəhrələr rahat yaşasınlar deyər, neçə-neçə gənc, mərd, dönməz oğullarımız torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından, qanından keçiblər. Bu günlər neçə-neçə körpənin, uşağın, gəncin taleyinə atasız böyümək yazılıb, yüzlərlə gəlinlərimiz ərlərini, minlərlə analar, atalar oğullarını itirdilər. Məkanınız cənnət olsun, nur üzlü şəhidlərimiz, qəhrəmanlarımız! Siz hər zaman bizim üçün yaşamısınız və daima qəlbimizdə yaşayacaqsınız!

Sonda demək istəyirəm ki, heç bir körpə atasız böyüməsin. Heç bir Anaya Allah tərəfindən ağırlı, acılı, sağalmayan övlad dağı göstərməsin! Amin! Amin! Amin!..

Əziz Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının anası, unutma ki, İsmayıl Vətən Fədaisi kimi xalqımızın qəlbində daima yaşayacaq və unudulmayacaqdır...

DÜŞMƏNİ DİZ ÇÖKDÜRƏN OĞUL...

Müəllif sözü: Həlmət ana, ağlama, göz yaşlarını axıtma, başını dik tut!

Unutma ki, sən Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun anasısan. O İsmayıl ki, tarix boyu xalqımıza xaincəsinə, arxadan və xəyanətkarcasına zərbə endirən bir düşməni döyüş meydanında diz çökdürdü. Otuz illik torpaq həsrətinə son qoyaraq, Birinci Qarabağ savaşındakı şəhidlərin ruhunu yenedən şad etdi. İsmayıl uşaqlıqdan vurğunu olduğu Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadə kimi qəhrəman oldu. O, da, Mehdi kimi etdiyi qəhrəmanlığa görə dövlət tərəfindən ən ali mükafata layiq görüldü, “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görüldü. Və əminəm ki, Mehdi Hüseynzadə kimi İsmayılın haqqında da, gələcəkdə bədii filmlər çəkiləcək, adı Şanlı tariximizin səhifələrinə qızıl hərflərlə yazılacaqdır.

Beynəlxalq hərbi təlimlərdə olduğu kimi bu Vətən Savaşında da birinci oldu. Onlarla düşmən texnikası və yüzlərlə düşmənin canlı qüvvəsini məhv edərək elə ön cəbhədə də, mənfur düşmən gülləsinə tuş gəldi. Bu vətənpərvər zabit-döyüşçü İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov igidliyi ilə milyonların qəlbinə əbədi həkk olundu...

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun qaynatası Əziz Abdurahmanovun
onun barəsində dediklərindən:**

“Belə igidi tanıdığım üçün Allahıma minnətdaram”

İsmayıl haqqında danışmaq mənim üçün həm fəxrdir, həm də bir o qədər də çətindir. Qızım tələbə olarkən İsmayilla bir-birini tanımışlar. Bizim də onu tanımağımız təbii ki, qızım vasitəsilə oldu. Çünki, eyni kənddə yaşasaq da İsmayıl yeni-yetmə vaxtlarından Bakıya təhsil almaq üçün getdiyinə görə mən onu belə yaxşı tanımırdım. Qızım onunla tanış olduqdan sonra İsmayılı tanıdım. Deyirəm ki, yaxşı ki, onu tanımışam. İsmayıl çox dürüst, sağlam əqidəli, ağıllı, ata-ana, ailə qədri bilən oğlan idi. Həmçinin də bizim hörmətimizi həmişə yüksək tutardı. Bayramlarda, özəl günlərdə, o qədər işinin olmasına baxmayaraq zəng edərdi. İsmayıl kəndə gələndə bəzən vaxt tapıb ova gedərdik. O, təbiəti çox sevirdi. Onunla ov ovlaya bilməyəndə deyirdi ki: “mən ovda rahat oluram, istirahət etmiş kimi”. Heyvanlara, quşlara çox marağı vardı. İsmayıl işdə olanda mən ona zəng edib narahat etmək istəməzdim. Onu həmişə qızımdan xəbər alardım. 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-si müharibə başlayanda qızıma, evdə həyat yoldaşıma da dedim ki, narahat olmayın, İsmayıl savadlı, hər şeyi mükəmməl bilən igiddir, ona heç nə olmaz. Amma yəznəm şəhidlik zirvəsinə ucaldıqdan sonra mən qızımın gözlərinə baxa bilmirəm. Qızım mənə dedi: “Ata, bəs deyirdin ki, İsmayıl hər şeyi bilir, bəs niyə belə oldu?” İki gül balanı, gözəl gözlü qızımı niyə tərk etdi, boynu bükük qoydu bizi...

Mən bəlkə də çox şeyləri ifadə edə bilmirəm. Yəqin ki, mənə başa düşərsiniz. Mən özüm də Birinci Vətən Müharibəsində iştirak etmişəm, müharibənin nə olduğunu çox gözəl bilirəm. İsmayıl qəhrəmancasına döyüşüb. Sözün əsil mənasında erməni diğalarını qanına qəltan elədi. İsmayılın şəhid xəbərini mənə oğlum söylədi. Çünki oğlum da döyüşlərdə iştirak edirdi. Onlar İsmayılın dəstəsindən az məsafə aralıda cəbhədə idi. Yəni, bir-biri ilə xəbərləşə bilirdilər.

İsmayıl şəhid olan gün qızım bizə qonaq gəlmişdi. Təsəvvür edin bir ana, bir ata üçün gözünün önündə qızının fəryadını görmək nə deməkdir?!

26 yaşlı saf qəlbli qızımın bu dərdə necə dözəcəyi gözlərimin önünə gəldi. O anda fikirləşdiyim: “ay İsmayıl, kaş mən öləydim, sənin əvəzinə, qızımın bu gününü görməyəydim” dedim. Qızımın uşaqlığından toy gününə qədər olan həyatı gözlərimin önündə canlandı. Onlar çünki çox az birlikdə yaşadılar. Amma nə etməli, qızım çox qürurludur, ağıllıdır. İsmayılın adını həmişə qürurla, şərəflə anacağımı bilirəm. İsmayılın Nurgülünü, Mehdisini adına layiq Qəhrəman övladları kimi yetişdirəcəyinə, Allahın izniylə sağlam, dürüst olacaqlarına əminəm. İsmayıl kimi yeznəmin olduğuna görə də çox fəxr edirəm. Belə igidi tanıdığımı üçün Allahıma minnətdaram.

“Canım qızım, mən İsmayılın xatirələrini deyil, səninlə, övladları ilə keçirəcəyi xoşbəxt günlərinizi görmək istərdim. Nə etməli? Allah hər adama qismət etməyəcəyi Şəhidlik nəşib etdi İsmayıla. O, igid oğlumzudur!”

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
qaynanası Nailə Zabit qızı Abdurahmanova:**

“...Onun yoxluğu bizim üçün çox çətindir...”

İsmayıl haqqında danışmaq istədiyim sözlərin çoxunu yoldaşım dilə gətirdi. İnanın ki, mən İsmayılın xətrini öz övladım kimi çox istədim, çünki, o, bu az bir müddətdə öz tərbiyəsi, böyüyə qoyduğu hörməti ilə özünü bizlərə sevdirdi. Bəlkə də mənim həyatda tanıdığım ən düzgün, sözün əsil mənasında qəhrəman oğul idi...

Onun yoxluğu bizim üçün çox çətindir...

İsmayılın həyatdan tez köçməsi ailəsi, ata-anası üçün lap çətin olduğunu başa düşürəm. Amma bir o qədər də mənə ağırdır. Onun yoxluğu qızımın gözlərindəki sevincin yerinə kədər gətirdi. Ona deyiləsi sözlərim, o qızım, övladlarıyla bizə gələndə qarşılıqlı oturub, deyə-gülə edəcəyimiz sözlərim ürəyimdə qaldığına görə heyfislənirəm. Heyfislənirəm ki, çox az bir zamanda tanıdım, amma qəlbimdə bir övlad ana üçün necə əziz olur, bunu hər bir valideyn çox gözəl bilir, İsmayıl da mənim üçün kürəkən deyil, bir övlad idi...

Allah onun ruhunu şad etsin, deyirəm. Dilim bu sözləri deməyə çətinlik çəksə də...

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun bacısı Vəsilə İbrahimova:**

***“...Qardaşım haqqında yazmaq mənim üçün
çox çətindir. Amma onun barəsində yazmaqla,
danışmaqla bitməyən xatirələrim var...”***

Biz ailədə üç uşaq olmuşuq, iki qardaş, bir bacı. Böyük uşaq mən, sonra qardaşım İsmayıl, sonra isə Elvin qardaşım.

Kasıb ailədə böyüdük. Atam kənd təsərrüfatı ilə məşğul idi, fermada işləyirdi. Ən böyük arzumuz oyuncaqlarımızın olması idi. Anam oyuncaq əvəzinə qazan qapaqları, qaşıqlar verirdi. Qardaşım İsmayıl arıq, çevik uşaq idi. Qarpız qabığına ip bağlayar, maşın düzəldərdi. Salafan cırıqlarından isə top düzəldərdi. Məktəbə getməyə başlayanda isə velosiped arzulayardı. Amma almağa imkan yox idi. Qardaşımın hər şeyə marağı var idi. Malları, qoyunları çox sevirdi. Hər gün məktəbdən gəlib qoyun otarmağa gedərdik. Atam uzun şarlar alıb verərdi. Şişirdib atardıq ağacların üstünə ilişib qalardı. Qardaşım İsmayıl ağacın başına çıxıb şarı salardı. Ona görə şar verirdi ki, bezib tez evə gəlməyək. Kaş o günlərə bir dəqiqəlik də olsa geri qayıda biləydik. İsmayıl məktəbdə də yaxşı oxuyurdu, müəllimlərin hörmətini qazanmışdı. Müharibəli filimləri çox sevərdi. Anam televizorun pultunu gizlədərdi ki, tez yataq. Ağlayaraq pultu götürürdü. Çox çevik, cəld idi.

O, balaca yaşlarından çox dəcəl və çevik idi, heç nədən qorxusu yox idi... Bir gün isə qardaşım İsmayıl ilə kiçik qardaşım Elvin bıçaqla döyüşdülər, hərəsi bir tərəfə dartdılar. Qardaşım İsmayılın əlinə bıçaq çıxıb balaca qardaşım Elvinin başına batdı. Anam çox qorxdı. İsmayılın dalınca düşdü. Elə bildi ki,

Elvinin gözü çıxıb. Qardaşım sürətlə qaçıb evin çardağına çıxdı. Anam qapını bağladı ki, düşə bilməsin. Bir az keçmişdi ki, gördük ki, qardaşım İsmayıl həyətdə gəzir. Hamımız şok olduq ki, bu necə düşüb ordan.

Qardaşım İsmayıl ailəcanlı, qayğıkeş, hamının sevgisini qazanmış insan idi. Mənə nənəmin adını qoymuşdular, qardaşıma da babamın adı qoyulmuşdu. Nənəm də qardaşımı çox sevirdi. Sandığının açarlarını təkcə ona verərdi.

Qardaşım İsmayıl yaxşı at sürərdi. Bir gün anam evdə yox idi. Bulağa su gətirməyə getmişdi. Mən 5-ci sinifdə oxuyurdum, qardaşım da 4-cü sinifdə. Qardaşım atamla birlikdə mal-qaraya baxırdılar. Axşam hava qaralırdı. Mən nənəmə çay tökəndə peçin üstündəki çaydan ayağıma töküldü, ayağım yandı. Bərkdən ağlamağa başladım. Əmim baytar idi. Yanıqlardan başı çıxırdı. Amma əmimgil bizə çox uzaq idi. O, vaxtı telefon da yox idi. Qardaşım İsmayıl gizlincə ata minib çaparaq gedib əmimə xəbər verib, gətirdi gəldi. Çox mərhəmətli, qayğıkeş, qoçaq idi.

İllər keçdi və biz böyüdük..

Anam həmişə deyirdi ki, biz çox əziyyət çəkmişik, amma sizi oxudacam. Qardaşımı 8-ci sinifdən çıxarıb Bakıdakı kimya-biologiya liseyinə qoymağa qərar verdilər. Qardaşımı aparıb yerləşdirdilər. Kənddən ora gedən başqa uşaqlarda var idi.

Anam hamımızı sevirdi, amma qardaşım İsmayıl bir başqa sevgisi vardı. Həmişə də bunu deyirdi: “İsmayıl çox zəifdi, zəhmətkeşdi”. Anam qardaşımı yerləşdirib qayıdanda yol boyu ağlamışdı. Elə bil ki, hiss edirdi ki, ona nəşə olacaq.

Arada qardaşıma baş çəkməyə getmişdi. Liseyin bütün müəllimləri qardaşımı tərifləyir, hamının ondan razı qaldığını demişdilər. Çox təmiz, səliqəli idi. Yaxşı da oxuyurdu. Anam, biz çox sevinirdik.

Qardaşım oranı da birinciliklə bitirib və ali hərbi məktəbə qəbul olundu. O, xəbəri aldığımız gün bizdə bayram oldu, sevincdən hamımız ağlayırdıq. Qardaşım orda da yaxşı oxuyurdu, tərfinamələr alırdı. Tələbə olanda mən nişanlı idim. Hər zaman evi, ailəni düşünürdü İsmayıl. İmkansız olduğumuzdan aldığı təqaüdü də evə göndərərdi ki, anam mənə cehiz alsın.

Mənim toyum olan gün səhər gəlib evə çatdı. Gecə də geri qayıtdı. Çox istəyirdim ki, gəlin getdiyim gün evdə olsun, amma olmadı. İcazə vermirdilər.

İsmayıl Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbi də uğurla bitirdi. Hər gələndə mənim övladıma çoxlu oyuncaqlar, cürbə-cür hədiyyələr alırdı. Deyirdi ki, “biz görməmişik oyuncaqlar, övladlarıma hər şey alacam”.

Deyirlər ki, həyatda ideal insan yoxdur. Ama mənim qardaşım İsmayıl ideal insan idi. Bir balaca da olsa qüsuru yox idi. Hamıya hörmət, sevgi, qayğı ilə yanaşırdı. Elə bir insan yox idi ki, onu sevməsin.

Ali məktəbi bitirdikdən sonra işə başladı. Çox güclü, işini yaxşı bilən bir zabit oldu. Ailəlikcə hamımız onunla qürur duyuruq. Qardaşım bir müddət işlədikdən sonra Xüsusi Təyinatlılar kursuna sənəd verdi. 6 ay kurs keçdi. Bu kursdan çox az zabit keçdi. Eşitmişdik ki, çox çətin bir kursdu. Qardaşım bu kursu birinciliklə keçdi, həmişəki kimi.

Yaşmada yerləşən “N” sayılı hərbi hissədə işə başladı. Hər əmək haqqı alanda evə pul göndərirdi, evin yükünü çəkirdi. 2016-cı ildə qardaşımı öz kəndimizdən olan bir qızla evləndirdik. O vaxtı Aprel döyüşlərindən təzə çıxmışdı. Çox sayda ermənini məhv etmişdi. Çox gözəl toy keçdi, hamıdan fərqli, təmtəraqlı. Yaşmadan iş yoldaşları gəlmişdilər. Toy çox şən keçdi. Qardaşım evləndikdən sonra cəmi iki dəfə qonaq getdik

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanınla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Yaşmaya. Qardaşım çox yaxşı, mükəmməl həyat yodaşı idi. Sonrada qayğıkeş, hər bir övladın arzuladığı Ata oldu. Onlara qonaq getdiyimizdə onunla daha çox qürur duyurdum, ürəyim dağa dönürdü. Anamı-atamı Bakıya həkimlərə aparırdı, nə lazımdırsa hər şeyi layiqincə edirdi. Anam da hələ təzə-təzə yaxşı günlər görməyə başlamışdı.

Amma çox sürmədi. Sentyabr ayının əvvəllərində hamı müharibə olacağını deyirdi. Qardaşımdan soruşduq, amma o, heç nə demədi, boynuna almadı. Dedi ki: “hər kəsin sözünə inanmayın”. Sonradan bizim soruşduğumuz vaxt onların müharibəyə hazırlaşdıqlarını öyrəndik. Nəhayət, 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də müharibə başladı. Hamımız çox narahat idik. Gecə-gündüz onu fikirləşirdik. Hər gün zəng vurub anamdan, gəlindən: “qardaşım zəng vurdumu, danışdızımı?” – deyə soruşurdum. Deyirdilər: “danışmışıq, yaxşıyam, narahat olmayın” – deyib.

Yenə də çox narahat idim. Hər an ona dua edirdim. Şəhid xəbərini eşitdikcə içim qan ağlayırdı.

Oktyabr ayının 12-si günü o qara, bəd xəbəri aldıq – qardaşımın şəhid xəbərini...

Həmin gün dünyamız söndü. Evimizin dirəkləri uçdu, ıraqımız söndü. Arxamızdakı böyük dağ uçdu. Həyatımdakı ən acı, ən ağır xəbər idi, o xəbər. Bütün ailəmiz yığıldı, ailəmizin, nəslimizin görünən gözünü, vuran ürəyini itirdik sanki. Bala dərdi atamın, anamın belini bükdü. Qardaşımın iki körpəsi yetim qaldı, cavan gəlinimiz dul qaldı. 8 aylıq Mehdi atasını doyunca görmədi, tanımadı. Mehdi dünyaya gələndən atası təlimlərdə oldu. Çox az ata gördü. 1 ildən çox keçməsinə baxmayaraq hələ də o acını bu gün olmuş kimi yaşayıram, çox çətindi. Allah heç kimə belə bir acı yaşatmasın. Birdə onu görməyəcəyimizi, səsinə eşitməyəcəyimizi biləndə dəli oluram. Təkcə onun şəhid

olmağı içimi rahatlaşdırır. Qardaşım son nəfəsinə kimi vuruşaraq, qəhrəmancasına şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Hər insana elə şəhidlik nəsib olmur. O, hər an qəlbimizdə yaşayacaq. Onun yoxluğu içimi param-parça edir. Uşaqları, gəlini görəndə uşaqları birdə atalarına sarıla bilməyəcəklərini düşünəndə mən də yaşamaq istəmirəm.

Hər gün dua edirəm ki, Allah bizi onunla Cənnətdə qovuşdursun. Qardaşım Qəhrəmanlığını əbədiləşdirdi. Həmişə onunla qürur duyurdum. İndi daha da çox qürur duyuram. O Hamımızın Qəhrəmanıdır! Biz rahat yaşamağımızı Şəhidlərə borcluyuq. Çox istədim ki, gələcək nəsillər Qardaşımı və onun kimi bütün Şəhidləri tanıсын, layiqincə qiymətləndirsinlər, öz övladlarına onların qəhrəmanlıqlarından danışsınlar.

QARDAŞ

*Gül çiçək arasında gəzmişəm,
Xarıbülböldən küsmüşəm.
Özüm özümdən bezmişəm,
Axı, bu dərdi özüm seçməmişəm,
Mən qardaş payımı itirmişəm.*

*Uçan quşlardan soraqladım,
Güldən, çiçəkdən qoxladım.
Gecələr yuxumda sayıqladım,
Fikirdən ürəyimə dərd gətirmişəm,
Mən qardaş payımı itirmişəm.*

*Sənsiz aldığım hər nəfəsi,
Olmur sənsiz yaşamaq həvəsi.
Gözümdə sən görürəm hər kəsi,
Ömrümü qısa, borana çevirmişəm,
Mən qardaş payımı itirmişəm.*

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Şəhid
İsmayıl Səmədovun qardaşı, polis əməkdaşı
Elvin Məhəmməd oğlu Səmədov:**

“Qardaşım əsil hərbiçi olmaq üçün doğulmuşdu...”

Bizim çox gözəl uşaqlığımız keçib. Oyuncaqlarımız, telefonumuz olmasa da həyat bizim üçün çox gözəl idi. At arabasıyla sahəyə gedərdik. Mal-qaraya, qoyun-quzuya ot gətirməyə. Mən hələ balaca idim. Qardaşım çox gözəl at çapardı. Küçədəki bütün uşaqlar ona həsəd aparardı. Mən də həmişə olduğu kimi onunla qürur duyardım. Qardaşım sonra mənə də at çapmağı öyrətdi. Qəhvəyi rəngdə atımız var idi, çox sürətli qaçırdı, ona yaxşı qulluq edirdik. Havalar isti olanda ikimizdə ata minib, Çaya çimməyə gedərdik. Qardaşım həmişə birinci atı çimizdirərdi. Sonra isə özümüz çimərdik. Heyvanlara qarşı çox qayğıkeş və diqqətçil idi. Çox çevik, cəld uşaq idi. O, məktəbdə oxuduğu vaxtlardqə bizim sinifə gəlib, mənimlə maraqlanardı tez-tez. Qoymazdı kimsə mənim xətrimə dəysin. Sonra qardaşım 9-cu sinifdən çıxdı. Bakıya oxumağa getdi. Əvvəlcə Kimya-biologiya liseyində oxudu. Sonra Heydər Əliyev adına Hərbi Ali məktəbə qəbul olundu. 4 il oxudu, ondan sonra Mingəçevir şəhərində işə başladı, çox fəxr edirdik onunla. O, o qədər çevik, o qədər bacarıqlı idi ki, sanki hərbiçi olmaq üçün doğulmuşdu. Sonra mən hərbi xidmətə getdim, mən xidmətdə olanda bir gün evlə əlaqə saxlayanda evdən dedilər ki, qardaşı XTQ-nin kursuna gedib. Bir az pis oldum. Çünki, nə qədər ağır və çətin bir kurs olduğunu bilirdim. Mənim öz komandirimdə həmin kursa getmişdi, lakin keç bilməmişdi. O, mənə demişdi ki, “o kursu keçmək çox

çətindi. 200 nəfərdən yalnız 15-20 nəfər keçə bilər” demişdi.

Qardaşım 6 ay kurs keçəndən sonra imthandan keçdi. Həmin müddətdə qardaşım ilə nə qədər ələyirdilərsə əlaqə saxlaya bilmirdilər, nə də mən əlaqə saxlaya bilmədim. Düz 6 aydan sonra hər şeyin öhdəsindən gələn qardaşım ilə telefonda danışdıq və o, mənə kursu birinciliklə bitirdiyini dedi. Gözlərim doldu, təbrik etdim, çox danışa bilmədik. Sonra mən hərbi xidməti bitirdim, evə gəldim. Qardaşım Xüsusi Təyinatlı Baş leytenant kimi Yaşmada “N” sayılı hərbi hissədə qulluq edirdi. İldə bir-iki dəfə məzuniyyətə gəlirdi. Hər şey çox gözəl idi. İş barəsində heç nə deməzdi. Deməsə belə çox çətin və şərəfli iş olduğunu mən çox gözəl bilirdim. 2016-cı ilin yaz aylarında qardaşımın toyuna hazırlaşırıdık ki, həmin vaxt Müharibə olacağı xəbəri yayıldı. Özü bizə heç nə deməsə də getdikcə bu xəbərin dəqiq olduğunu televiziyadan dəqiq bilirdik.

Müharibə başladı. Aprel ayının 1-dən 3-dək qardaşım ilə əlaqə saxlaya bilmədik, ayın 4-ü zəng elədi, danışdıq. Sevincdən gözlərimiz doldu. Özü heç nə demədi, döyüş barəsində “narahat olmayın, hər şey yaxşıdır” dedi. Başqada heç nə demədi və çox şükür ki, müharibə dayandı. Aprel ayının ortalarında qardaşım məzuniyyətə gəldi. Toyunu eləmək üçün bir neçə hərbiçi yoldaşları da qardaşım ilə birlikdə gəlmişdilər. İş yoldaşları ilə söhbətimiz olurdu, həmişə mənə deyirdi ki, “sənin qardaşın çox təcrübəli, qorxmaz zabitdir.”

Qardaşımın toyunu elədik, çox gözəl toy keçdi. 50 nəfərə yaxın hərbiçi yoldaşları gəlmişdi. Çox gözəl kollektivləri var idi. Hər şey gözəl idi. Bir-iki gün qaldılar, bir də çox mehriban və səmimi, sadə qardaşlıqları var idi. Sonra qardaşım da ailəsini yanına apardı. Ailəsi ilə yaşadıkları yerə Yaşmaya getdilər. Çox gözəl ailəsi var idi qardaşımın. Çox gözəl ailə başçısı idi qarda-

şım. Qardaşım bu illər ərzində xarici ölkələrə, kurslara gedirdi. Kurslara gedəndə ailəsini gətirib, kəndə bizim yanımıza qoyurdu. Sonra ailəsi böyüdü, bir qız və bir oğlan övladı dünyaya gəldi. Nurgül və Mehdi. Oğluna Kəşfiyyatçı Mehdi Hüseynzadənin adını qoymuşdu. Uşaqlarını, ailəsini çox sevirdi. Qardaşım qayğıkeş ata, gözəl ailə başçısı idi. 2018-ci ildə Türkiyənin “EES-2018” adlı Xüsusi Təyinatlıların yarışında 23 ölkənin qatıldığı bu yarışda Azərbaycan Xüsusi Təyinatlılarının Komandir heyətindən biri də Kapitan İsmayıl Səmədov idi. Qardaşım 30 gün çəkən bu yarışın qalibi, birincisi, Azərbaycan Xüsusi Təyinatlıları oldu. Mən bunu internet xəbərlərində gördüm və həmin video lentdə qardaşımı gördüm, səsini eşitdim. Çox qürurverici bir səhnə idi.

Qardaşım hər zamankı kimi burda da birinciliyi əldən verməmişdi!

O, sanki hara gedirdisə nailiyyətsiz geri dönmürdü, çox-çox iradəli, güclü, peşəkar, savadlı zabit idi Kapitan Səmədov. O, həm də gözəl övlad idi, dağ kimi arxamızda duran bir qardaş idi, gözəl ailə başçısı, qayğıkeş ata idi, çox gözəl bir ailə tablomuz var idi.

Sonra illər keçdi, bildiyimiz Vətən Müharibəsi başladı. 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də demək olar ki, hər gün bir dəfə danışırıdık. Hər dəfəsində də həmişəki kimi hər şeyin yaxşı olduğunu deyirdi. Başqa da heç nə deməzdi. Sonra şəhid xəbərləri gəlməyə başladı. Demək olar ki, hər gün şəhid qarşılayır, dəfn mərasimində iştirak edirdik. Hər dəfə də gedəndə çox pis olurdu. Sanki ayaq üstə dayanmağa zorluq çəkirdim və dua edirdim ki, Allahım sən bu günləri bir də heç kəsə göstərmə. Sən demə bu acı həqiqətdən biri də bizi gözləyirmiş. O insan izdihamı, o əsgərlərin yaylım atəşi, o dəhşəti sən demə mən öz gözlərimlə görəcəyəmmiş. 12-si oktyabr həmişəki kimi səhər tezdən hazırlaşıb, işə getdim. İşə gəlib çatanda, digər iş

yoldaşım ilə görüşdük. Sonra ona kimsə zəng elədi və o, kənara çəkildi. Sən demə mənim gözəl, nur üzülü Qəhrəman qardaşımın şəhadət xəbərini birbaşa mənə deyə bilməyib, ona deyibləmiş. Telefonla danışdı. Dedim “nolub?” Dedi “heç nə, evdən zəng vurublar”. Sonra mənə dedi ki, “gəl mənimlə sizin kəndə gedib, gələk.” Dedim “niyə, nolub ki, nə var bizim kənddə?” Dedi ki, “heç nə görəsi adam var”. Dedim “yaxşı gedək”. Mənim heç ağıma gəlməsədə içimdə narahatçılıq var idi. Yolda telefonumu çıxarıb, qardaşımın iş yoldaşı, həm də ən yaxın dostuna zəng elədim, qardaşımın öz telefonunu itirdiyini bilirdim. İş yoldaşı birinci telefonu açmadı, sonra birdə zəng elədim, açdı. Bir az danışdıq, sonra nəsə səsi xoşuma gəlmədi. Dedim: “Səsin xoşuma gəlmir, niyə belə dayana-dayana danışırısan?” Heç nə demədi, yenə fikirləşdim ki, yəqin qardaşım yaralanıb, mənə demək istəmir. Dedim: “nəsə olubsa denən, narahat olma”. Onu deyəndə, dedi ki: “Qardaş, başımız sağ olsun, qardaşın qəhrəmancasına şəhid oldu.” Qanım dondu, sanki nə deyəcəyimi bilmədim. Sonra: “Sən nə danışırısan” dedim. Həmin vaxt iş yoldaşım maşını kənara çəkib, saxladı. Əlimnən telefon düşdü. Həmin vaxt mən olsəm yaxşı olardı. Bu hissi, bu anı qələmlə vərəqə necə yazırlar, bunun tərifini yoxdu axı. Əllərimi üzümə tutub, qışqıraraq ağlamağa başladım. Sonra digər iş yoldaşlarımda biz dayandığımız yerə gəldilər. Məni qucaqlayaraq, ağlamağa başladılar. Mənə: “gedək evə” dedilər. “Burda qalmayaq, yolun qırağında”. Mən dedim ki: “mən evə gedib, bu xəbəri ailəmə verə bilmərəm, anama mən elə söz deyə bilmərəm”. Mənə dedilər ki: “Evdəkilər bilir, deyiblər”. Mən dedim ki: “Yox! Siz gedin, mən getmirəm”. Zorla məni razı salıb, maşına mindirib apardılar. Kəndimizə girəndə kəndin başında uşaqların əllərində üç rəngli bayraqlarla “Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!” deyərək, toplaşdıqlarını görəndə

dedim ki: “Allahım biz bu acını çəkə bilmərik, Ax Yarəbbim! Kəndin içinə daxil olduq, kənd sakinləri yolları təmizləyir, süpürüdülər. Küçəyə girəndə 5-6 dənə maşın gördüm. Qarıya çatdıq, tez həyəətə girdim. Adam çox idi, camaatın arasında, yerdə torpağın üstündə oturan anam, mənim adımla çəkib, əllərini açıb, hönkürtüylə ağlayırdı. Gedib anamı qucaqladım. Sonra atam gəldi. Atam çox kövrək adamdı. Həm də qardaşıma qarşı çox həssas idi. Kişi həmişə qardaşının uğurlarıyla qürurlanır, sevinci ilə sevincdən gözləri dolurdu. Amma bu tam başqa bir şey idi. Bilmirdim atamın yanına gedim, nəsə edim, yoxsa anamın yanında qalım. Bir neçə dəqiqənin içində bütün kənd camaatı bizim həyəətə toplaşdı. Bütün kənd ağlayırdı mənim Qəhrəman qardaşıma. Allah bu acını heç kəsə göstərməsin.

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının yeznəsi,
Zaqatala rayonunun Zəyəm kəndinin
imamı – Elçin İbrahimov:**

“O, Rəbbimin yüksək keyfiyyətlərini özündə cəmləşdirdiyi şəxsiyyət idi.”

İsmayılı cəmi 11 il tanıdım, amma bu 11 illik tanışlığın xoş xatirələri həyatın hər səhifəsində özünü göstərir. Çox şey söyləmək olar onunla bağlı. Sadəcə belə deyim: – O, Rəbbimin bütün yüksək keyfiyyətləri üzərində cəmləşdirildiyi bir şəxsiyyət idi. Hər kəsin dərdi ilə dərdləşər, sevincini hamı ilə bölüşərdi. Ən ali məqam olan Şəhidlik məqamına da Rəbbim onu layiq bildi.

Məqamın Uca olsun Şəhidim!

İKİNCİ BÖLÜM:

**Sevgi, həyat və
hərb yolu...**

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
həyat yoldaşı, iki övlad anası Bəsti xanımın
xatirələri:**

***“...O, mənim hər an canlandırıdığım sevgi və
qəhrəmanlıq dastanımdır...”***

İsmayıl mənim tanışlığım kəndimizdə bir toy şənliyində olub. O, məni toyda görüb, bəyənib. Həmin gündən sonra hər fürsət düşən kimi mənə yazmağa, mənimlə danışmağa, tanış olmağa cəhd edirdi. Və nəhayət ki, 2015-ci ilin 23 dekabrında qarşılıqlı şəkildə biz danışmağa baladıq. Bir-birimizi daha dərinləndən tanımağa çalışdıq. Günlər-aylar keçdi, o, hərbiçi oldu. Mən də kolleci oxuyub yenidən qurtarmışdım. Mən rayonda olurdum, biz tez-tez görüşə bilməsək də, biri-birimizə telefonla şəkillər göndərirdik. Ümumiyyətlə telefonda bir-birimizə çox bağlanmışdıq. İsmayıl həmin il, 2015-ci ilin 9 fevral tarixindən 9 mart tarixinə kimi Türkiyə Respublikasına kursa getmişdi. Oradan qayıdıandan sonra “Novruz” bayramı ərəfəsində kəndə gələ bilmişdi və biz artıq görüşüb bir-birimizə olan yaxın sevgi münasibətimizi açıqlamışdıq. Artıq, 1 aprel 2015-ci ildə bizə elçi gəldilər. İsmayılğilin də valideynləri, anam-atam da bu izdivaca razı oldular “hə” dedilər. O, hər zaman çox diqqətli idi və hər an könlümü alırdı. 2015-ci ildə 11 oktyabr tarixində bizim nişanımız oldu. Nişan günü İsmayıl mənə surpriz edib, işdən gələ bilmişdi. Elə bil mənə dünyalar bağışlamışdı. Nişanlanandan sonra toy hazırlıqları başladı və yaza toy planlaşdırılmışdır. Ancaq toy hazırlıqları vaxtı “Aprel döyüşləri” başladı. Biz çox pis olduq. Hər şey alt-üst olmuşdu. Hər gün göz yaşı axırdıq.

Hər gün şəhid və yaralı döyüşçülər haqqında xəbərlər eşidirdik. Çox şükürlər olsun ki, bu döyüşlərdən İsmayıl sağ-salamat gəldi. Nəhayət ki, 2016-cı il 18 aprel tarixində qız, 2016-cı ilin may ayının 7-də isə oğlan toyumuz oldu. Əbədi olaraq ailə həyatı qurduq və əhd-peyman bağladığımız. Bir müddət qaynatamgildə qaldım. Mayın 23-də məni də özü ilə bərabər hərbi şəhərciyinə apardı, çox maraqlı idi hər şey, yeni insanlarla tanış olurdum. Dostları tez-tez bizi qonaq çağırırdılar. Bu günlər hər anımız maraqlı keçirdi. İsmayılı səhər 7:45-də işə yola salırdım, günorta saat 1-də gəlirdi, günorta yeməyimizi yeyirdik, gedərdi işə və saat 5-də işdən gəlirdi evə, formasını dəyişər, idman forması ilə yenə işə gedərdi və axşam saat 8-də gələrdi evə. Axşam yeməyindən sonra bəzən bazarlığa şəhərə çıxardıq. İsmayıl bu zamanlar tez-tez təlimlərdə və gecə dərslərində iştirak edirdi. Artıq mən hər çətinliyə öyrəşmişdim.

2018-ci il yanvar ayının 4-də qızımız Nurgülün dünyaya gəlişi ailəmizə sevinc, xoşbəxtlik gətirdi. İsmayıl qızına çox bağlı idi. O, çox gözəl və qayğıkeş Ailə başçısı və Ata idi. Həyatımız getdikcə daha da gözəlləşirdi. Qızımızın adını da özü qoymuşdu. Bir ata kimi Nurgülün hər nazını çəkirdi. Heç vaxt "of, yox, yorğunam" deməzdi. Övladına nə istəsə alırdı, qəlbini qırmazdı. Ümumiyyətlə İsmayıl çox həlim insan idi. Onu 6 il tanısam da bir dəfə də olsun belə məni incitdiyini xatırlamıram. Biz küsülülük nədir bilməmişik.

Çox gözəl keçirdi İsmayilla həyatımız. Qızımız da normal böyüyürdü. Qızımızın 1 yaşını təmtəraqla qeyd etdik. Ad günündə qonşularımız, kənddən gələn qonaqlarımız məclisə yığışmışdı. Gənc həyat yoldaşım həmişəki kimi yenə də təlimlərdə və kurslarda olurdu. Mən artıq bu həyata alışmışdım. Nurgül qızımız da atasını səhər, günorta, axşam görməyə öyrəşmişdi

və bu kiçik, gözəl ailəmiz 2020-ci ilin yanvar ayının 9-da bir az da böyüdü. Oğlumuz dünyaya gəldi. Atasının adını Mehdi qoydu. O, da atasının diqqətindən qalmaqda, balaca ailəmiz sanki səslili-küylü olmuşdu. Bu çox gözəl, gülüş və xoşbəxtlik səsləri idi. İsmayıl oğlunu da çox sevirdi. Tez-tez əzizləyirdi. O, heç vaxt uşaqları bir-birindən seçmirdi. 2020-ci ildə əvvəlki illərdən fərqli olaraq təlimlər daha çox olurdu. Mən uşaqlarla birlikdə hərbi şəhərcikdə tək qalırdım. İsmayıldan soruşurdum ki, “niyə təlimlər bu il bu qədər çox olur?”.

Onun mənə zaqarafatla cavabı belə olardı, deyirdi ki, “evdə kişi qoyub gedirəm, ona görə də, arxayınam”. Oğluna çox güvənirdi. Oğlumuz üçün də kiçik qonaqlıq təşkil etmişdik. Günlər bir-birini əvəz edirdi. Hər gün bir az daha böyüyən oğlumuz Mehdi və qızımız Nurgül bizi daha da sevindirirdi.

2020-ci il sentyabr ayının 26-da İsmayıl yenə də təlimlərə yollandı. Ancaq, bu təlim o təlimlərdən deyildi. Həmin vaxt o, evə 3 dəfə geri qayıtdı...

Birinci çıxanda uşaqlar oyaq deyildi. Növbəti dəfə artıq uşaqlar da oyanmışdı. Sağollaşdı, görüşdü Mehдинin alnından öpüb: “ananla, bacın sənə əmanət!”, dedi. Mən isə İsmayıla belə dedim: “elə demə, qorxuram”. O, dedi ki, “qorxma, hər şey yaxşı olacaq”. Bu İsmayılın son gedişi oldu. Biz səhəri müharibə xəbəri ilə açdıq. Çox həyəcanlandıq. Hərbi şəhərcikdə yaşayan hərbiçilərin həyat yoldaşlarımızı qarşılayacağımız günü səbirsizliklə gözləyirdik.

Müharibədən, həyat yoldaşımnan acı xəbər gəldi. İlk olaraq 29 sentyabr 2020-ci il tarixində İsmayıla bir yerdə xidmət edən kapitan Kamil Şirinovun şəhid olması xəbərini eşitdik. Çox kədərləndik. Onun həyat yoldaşını hərbi şəhərcikdən gəlib apardılar. Bu acı xəbərdən sonra içimə qəribə bir hiss doldu.

Fikirləşdim ki: “İsmayıla da nəşə olar...” O, isə hər gün zəng edib, vəziyyətlərinin yaxşı olduğunu deyirdi. Bu şəhid xəbəri məni bərk sarsıtmışdı. İsmayıla zəng vurdum və uşaqlarla kəndimizə gedəcəyimi bildirdim. O, isə mənə telefonda dedi ki: “getmə, tezliklə gələcəyəm, qorxma”. Sonra isə dedi ki: “özün üçün necə rahatdır, elə et”. Nə isə 30 sentyabr 2020-ci ildə kəndə gəldim. O, hər gün bizimlə əlaqə saxlayırdı, yaxşı olduğunu bildirirdi. Qeyd edirəm ki, biz bir-birimizi o qədər fikirləşirdik ki, o, mənə müharibədə olduğunu da bildirməzdi. Biz elə söhbətləri üz-üzə edərdik. Telefonda etməzdik. Mən ona hardasan deməklə onu təhlükəyə atdığımı fikirləşirdim. İsmayıl da mənə müharibədə olduğunu deməklə məni nigaran qoymamaq istəyirdi. Və həmin vaxtlar qardaşım da müharibədə idi. Mən qardaşımı da İsmayıldan soruşurdum. Çünki, onun əhatəsi geniş idi. Hər yerdən xəbər tuturdu. Telefonda yazdığı son mesajında da qardaşımın da yaxşı olduğunu, nigaran qalmamağımı yazmışdı. Və 2020-ci il 11 oktyabrda İsmayıldan soraq çıxmadı. O, demək olar ki, hər gün bir dəfə də olsa zəng vururdu. Həm də 11 oktyabr nişan günümüz idi, biz onu unutmazdıq. Çox narahat oldum. Gecələr demək olar ki, yata bilmirdim. Gecə yarısı gözümü güclə yuxu aldı və yuxumda hər tərəfin dağıldığını gördüm. Səhər tezdən hər kəsdən İsmayılı soruşmağa başladım. Amma, mənə nədənsə cavab vermirdilər. Heç kəs risk eləmirdi, onun şəhid olduğunu mənə deməyə. Çox təəssüf ki, İsmayılın qara xəbərini eşitdim. Onun cənazəsi olan tabutunu al bayrağa büküb ata yurduna gətirdilər. 12 oktyabr 2020-ci il tarixində günorta saat 3-də İsmayılı həmişəlik “işə” yola saldım. Əbədi işə, dönməyəcək bir işə...

Həyatımızın bu qədər gözəlliklərini, çalarlarını ömrümün sadəcə 6 ilinə yazdı. Onunla keçirdiyim günləri heç nə əvəz et-

məyəcəkdir. Bu ideal insan, sadıq həyat yoldaşı, sirdaş, qayğıkeş ata bir də bu dünyaya gəlməz. Mən özümü güclü hiss edirəm. Onu daima özümün yanında hiss edirəm. Hər dəfə süfrə açanda bir boşqab ona qoyuram. Xəyalımda dərdimi yenə də onunla bölüşürəm...

Bilirəm ki, o, da məni görür, yuxularımın qonağı olur. Belə ki, mənim ən çətin anlarımda gəlib mənə dəstəyini göstərüb, yanımda olmağını göstərüb. Dünyamın içində dünyamdı İsmayıl mənim. O dünya ki, onu yalnız mən görürəm, o dünya ilə mən danışa bilirəm, mən toxuna bilirəm. Mən, Cənnətə və Cəhənnəmə də inanıram. Mənim dediyim Cənnətdə isə yenə də mənim tanıdığım İsmayıl bizim üçün çalışır, mübarizə aparır, mən buna da inanıram. Mən, 26 yaşlı, bəlkə də daxilən daha yaşlı bir xanım olaraq, sadəcə həyat yoldaşımınla qürur duyduğumu deyirəm və yenidən mənə bir şans verilsəydi, həyatımı dəyişmə şansım olsa belə, mən yenə də 6 ildə sonsuz sevgi yaşadığım, düşünmədən bu yarımçıq həyatımı seçərdim. O, mənim həyat nümunəm və ən yaxşı sirdaşım, əzəli qəhrəmanım, dostumdur- İsmayıl!

Bütün mənim kimi yarımçıq qalanlara da, özümə də güc və səbr arzu edirəm. Allah bizi seçib əbədiyyət üçün, bunun başqa adı ola bilməz!

Hər an onunla gözəl idi. O, qədər yaxşı idi ki, biz dost, sirdaş idik, hər dərdimizi bölüşərdik. Həmişə deyərdi ki: "Mən bilirəm, kimə, nə deyirəm, sən əsl mənim həyatımsan, qadınımsan". O qədər diqqətli idi ki, hər günümüzü, özəl anımızı unutmazdı, çox diqqətli idi. Hərdən evə güllərlə gələrdi, həmişə də güllərin tikanlarını qoparardı, nədənsə...

Bizim yaşadığımız evdə, balkonumuz bir növ cənnətə bənzəyirdi. Hətta İsmayıl hərbi hospitalda müalicə alanda da həyətdən budaqlar gətirmişdi. Ondan sonra başladıq güllər

əkib, yetişdirməyə. O, hər dəfə təlimə gedəndə torpaq gətirərdi. Meşədən, kəndən də torpaq aparardıq güllərimiz üçün. Demək olar ki, hər getdiyimiz yerdən gül aparırdıq. Hər bazar günü bizim ilk işimiz bərabər güllərə qulluq etmək və güllərlə zaman keçirmək idi. Sonra gözəl səhər yeməyimizi hazırlamaq olurdu işimiz. Sevgilə onlara baxırdıq. Xüsusi zövq alırdı İsmayıl!

Nəinki güllərə qulluq edərdi, o, əsl kənd adamı idi...

Quşlara, heyvanlara, təsərrüfata xüsusi marağı vardı. Bizim papuqaylarımız da var idi, balkonda onları da bəsləyərdik. Hətta yumurtlayıb, bala da çıxartmışdılar evimizdə. Onları yemləyərdi hər dəfə, yuvalarını təmizləyərdi İsmayıl. Hətta quşları çimizdirərdik, bir uşaq kimi fenləyərdi...

Nə qədər işdən yorğun gəlsə də o, bir qədər də səbirli insan idi.

Bir namaz: Ordakı duruşu, qəribə baxışı, sevincli gülümsəməsi, səbrlə səcdə də oturması necə gözəl deyilmi?

Namaz qurtarar, səcdədə dua edər, sonra təsbiat edəndə uşaqlara dönərdi, səs edirlərsə əgər qəribə baxış...

Bax bu da İsmayıl idi, çoxlarının tanımadığı, amma Allahını tanıdığı İsmayıl...

İş vaxtında qılmadığı namazları olanda, vicdan əzabı çəkirdi İsmayılım!

İdmana əgər gecikərsə səbəbi namaz olanım!

Cavab almasa da danışmayan uşağa “sən də namaz qılacaqsan, balam” deyən İsmayılım. Və qəribə sevinc, gülümsəmə...

Hamının tanıdığı, işi çətin, yorğun olan bir adam mənə də hərdən qəribə gəlirdi, namaz üstə sakit, səbirli, əsl müsəlman, can yoldaşım, şəhid yoldaşım...

Nə gözəl idi səni bu halında xatırlamaq!

İsmayıl o qədər gözəl, sakit, diqqətçil həyat yoldaşı idi ki,

həmişə deyərdi ki “mən sənə gözəl həyat verə bilmirəm, sərbəst həyatımız yoxdu”, amma deyirdi ki: “səbirli olaq, hər şey yaxşı olacaq”. Mən isə ona deyərdim ki: “qocalanda gedərik, birlikdə gəzərik”. Lakin bərabər qocala bilmədik. Amma mən ondan heç narazı qalmadım, onunla elə stress dolu, həyəcanlı həyatı da yaşamaq gözəl idi. Hər istədiyimi edərdi, bazar günləri xüsusi zövqlə bərabər müxtəlif yeməklər hazırlayırdıq. Ən unudulmaz günlərimiz bazar günlərimiz olurdu. İsmayılın işi nə qədər qəliz, məsuliyyətli olsa da o bunu biruzə verməzdi. O, həyatda nə qədər məsum və sevgi dolu olduğunu həqiqətən də təsdiqləmişdi. Sevgi nümunəsi ata, qardaş, yoldaş və dost nümunəsi idi İsmayıl.

Hərdən mən də onu yenə də gözləyirəm. Mənə elə gəlir ki, hərdən yaşadıklarım sanki bir yuxudur. İsmayıl hər bir şeyi çox gözəl edərdi. İnanmırdım ki, həyatımız birdən-birə belə dəyişər. Amma çox-çox təəssüf, o, getdi və bizsiz, özü üçün bir ev tikdi. Və bəlkə də orada bizim gələcəyimiz gün üçün də necə gözəlliklər yaradır. Orada da onun sevgisi tükənməzdir.

İsmayıl o qədər qayğıkeş idi ki, onun yanında sanki bir uşaq olurdum. Hər şeyə diqqət edərdi. Səhhətimlə müəyyən vaxt problem yaşamışdım, səhərə kimi demək olar ki, oyaq qalırdı. Hər dəqiqə halımı soruşurdu, o qədər yaxşı insan bir daha bu dünyaya gəlməz.

İsmayıl axırını hərbi təlimə gedəndə bir yuxu görmüşdüm. Şəhid olan hərbiçi qardaşlardan biri yuxuda mənə İsmayılı axtardığını dedi. Ancaq sonra onlar sağ-salamat təlimdən gəldilər. Ancaq bir həftədən sonra müharibə başladı. 27 sentyabr 2020-ci il bu amansız, ağır, qanlı-qadalı İkinci Qarabağ savaşı, Vətən Müharibəsində məhz bizim uğrumuzda yeni qəhrəmanlıq salnaməsi yaradaraq, şəhid oldu...

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanınla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Əbədiyyətə qovuşdu, pərvazlanaraq uzaq səfərə getdi...
qayıdacaq?, bəlkə də, Qayıtmayacaq...?

İndi səksəkəli, həyəcanlı, sonradan həqiqət olan həmin o
yuxu məni çox düşündürür...

Həmişə deyərdi: "Mutlu Son Olmasın, Mutlu Sonsuz Olsun!"
Dünya fanidir, əsil sevənlər qovuşmaz deyərdilər. Amma, hər
kəsə misal bizi göstərib "qovuşarıq" deyərdim. Sən demə sona
qədər getmirmiş bunu öyrəndim.

***Həyat yoldaşı. Can yoldaşı. Dərd yoldaşı. Sevgi.
Bir sözlə HƏR ŞEY - GÖZƏL GÖZLÜMDÜR!
Həmişə belə olub. Həmişə də belə olacaq.***

SƏNİ SEVİRƏM!

Xoşbəxtliyimin zülməti doğduğu gündən...

*Yenə gecə olur, səhər açılır,
Mənim qaranlığım açılmaz oldu.
Sənin səhər çağın getdiyən səhər
Mənim üçün açılmaz bir səhər oldu...*

*Mənə qaranlıq gəlir, sənsiz bu həyat,
Bəlkə ölmüşəm, heç xəbərim yoxdu?!
İnan fikrim qalib sənin yanında,
Allahım orda da, işıqlar yoxdu?*

*Olduğun yerdə də, zülmət gecədir?
Kimdən soraqlayım səni bilmirəm.
Deyəsən dərdindəm dəli olmuşam.
Sənsiz necə yaşayım, onu bilmirəm.*

25.10.2020

*Biz uşaq olanda siz deyərdiniz,
“Nə qədər xoşbəxtsiz amma bilmirsiniz.”
Böyüdüm mən sizi haqsız çıxartdım,
Çünkü mən yaşadım gözəl gəncliyi.
Hə əsl həqiqət qabaqda imiş,
Gəncliyin ən gözəl olan bu çağın
Məni gənclikdən saldı aralı.*

*Qaldırıb qoyduğu yüksək zirvədən
Elə yüksəkdəncə saldı aşağı.
Saçım ağarmayıb, yaşım yetməyib.
Ruhumun acıdan aldığı yaşı
Cismim hələ də qəbul etməyib.
Sənin gəcnliyinin solduğu gündən,
Mənim qocalığım bizə gəlibdir.
Görmüşük qocalar nəvə oynadar,
Mənim qocalığım fərqli gəlibdir.*

31.10.2020

*Necə də soyuqdu sənsiz bu payız,
Yaman nəğməkardır səsimi yayıb.
Bizim sevdiyimiz bu rəngli payız,
Bütün yarpaqları qara boyayıb.
Nə yaman qaradır bəxtimiz kimi,
Bizi də büsbütün qara boyayıb.
Payız yağışı yağan o anda
Deyirəm ay Allah yağmasın yağış.
Sevdiyim qalıbdır yağışın altda,
Sevgi dastan olar, şeir olardı,
Bizim bu sevgimiz dastan olubdur.
Məhəbbət dastanı yaxşı qurtarar
Bizim dastanımız yarımçıq qaldı.
Bilmirəm günahkar zalım fələkmi,
Yoxsa, sevdiyimiz qara payızımı?
Cavan ömrümüzü gültək solduran
Bu qəmli dastanı yazan payızımı?!*

04.11.2020

*Həyat dərinliyində qəm də çox olur,
Mən ən dərininə düşmüşəm axı.
İnsanı yaş deyil, həyat qocaldır,
Mən cavan yaşımda qocaldım axı.
Həyat dedikləri şirin yalandan
Mən elə bezmişəm usanmışam ki.
Sən mənim sirdaşım, yoldaşım idin,
Bu həyat yolunu kimlə yürüyüm?
İndi mən dərdimi kimə söyləyim?..
Torpağa deyirəm quruyub torpaq,
Şəklinə deyirəm susur baxaraq.
Bir cavab verməyir bu qara torpaq,
Ya cavab verməyir susan şəkillər,
Sən boyda acını kimə söyləyim?*

06.11.2020

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM:

**Hərb yolu, təlimlər və
odlu-alovlu müharibə...**

İkinci Qarabağ Savaşının iştirakçısı, pilot-zabit, polkovnik Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun bibisi oğlu Murad Atayev:

Qəhrəmanlar anadan qəhrəman doğulurlar...

Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı kapitan Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu mənim doğma dayım oğlu olduğuna görə və hərbiçi olduğundan aramızda olan söhbətlər zamanı bir-birimizi yaxşı tamamlayırdıq.

İsmayıl uşaq vaxtlarından çox istiqanlı insan kimi digər dayı uşaqlarından çox fərqlənirdi. Zarafatı çox sevərdi, bütün heyvanlarla çox maraqlanardı, hərbi geyimdən, silahdan xoşu gəlirdi. Hələ kiçik yaşlarından tir tüfəngi ilə hədəfi sərrast vururdu. Dərslərini də yaxşı oxuyurdu. Onda heç kim deməzdi ki, İsmayıl böyüyüb xalqımızın qəhrəman oğullarından biri olacaq. Düzdür, bu da bir alın yazısı da ola bilər.

İsmayıl orta məktəbdə yaxşı oxuduğundan məktəb müəllimlərinin məsləhəti ilə o, Bakı şəhəri Nizami rayonunda yerləşən təmayülə daxil olur. Buranı müvəffəqiyyətlə bitirdikdən sonra əlində olan bir neçə tanınmış universitetləri deyil, məhz hərbi peşəsini seçməsi mənə elə gəlir ki, onda olan hərbi peşəsinə həvəsi və vürğunluğunu göstərmişdi.

Düzünü deyim ki, mən dəfələrlə çalışdım ki, onu bu yoldan

döndərim. Hərbiçi peşəsinin çox çətin və ağır olduğunu bildirdim. Ancaq o, inadından dönmədi və fikrində qəti olduğunu bildirdi. Beləliklə, o, Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin (AAHM) 1-ci kursuna daxil olur və buranı müvəffəqiyyətlə bitirir. Yadımdadır, kursantlıq vaxtlarında evimiz məktəbə bir az yaxın olduğundan tez-tez bizə gələrdi, qızlarım ona “qaqa” deyə müraciət edərdi. O, da “bacı” deyərək, onlara müraciət edərdi. Bir müddət gəlməyəndə narahat olurduq ki, görəsən niyə gəlmədi?! Mənim ailə dostlarımla, yaşadığım həyətdə qonşularımla və tanışlarımla rəğbətini qazanmışdı-İsmayıl. Bir sözlə, İsmayıl sözün əsl mənasında çox mehriban və qayğıkeş, diqqətli bir insan idi.

Hər şeyin məqamı olduğu kimi İsmayılın da evlənmə məqamı gəldi. Özü kimi ağıllı, kamallı, ismətli Bəsti adlı qızla ailə qurdu, burda da İsmayıl özünə layiqli həyat yoldaşı seçdi. “Hər bir güclü kişinin yanında, güclü qadın dayanır”. Bax bu atalar sözü lap yerinə düşür. Bütün qohumlarım kimi mən də bu izdivaca çox sevindim. Bu cütlük sözün əsl mənasında bir-birlərini xasiyyətcə tamamlayırdılar.

İsmayılın aprel döyüşlərində iştirak etdiyini mən bilirdim, anası çox narahat olurdu. Məndən tez-tez soruşurdu, mən də onun orda olmadığını, hələ onları aparmadıqlarını deyirdim. O, mənə o döyüşlərdən az da olsa söhbət əsnasında danışırdı, onun necə qəhrəmanlıq göstərdiyini, hansı həyati risklərdən çıxdığını müzakirə edirdik. Buna görə də Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev onu şəxsən qəbul etmiş, göstərdiyi şücaətlərinə görə layiqincə təltif etmişdir. Təbii ki, bu mənim üçün qürurverici bir hiss idi ki, bunu bizə yaşatdı.

İkinci Qarabağ savaşı Vətən Müharibəsində İsmayılın qəhrəmanlığı danılmaz faktdır. Çünki, mən onun vuruşduğu, ya-

ralandığı, şəhid olduğu yerdə tam təsadüf nəticəsində oldum. Belə ki, oktyabrın 28-də irəliləyən qoşularımızın düşmənin hava hücumundan qorunması üçün Hadrut ətrafında yeni hündür mövqelər (dağlarda) seçilməli xəritə üzərində əlverişli hündürlüyü qeyd etdik və həmin yerlərə yollandıq. Hadrut yaxınlığında yolun kənarı boyu çoxlu məhv edilmiş döyüş texnikası, çürüməkdə olan erməni leşləri (avtomobillər, tanklar, mülkü maşınlar) var idi. Nəhayət, yolu tapdıq və “Niva” markalı maşınımız adını xatırlamadığım vaxtı ilə ermənilərin yaşadığı kəndin içindən keçərək, dağın zirvəsinə doğru qalxmağa başladıq. Dağın zirvəsinə çatmaq üzrə idik ki, maşınımızda nasazlıq yarandı (maşın qızdığından benzin nasosu işləmədi). Sürücü məcburiyyətdən maşını geriye doğru yönəltdi, biz orada gözləməli olduq. Yerdə (ərazidə) çoxlu sayda yara üçün tamponlar (qan kəsmək üçün), quru ərzaq payının qalıqları və istifadə edilmiş ilk tibbi yardım ləvazimatları var idi. Təxminən 1 saatdan sonra köməyə çağırduğumuz zabit yoldaşlarımız gəldi və çətinliklə də olsa gedəcəyimiz yerə çatdıq. Ərazinin bizim texnikamız üçün əlverişsiz olduğunu müəyyən etdik.

Köməyə gələn zabitlərin arasında ərazini yaxşı tanıdığı üçün XTQ-nin zabiti Səbuhi adlı polkovnik-leytenant da var idi. Baxdığımız mövqedən geri qayıdarkən o, bizə lap yaxınlarda, onların döyüşlər zamanı pusuqu düşərgəsinin olduğunu bildirdi, bir qida tapıb yeməsi üçün ora getməyimizi təklif etdi, razılışdıq və getdik. Orada XTQ-dən qalmış quru ərzaq paylarından konservləşdirilmiş yeməklərdən (düyü, qreçka, lobyə və s.) Karbitllə (yemək isitmək üçün məhlul) yeməkləri isitdik, uzun müddət isti yemək yemədiyimiz üçün bu yeməkləri iştahla quru “qaletlə” yedik. Söhbət zamanı mən İsmayılın da bura yaxın ərazilərdə şəhid olduğunu bildirdim. Həmin XTQ zabiti Səbuhi

İsmayılı yaxşı tanıdığını, döyüşlərdə etdiyi qəhrəmanlığından ürəklə danışdı. Və yaralandığı yeri və şəhid olduğu yeri mənə dağın üstündən aşağı baxaraq əli ilə göstərdi. Yuxarıda dediyim maşın çıxmadığı üçün dayandığımız yerdəki yara sarğıları İsmayılın şəhid olduğu yer imiş. Demə ki, yemək yedikimiz yer İsmayılın qrupunun pusquda günlərlə məqamı gözlədiyi yer imiş. Dağdan enərkən İsmayılın düşmənin xüsusi təyinatlıları ilə yaxın məsafədən vuruşduğu yerə (əraziyə) baxdım. Çoxlu sayda təxminən (50-60) erməni leşi, 3-4 ədəd yanmış, partlamış hərbi maşınlar və yanmış erməni cəsədləri var idi. Çalışırdım ki, cəsədlərə yaxın getməyim, çünki çox pis qoxusu var idi, cəsədlər çürüyürdü. Bir anlıq orada olan döyüşü xəyalımda canlandırıdım, onun ruhu ilə sanki danışırıdım.

İsmayılın ruhu sanki mənə göstərmək istəyirdi ki, bax mən belə vuruşmuşam və qəhrəman olmuşam. Həmin ətrafda hara baxırıdım sa onun döyüşdüyü yerlərdə qəhrəmanlığının izlərini görürdüm. Məndən asılı olmadan göz yaşlarımı saxlaya bilmirdim. Onu yaralandığı ərazini, son döyüşdüyü yeri telefonla az da olsa çəkdim ki, hər dəfə baxanda o ərazilər gözümdə canlanır.

İsmayıl çox qohumcanlı, alicənab, xoş xasiyyətli, etibarlı, ədalətli bir insan idi. Hər bir işin öhdəsindən layiqincə gəlirdi. Valideynləri üçün layiqli övlad, balaları üçün qəhrəman ata, həyat yoldaşı üçün əsl kişiyyə xas xüsusiyyətləri ilə xatirələrimizdə daim yaşayacaqdır.

Bu hadisə, yəni İsmayılın son döyüşü Cəbrayıl, Füzuli və Hadrut rayonlarının birləşdiyi (kəşişdiyi) Hadrut qəsəbəsinin girişinə 500-600 metr qalmış yolun eniş hissəsində seyrək qaratan kolları, yoldan bir az aralıda az axarı olan çay və çayın kənarı boyu ağaclar olan ərazidə baş verib.

Məhz, bizim fəxrimiz, cəsur, qorxmaz, hərbi qulluqçu olmuş,

Qəhrəmanımız XTQ–nin gənc, təcrübəli zabiti İsmayıl bu yerdə əbədiyyətə qovuşub...

...Mənim, bütün nəslimizin adını yüksək zirvələrə qaldıran dayım oğlu, yüksək intellektual səviyyəli, seçdiyi mürəkkəb yolunun vurğunu olmuş, bütün təlimlərdə fəal iştirak edərək, yüksək təcrübə toplayan və Xüsusi Təyinatlıların daim bərq vuran, parlayan ulduzu olmuş – İsmayıl Səmədov!

O, ömür-gününü Vətənin müdafiəsinə həsr etmiş, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində namusla, qeyrətlə xidmət etmiş Ali Baş Komandanın etimadını dəfələrlə doğrultmuşdur. Bizim fəxarətimiz İsmayıl 2016-cı ilin aprel döyüşlərində də fəal iştirak edib, düşmənin canlı qüvvəsini, texnikasını məhv etmiş və onlarla hərbiçilərimizi döyüş meydanından xilas edib, yaralıları hospitala çatdırıb. Düşməne göz dağı verən şəhid-kapitan 2 körpə balasını bizə yadigar – Allaha əmanət edib, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində, Ana-bacılarımızın qeyrətinin, namusunun qorunması uğrunda İkinci Vətən Müharibəsində qəhrəmancasına həlak olub. O, yenidən son döyüşdə də döyüşçü yoldaşlarına sipər olub.

Əhsən, Sizə - cənab kapitan İsmayıl Səmədov.

Ruhun şad olsun..!

*Həsrətlə gözlədik bizlər yolunu,
Açdı qara torpaq sənə qolunu.
Qoyarkən məzara şəhid oğlum,
Axdı gözlərindən yaşı ananın*

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun iş yoldaşı, hərbi qulluqçu,
tabor komandiri Gündüz Səfərli:**

“...O, bizim “Leopard”ımız olub...”

Mən, İsmayılı 2013-cü ilin yaz fəslində ilk dəfə gördüm. O zamanlar kursu yeni bitirmiş şəxslər bölməyə gələndə köhnə komandirlər bir yerə yığılar, bu şəxslərə kənardan baxaraq, onlar haqqında fikir bildirərdilər. Əlbəttə, xidməti təcrübənin, uzun illər XTQ-də xidmət etmiş bu komandirlərin verdiyi rəylər demək olar ki, 100% öz əksini xidmət etdikcə bu şəxsi heyətdə biruzə verirdi. Mən də bu dəfə bir yerə yığılıb, şam ağacının kölgəsindəki masanın arxasında qoyulmuş stullarda oturmuş öz gözlərindən təcrübə yağan, dəfələrlə döyüş, təlim-döyüş tapşırıqlarında olmuş komandirlərimin arasında idim. Onlar kursu bitirib, sıralarımıza qatılacaq bu gənc döyüşçülər haqqında öz mülahizələrini, fikirlərini bildirirdilər. Mən də maraqla və nəyə əsasən həmin şəxslərə bu fikirləri bildirdiklərini dinləyir və təcrübə olaraq öz yaddaşımda qeydlər edirdim. Birdən komandirlərdən ən təcrübəlisi: “Hə, Gündüz, sən də bir nəfərin haqqında öz fikrini de” – dedi. Əlbəttə, bu mənim üçün çox məsuliyyətli bir vəzifə olacaqdı. Bu köhnə komandirlərin içində fikir bildirmək heç də asan olamayacaqdı.

Yeni gələn şəxsi heyətə tərəf çevrildim. Onları bir az müşahidə edib, kənardan dayanmış birini gördüm. Bu üzərindəki geyimdə heç bir rütbə taxmamış sarı saçlı, qartal baxışlı və idmançılara məxsus duruşu olan hərbiçi məni özünə cəlb etdi. Özünə, əyninə geyindiği hərbi geyiminə çox hörmətlə yanaşan, ilk baxışdan ağır təbiətli görünən bu gənc əslində, üz qırışlarına

baxdıqda gülməyi və güldürməyi çox sevən birinə bənzəyirdi.

Mən dedim: “Komandir, baxın, mən o, sarı zabiti analiz etmək istəyirəm” – deyəndə, komandir mənim sözümlü kəsərək: “haradan onun zabit olduğu qənaətinə gəlirsən?” dedi. Hər tərəfdən komandirlər fikir bildirməyə, zarafat etməyə başladılar. “Gündüz, neçə ildir ki, biz burdayıq, heç belə risk edib, fikir bildirməmişik. Əhsən sənə!” dedilər. Komandirlərimiz bu söz-söhbətə son qoymaq üçün həmin sarı gənci yanlarına çağırdılar. “Gənc bura gəl!”

Yeni gələn şəxslər bir-birinə baxmağa başladılar. Komandir yenidən: “Sən, sarı zabit, bura gəl!” deyəndə, İsmayıl onlardan aralanaraq, qaçıb komandirin yanına gəldi və özünü təqdim etdi.

Bəli, o, zabit idi və mən ilk mülahizəmdə (fikrimdə) səhv etməmişdim. Komandir ona: “Yaxşı gənc, yoldaşlarının yanına get” dedi.

“Gənc” bölməyə yeni gəlmiş döyüşçülərin aldığı ilk vəzifə olacaqdı. Bu vəzifəni bəziləri tez bir zamanda keçəcək, bəziləri isə bir neçə il bu adı daşıyacaqdı.

Masa arxasında əyləmiş komandir: “Yaxşı, Gündüz, bunu bildin ki, o, zabitdir. Bəs de görək, necə zabit olacaq?”

Mən yoldaşları arasında dayanmış və nə olduğunu, nə baş verdiyini anlamağa çalışan gənc zabitə baxaraq, “Bu zabit indidən hamımızın diqqətini özünə çəkməyi bacardı. O, özünə tənqidi yanaşan, verilən əmrləri vaxtından əvvəl və sözsüz yerinə yetirəcək, qorxmaz, igid və yoldaşları arasında hörmətə sahib olacaq və hörmət qazanacaq” dedim.

Bir neçə komandir də mənimlə eyni fikirdə olduqlarını bildirdilər.

Hər kəs qalxıb öz işinin arxasınca getməyə başladı. Mən bir az da dayanıb, bu gəncləri müşahidə edərək, bir neçəsi haqqında da öz şəxsi düşüncələrimi beynimdən keçirdim.

Əslində İsmayla baxanda 7 il bundan öncə özümü bu gənc-lərin içində gördüm. Mən də onlar üçün kənardan onlara zil-lənmiş zəhimli baxışların altında özümə yer tapa bilməyərək, nə edəcəyimi bilməmişdim.

Yeri gələndə məni də ayaq üstə dayanmış bir neçə zabit-dən biri uca və kobud səslə yanına çağırmış və özümü təqdim edəndə, onlar bir-birinə baxaraq gülümsəmişdilər. Sonra isə mənə: “yaxşı, gənc, yoldaşlarının yanına qayıt” demişdilər. Geri qayıdarkən onlardan biri (sonradan o, zabitin də şəhid kapitan Əhməd Beydullayevin olduğunu öyrənəcəkdim) “hey gənc, indidən bir plyus (+) öndəsən, belə davam elə” dedi. Mən hərbi salam verib yoldaşlarımın yanına döndüm.

Əslində İsmayla deyilən sözləri illər əvvəl mənə demişdilər. Mən də bunu böyük qürur hissi ilə bu gənc zabitə demişdim. Sadəcə bir sözdən başqa.

İşlərin çoxluğundan çox az və təsadüfi vaxtlarda zabitlər bir yerə yığıla bilərdik. Bu da ən çox yeməxanada olurdu. Nahar yeməyində zabitlər üçün ayrılmış hissədə düzülmüş masanın arxasında əyləşdim. Digər masalarda da zabitlər yemək yeyir, xidməti və şəxsi məsələlərdə müəyyən müzakirələr edirdilər. Onların içində öz komandiri ilə oturmuş, bu sözlərə, danışığlara qarışmayaraq, onları diqqətlə dinləyən İsmayıl da var idi. Onun bu hərəkəti onu göstərirdi ki, mən həqiqətən də yanılmamışdım. Bu zabit az danışmaqla, daha çox öyrənməyə çalışırdı. Əlbəttə ki, mən onun haqqında xidmət etdiyi bölməsindəki zabitlərdən də soruşmuşdum. Komandiri (İsmayılın komandiri şəhid Fikrət Məmmədov idi) məni göstərərək ona nəsə dedi. İsmayıl maraqla mənə baxırdı. Düzdür, ona baxmasam da diqqətinin məndə olduğunu hiss edirdim.

Yeməkdən çıxanda Fikrətlə bərabər yataqxana istiqamə-

tində gedirdik İsmayıl bizim arxamızdan hərəkət edirdi.

“Hə, Fikrət, müavinin necədir?” – dedim. O, da: “Sən necə demişdinsə o istiqamətdə də hərəkət edir” dedi.

“Əlbəttə, sənin kimi komandirin yanında daha da yaxşı olacaq İnşallah” dedim. Fikrət gülümsəyərək: “mən də səni deyirdim yeməkdə, deyirdim ki, nə sualın olsa bax o, zabitin adı Gündüzdü, ona yaxınlaş. Əlbəttə, mən evliyəm, Gündüz subay yataqxanasında qalır. Hər zaman ondan nəsə öyrənə bilərsən” – deyirdim.

Geri döndüm, arxamızdan hərəkət edən İsmayıla baxdım: “O, öz yoldaşlarından bir plus (1+) öndə başlayıb onsuz da” dedim. Artıq yataqxanaya çatmışdıq, biz sağollaşib ayrıldıq.

Bir neçə gün sonra, işdən sonra yataqxanada özümə çay hazırlayıb, sabahkı işlə əlaqədar iş masasında oturub sənədləri gözdən keçirirdim. Qapının döyüldüyünü eşidib: “Gəl” dedim.

Qapı açıldı, içəri mənimlə məktəbi eyni oxuduğumuz dostumla birlikdə içəri İsmayıl da girdi. Onunla salamlaşdım, oturmaları üçün yer göstərdim. Mətbəxə keçib, çay gətirib, hər ikisinin önünə qoydum. Uzun-uzadı ötənlərdən, keçənlərdən, necə xidmət etməli olduğumuzdan və sairə danışdıq. Sonra dostum mənə: “1+” nə deməkdir? Deyəsən, İsmayılın marağına səbəb olub”- dedi. Mən də olanları onlara danışdım. Bir az daha deyib-danışdıq. Sonra onlar getdilər məndə işlərimi bitirib, yatmağa hazırlaşdım.

İsmayıl xidmət boyunca ona verilmiş “+”ların üzərinə “+” əlavə edərək, hər sahədə fərqlənməyə başladı. O, yaxşı idmançı idi. Özü də birincilərdən. İsmayilla bir neçə dəfə xidmətimiz kəşişdi. Onunla hər qarşılaşmamız məni sevindirirdi. Onun özünə xas olan bir yumor hissi var idi və hadisələrin çətinliyi onun bu yumor hissini daha da artırırdı. Mən bu zabiti təkcə

xidməti bacarıqlarına görə yox, həm də insan kimi təmiz, namuslu, qayğıkeş, təşkilatçı olduğu üçün də çox sevirdim.

2018-ci il “EFES-2018” Dünya Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin yarıışı Türkiyədə keçirildi. 24 ölkənin dəvət olunduğu bu yarışda Azərbaycan da qatılmışdı. Müəyyən hazırlıqlardan sonra biz 2018-ci ilin may ayında Türkiyənin İzmir şəhərinə yollandıq. Burada “Dəmir adam” yarışına qatılacaq şəxsi heyəti İsmayıl idman sahəsi üzrə hazırlaşdırdı. Biz bu yarışda 1-ci yeri rekord qıraraq, o biri 23 ölkədən 4 dəqiqə tez bitirdik. Əlbəttə ki, bu işdə onun böyük əməyi var idi. O, öz yoldaşlarını motivasiya etməyi, ruhlandırmağı çox yaxşı bacarırdı.

Nəhayət, biz onunla bu təlimin sonunda çox gözəl istirahət də etdik. Dəniz kənarına gedərək, orada dedik, güldük, gəzdik və əyləndik.

Bir neçə gün sonra isə hərbi sərgiyə dəvət aldım. Burada Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin istifadə etdiyi müxtəlif silah, texnika, geyim-təchizat nümayiş olunurdu. Sərginin bir stendinin önündən keçəndə həmin sərginin nümayəndəsi bizi qarşıladı və stendini təqdim etdi. Sonda mənə bir bıçaq hədiyyə elədilər. Mən də bıçağı İsmayıla uzatdım: “Bu, sənin haqqındır, mən də bunu sənə hədiyyə edirəm” – dedim və bıçağı İsmayıla verdim. Təşəkkür edib, bıçağı məndən aldı.

İsmayılı təkrar 2019-cu ilin noyabr ayında gördüm. Artıq onu tabor komandiri kimi. O, həqiqətən də, mənim fikirlərimi heç bir damcı belə yanıltmamışdır. Taborun kiçik zabit heyəti içində ən böyük zabiti o, olduğundan bütün yük onun üzərinə düşürdü. Zabit heyətinin iş bölgüsü, döyüş hazırlığına köməklik, təşkilati işlərə onu çağırır, fikirlərini öyrənirdim. Bu adamda başqa bir işıq görürdüm. Artıq, ailələrimizi də tanış etmişdik. Bu görüş İsmayılın evində oldu. Özü kimi gözəl ailə xanımı olan

Bəsti bacımız gözəl də süfrə açmışdı. Onlarda olanda mən özümü doğma qardaşımın evindəki kimi hiss edirdim İsmayıl mənə 2018-ci ildə ona bağışladığım bıçağı göstərdi. Bıçağın üzərinə “Gündüzdən hədiyyə” sözlərini yazdırmışdı. Bu məni həqiqətən də çox sevindirmişdir. Əməyə qiymət, hörmətə minnətdarlığın bariz nümunəsini İsmayıl mənə belə sübut elədi.

Biz İsmayilla tez-tez toplantılar keçirir, zabitlərə istiqamətlər verirdik. Bəzən kiçik zarafatlar edir, zabit kollektivini daima gücləndirmək üçün çalışırdıq.

Bəzən həftənin yekununu keçirərkən zəif və ya digər güclü nəticə göstərmiş qrup komandiri tort alır, bunu çayla içərək qeyd edirdik. Yaxşı bilirdim ki, bizim qarşımızda “Qarabağ” kimi çətin yol dayanır. Daima olaraq onunla dərdləşir, bəzən işdə sıxıntılar olanda yanıma çağırır, danışırıdım. Onunla danışarkən əhvalımın düzəldiyini hiss edirdim. İsmayıl çox tələbkar zabit idi. Onun bu hazırlığı, tələbkarlığı qrupunun da tabor içində fərqlənməsinə səbəb olurdu.

Artıq müharibəyə hazırlıqlar başlamışdı. Taborla müntəzəm məşğul olarkən, özüm də bəzi şeyləri götür-qoy edirdim. Bütün “oxlar” İsmayılı göstərirdi. O, hazırlığı ilə taborun öncül qrupu olacaqdı.

27.09.2020-ci il tarixində saat 07:30-da başlayan müharibəyə biz bir gün sonra 28-i qatıldığımız. Çünki plan bu şəkildə hazırlanmışdı. İsmayıl hər dəfə mənim yanıma gələrək, niyə bizim döyüşə getmədiyimiz barədə soruşurdu. Bu onun çox xətrinə dəymişdi. Yoldaşlarının ondan bir gün qabaq getməsi belə onu rahat olmağa qoymurdu.

Nəhayət, 28-i döyüşə başladığımız. Düşmən xəttinin yarılması əmrini mən “Leopard”ıma həvalə etmişdim. O, da bunu şərəf və namus borcu kimi yerinə yetirib, məruzə etdi. Rəhbərlikdə, hər

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

yerdə “Leopard”ın səsi idi. O, özü döyüşür, yoldaşlarının da bir an öncə ona çatması üçün önə səsləyirdi. İlahi ədalət düşmən bizim danışıqları izləyən səs yazması etmiş və bunu bütün sosial şəbəkələrdə paylaşmışdı. Lakin mənim “Leopard”ımın danışığı bütün Azərbaycan ordusuna müharibənin 44 günü boyunca ruh yüksəkliyi verəcəyini, düşmən hesaba qatmamışdı.

Düşmənin tutduğu danışıqda bu sözlər var. “Leoprad” solundakı qrupun komandiri (şəhid Bəxtiyar İslamovu) “Canavar”ı çağırır və tutduğu yüksəkliyə doğru çağırırdı. Mən isə “Leopard”ı tələsdirirdim ki, “Torpaq bizim torpaqdır, biz almalıyıq, ancaq irəli”.

Bəli, torpaq İsmayılın idi. İsmayıl kimi müharibədə şəhid olmuş, mənim daha 14 (on dörd) qəhrəmanımın idi. Ömrü boyu həsrətini çəkdiyi bu işğal olunmuş torpaqları azad etmək üçün, “Ölənə kimi irəli!” – dediyim oğulların idi torpaq.

İsmayıl şəhid olduğu günə kimi mənimlə öndə getdi. Cəbrayılın, Şeybey, Quycaq, Böyük Mərcanlı və sairə kəndlərinin alınmasında iştirak etdi. Cəbrayıl rayonunun özünün alınmasında xüsusi igidlik və rəşadət göstərdi İsmayıl. Düşmənin Cəbrayıldan qaçmağa çalışan 40-dan çox hərbi avtomobil kalonunun koordinatlarını dəqiq verərək artilleriya atəşləri ilə məhv etdi.

Yeni tapşırıq almışdım. Hadrut qəsəbəsinin azad olunması üçün Ayqestan, Qarakollu yolu üzərində yerləşən şəhərə köməyə gələcək qüvvəni dayandırmalı idim öz bölməmlə.

Biz, gecə Cəbrayıl rayonunun Daşkəsən kəndinin yanından hərəkətə başladıq. Şəhərə yaxın Ayqestan və Qarakollu yaşayış məntəqəsinin arasında yerləşən Gorazilli yaşayış məntəqəsinə çatdıq. Sol tərəfdən hərəkət edən “Leopard” və qrupu kənddə qarşılaşdığımız düşməyə aman vermir və onları anında məhv edirdik.

Hadruta girəcək bölmələr artıq 2 (iki) gündür ki, döyüşür, biz isə yolu saxlayırdıq.

Bu zaman kömək üçün gələn 3 (üç) “Kamaz” markalı avtomobilini düşmənin şəxsi heyəti və 2 (iki) ədəd piyadanın döyüş maşını Hadrut qəsəbəsinə soxulmağa çalışdı. Yol üzərində döyüşən qrupdan yayınmaq istəyən düşmən qruplaşması yoldan çıxaraq, İsmayılın (“Leopard”ın) olduğu istiqamətə getdi. Düşmənlə amansız döyüş başladı. “Leopard” 11 nəfərlik bir heyətlə düşmənin 3 (üç) “Kamaz”, 76-dan çox (maşının birinin içində erməni meyitləri yandığından saymaq olmurdu) düşmən qüvvəsi öldürüldü. İsmayıl irəli can atır, mən ona getməməsi üçün əmr edirdim. Lakin “Leopard”ın dişi artıq qana batmışdı. Onu dayandıracaq bir qüvvə olmayacaqdı. Mən öz kömək qüvvəmlə gəlib ona çatmışdım. İsmayıl elə hey önə can atır, mən onu saxlamaq üçün hey qışqırırdım. Amma, İsmayılın dayanmayacağına əmin idim. Dayanmadı da “Ancaq irəli!” komandası almış mənim “Leopard”ımı ancaq şəhidlik zirvəsi saxlayacaqdı. Bu döyüşdən sonra onun döyüşçüləri çox sarsılmışdılar. Döyüşçülərindən biri İsmayılın yerə düşmüş silahını götürdü və qrupa dönərək “mənə bir şey olsa, sonrakı adam bu silahlə götürəcək, bu silah müharibənin sonuna qədər döyüşəcək” - dedi. “Leopard” özü getsə də onun silahı döyüşçü yoldaşları ilə birlikdə Şuşa qalasına dırmandı və oranı düşməndən azad etdi.

İsmayıl indi Peyğəmbər Əfəndimiz (s.a.v) yanında onun şəhid ordusunun əsgəridir, özünüdə istədiyi kimi. İsmayıl həm də bu dünya üçün “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” oldu, ailəsi, Vətəni üçün sonuna qədər döyüşdü.

İsmayıl nə bizdən, nə bu dünyadan, nə də ki axirətdən əl çəkmədi. Dünya durduqca bu dünyada, sonsuza qədər isə axirətin ən gözəl yerində qalacaq. “Mənim məkanı cənnət Qardaşım.

İndi o, şəhid qardaşlarının komandiri oldu”.

İsmayılın qrupu da Qəhrəman qrupuna layiqdir. Çünki onunla birlikdə qrupunda 5 nəfər igidi şəhidlik zirvəsinə ucaldı. Bu XTQ-də ən çox itki vermiş qrup oldu

Müharibədən sonra mən bir də öz otağıma girmədim. Çünki ora bizim İsmayılısız girməyimiz xatirələrimizə olunacaq hörmətsizlik olardı.

Bunu yaxşı xatırlayıram. 2020-ci ilin yanvar ayı idi. Qapı döyüldü: “Gəl!” dedim. İsmayıl içəri girdi, “Gəl, əyləş” dedim.” “Yox sağ olun, işlərim çoxdu, bir məsələ barəsində danışacam” dedi. “Buyur” dedim. “Namaz qılmaq istəyirəm, amma narahatam ki, qaydalara riayətdə çətinlik çəkəm” – dedi. “Sən başla, Allah özü sənə yol göstərəcək” – dedim. Gözləri işıldadı. “Bax, İsmayıl” dedim. “Biz, əsgərik onsuzda, ibadətımız də olarsa, tam əsgər olarıq. Bu dünya və o biri dünya əsgəri kimi” – dedim. “Sağ ol” – deyib, çıxdı. Ölümündən sonra eşitdim ki, İsmayıl namaza, ibadətə başlaybmış.

İsmayıl şəhid olanda mən əlimdən yaralanmışdım. Yaram Şuşaya kimi heç sağalmadı. İçimdə və tətik basacaq barmağım da İsmayılı xatırladacaq bir iz qalmışdı məndə. Şuşaya kimi sağalmayan bu yara Şuşa şəhəri azad olunan kimi qısa vaxtda yox olub, getdi.

Bəli, mən və İsmayıl artıq öz borcumuzu Vətənə qaytarmışdıq. O, öz canı ilə mən isə qardaşları qədər sevdiyi Vətən oğullarını öləcəklərini bilə-bilə irəli səsləməklə.

Şuşa şəhəri azad olundu. Üç rəngli bayrağımızın üzərinə mənimlə döyüşərək şəhid olmuş şəhidlərimin adını yazaraq bu sözləri əlavə etdim. “Mən fəxr edirəm ki, Sizin kimi əsgərlərin komandirləri olmuşam”.

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun iş
yoldaşı-hərbi qulluqçu Vurgun Piriyev:**

***Qardaş dost olmaya bilər, amma dost həmişə
qardaşdır!***

Dost sözünün dərin mənası var və dostluq insan üçün böyük bir məsuliyyətdir. Bir-birinin arasında qan bağı olmayan bu bağlılıq elə möhkəm, qırılmaz və əbədi olur ki, sənin çatışmamazlığını tamamı ilə örtür. Peşəmizə bağlı olaraq tez-tez ailə üzvlərindən uzaqda qalmağa məcbur oluruq, lakin dünyaya baxış tərzimiz, xasiyyətimiz uyğun olaraq düşdüyümüz mühiddə özümüzlə yaxın birini tapırıq. İnsan həyatı boyunca fərqli mühiddə fərqli dostlar qazanır. Bunlardan ən vacibi və ən önəmlisi isə xidmət dövründə qazandığımız dostlardır. Bu dostlar ömür dostu, silah dostudur. Qardaşım İsmayıl sayı çox az olan dostlarımdan idi.

Nə qədər real olsa da, insan öz doğmalarını və əzizlərini itirəcəyini tam mənası ilə ağına gətirməz. Bizim peşəmiz xüsusi ilə gördüyümüz iş, bəlkədə xarakterinə görə ən təhlükəli və şərəflidir. Qardaşım, sən bizə qələbəni bəxş edən 44 günlük müharibədə şəhid adını qazanaraq, xalqımızın qürur mənbəyinə, hər bir kəsə nümunə çəkilə biləcək, yaddaşlardan silinməz döyüşçüyə çevrildin.

Hər kəsə agahdır ki, şəhidlik ölüm deyil, Vətən, torpaq, döyüş yoldaşı uğrunda candan keçmək, özünü şüurlu şəkildə qurban vermək deməkdir. Şəhidlik – verilmiş ömür payını gələcək nəsillərin xoşbəxtliyinə bağışlamaqdır. Vətən uğrunda şəhidlik əsl qeyrət, hünər, şərəf və ləyaqət zirvəsidir. Tanış

olduğumuz andan şəhid olduğun məqama qədər birlikdə icra etdiyimiz nə qədər tapşırıqlarımız oldusa hamısını mərdliklə, cəsarətlə və şərəflə icra etdin.

Bu gün qardaşımın yoxluğunu ata-anası necə qəbul edə bilmirlərsə, alışa bilmirlərsə mən də, onlar qədər pis oluram. İsmayılın yoxluğunu qəbul edə bilmirəm, çünki mən İsmayıl sözün əsl mənasında qardaş olmuşam. Bizi tanıyan hər kəs bunu gözəl bilir. İsmayıl 2013-cü ilin dekabr ayından eyni bölmədə xidmət etməyə başlamışdıq. Mən İsmayılın o qədər gözəl xarakteri, xasiyyəti, gözəl ürəyə sahib olduğunu gördüm və zaman keçdikcə biz dostlaşdıq. Bəli, əsl dostluğu onunla yaşadım. İsmayıl məzuniyyətlərin birində məni Zaqatalaya qonaq apardı. Mən onların ailəsində bir daha şahid oldum ki, əsl azərbaycanlı ailəsi bu cür olur. Təlim-tərbiyə, əxlaq hamısı yerli yerində idi. Vaxt ötdükcə biz hər dəqiqə həm xidmətdə həm xidmətdən kənarda bir yerdə olurduq. Mənim qardaşım olmasa da mən onu özümə qardaş bilirdim, çünki İsmayıl mənimlə əsl qardaş kimi davranırdı. Bəli, İsmayıl dəfələrlə döyüş tapşırıqlarında iştirak etmişik, onun necə qorxmaz, mərd biri olduğunu bizim hərbi hissəmizdə hər kəs bilirdi. Bütün fəaliyyətlərdə onun adı nümunə kimi çəkilirdi. O, həmişə öz üzərində çalışır fiziki, hərbi hazırlığını təkmilləşdirirdi. Bunun nəticəsidir ki, bir çox xarici ölkələrdə Azərbaycanı layiqincə təmsil edib. Qardaşım dəfələrlə dünya xüsusi təyinatlıların arasında keçirilən yarışlarda Azərbaycanı layiqincə təmsil edərək 1-ci yeri tutub. İsmayıl keçirilən təlimlərdə yorulmadan həvəslə bildiklərini döyüş yoldaşlarına öyrədir, onları döyüşə hazırlayırdı. O, həmişə, mütəmadi söhbətlərində yeni gələn heyətə Xocalı soyqırımını, eləcə də ermənilərin bizim millətimizin başına gətirdikləri müsibətləri, faciələri unutmamağı aşılayırdı.

Şəxsi heyət arasında qisas hissi ilə yaşamağı öyrədirdi. O, öz peşəsinə çox bağlı idi. Xidmət vaxtı bitsə də öz istirahət vaxtını, ailəsinə, uşağına ayırmalı olduğu vaxtı xidmətə ayırırdı. Daim yeni biliklər öyrənir və öyrətmək həvəsində idi. O, hiss edirdi ki, qisas günü çox yaxındadır. Həmişə döyüş yoldaşlarına, yeni gələn yoldaşlarına çox zaman ayırır, onların hazırlığının daim artırılması istiqamətində səylə çalışırdı. Daima Ruh yüksəkliyini artırırdı. Tez-tez mütalələr edir, çoxlu kitablar oxuyurdu.

İsmayıl ətrafında olan insanlardan çox fərqli idi. Ən başlıca səbəb Vətənpərvər olması Vətəninə, millətinə, dövlətinə çox bağlı idi. İsmayıl 6 aylıq Xüsusi Təyinatlı kursunda 300 nəfər arasında Kurs birincisi olmuşdu, Kursu birinciliklə bitirmişdi. İsmayıl həqiqətən də xaraktercə, xasiyyətə də nümunəvi bir insan idi. Həmişə ibadətini edər, Allaha çox bağlı insan idi. Mütəmadi ehtiyacı olan ailələrə yardım edərdi. Bunun vacibliyindən söhbət açardı. Hətta bir dəfə gəlib H.Z.Tağıyev qəsəbəsində 1 qız uşağının nənəsiylə acınacaqlı vəziyyətdə yaşadığını bizlərə bildirdi. Onun təşkilatçılığı ilə o ailənin evi təmir olunub, güzəranları yaxşılaşdırıldı. Bu cür kasıb ailələrə hər zaman yardım edərdi. O, xeyirxah olduğu qədər də şən, güləruz, zarafatçı idi. Bəzən təlimlərin ən yorğun zamanında yerli yerində zarafat edib, şəxsi heyətə yorğunluğunu unutturardı. Bizim bölməmizdə xidmət edənlər bilirlər ki, bizim bir çox adətlərimiz var, bunlardan ən yadda qalanı əgər kiminsə qız övladı olarsa həmin atanı su ilə isladardıq. Yaxşı yadımdadır, İsmayılın qızı olanda onlarda çörək yeyən zaman bir baçok su ilə onu islatmağım heç yadımdan çıxmır. Boş vaxtlarımızda həm özümüzün, həm də ailəmizin istirahət etməsi üçün evdə barko cihazı ilə film seyr edərdik, sanki kino zalında film seyr edirik kimi, qardaşımın mənə öyrətdiyi şeylərdən biri də Türkiyədə

kursda öyrəndiyi xizək sürməni mənə öyrətməsi olub. Hər ilin qış ayını səbirsizliklə gözləyirdik ki, boş vaxtlarımızın daha şən və səmərəli keçməsi üçün Şahdağa xizək sürməyə gedək. Ailəmizdə kimsənin ad günü olardısı, onu daha yadda qalan, daha maraqlı qeyd edirdik. Hər il ov mövsümündə birgə ova gedərdik, ov etmək üçün məni özüylə öz rayonlarına aparardı. Heç yadımmı çıxmas: 2020-ci ilin mart ayınının 1-dən 6-a kimi çox ağır xəstələnmişdim. Müalicə üçün həkim bir çox iynə-dərman yazmışdı. 5 gün ərzində müalicə nəticə vermədiyi üçün İsmayıl məni Hospitala aparmaq qərarına gəldi. Mən nə qədər getməmək istəsəm də, İsmayıl buna məhəl qoymayaraq, məni Hospitala apardı. Müayinə olundum, həmin gün məni Hospitala “pnevmaniya”dan yatırdılar. Bu əsl dostluq nümunəsidir. 18 aprel 2016-cı il tarixində İsmayılın qız toyu olacaqdı, amma mən işlə bağlı gedə bilmirdim. Toy günü elə oldu ki, mənim toya gedə bilmə imkanım oldu. İsmayıl mənim işlə bağlı gələ bilməyəcəyimi bilirdi, amma mən ona gəlməyim barədə demədim. Saat 15:00-da Bakıdan çıxdım, saat 18:00-da Zaqatalaya çatdım və restoranın qarşısında bəy məşinin yanında dayandım. İsmayıl məni görməyinə çox sevinmişdi. Bir məqamı da qeyd etmək istəyirəm ki, həmin 3 saatlıq yolda 420 manatlıq radarlar gəlmişdi və İsmayıl bu hadisəni hər yol gedəndə mənə xatırladırdı. Əsas odur ki, mən öz istəyimə çatdım, qardaşımın qız toyunda iştirak etdim.

İsmayılın yaxşı zövqü var idi, hər nəşə alardıqsa birlikdə gedib alardıq. Çox zamanlarda dəst geyimlər alardıq, sanki əkiz qardaşlar kimi. Demək olar ki, bütün vaxtlarımızı bir yerdə keçirərdik. 7 il ərzində bu kimi və buna bənzər xatirələr o qədər çoxdur ki, yazmaqla bitməz. Bir məlumatı da əlavə etmək istəyirəm ki, bizim ən uğurlu rəqəməmiz 9 olub, çünki mənim,

İsmayılın, oğlum Xəqaninin və Mehдинin doğum tarixləri ayın 9-u olmuşdur.

Mən İsmayıl ilə keçirdiyim bütün xatirələrimi hər gün xatırlayıram və onun yoxluğu ilə barışa bilmirəm. Bundan sonra həyatım boyunca İsmayılın yoxluğunu qəbul etməyəcəyəm. Nə qədər ki, mən yaşayıram daima da onu yaşadacağam. İsmayıl öz qısa, 30 illik ömrü ilə bizlərə örnək oldu, bizlərə çox yol göstərdi. Ən başlıcası o, bizlərə əsl Azərbaycan kişisinin necə olmalı olduğunu öyrətdi. Nə qədər ki, Azərbaycan var, Azərbaycan milləti, dövlətçiliyi var, İsmayıl da var olacaq. 50 il, 100 il sonra gələcək nəsillər İsmayılı anacaq, tanıyacaq İsmayıl ilə fəxr edəcəklər. Mən bir əmi olaraq əlimdən gələni edəcəm ki, Nurgül də, Mehdi də ataları kimi millətə, xalqına xeyirli, nümunəvi övladlar olsunlar.

Həmişə olduğu kimi 2020-ci ilin əvvəllərindən mütəmadi təlimləri keçirilirdi. İsmayıl sanki qələbənin daha da yaxında olduğunu hiss etmişdi. Onun üçün öz qrupu ilə döyüş hazırlığını daha da artırırdı. Şəxsi heyəti ilə tez-tez söhbət edərkən qələbəmizə az qaldı, artıq sözüümüzü deməyin vaxtıdır, qisasımızı almağımız vaxtı yetişdi, deyirdi. Sanki müharibədən öncə döyüşdə qələbə qazanmış kimi danışırdı.

Artıq məqam yetişdi, 27 sentyabr 2020-ci il tarixində əks hücum əməliyyatı başlayanda Qardaşım öz qrupu ilə Lələtəpə istiqamətindən düşmənin ön xəttini yarıaraq, düşməyə ağır itkilər verərək, postları ələ keçirərək irəliləyirdi. Döyüşün gedişatında onun gözlərində düşməyə nifrət yağırdı, bu açıq-aşkar hiss olunurdu. Postları aldıqdan sonra daha da ruhlanır, şəxsi heyəti coşa gətirirdi. Günlərlə ac-susuz olmağına baxmayaraq, sanki yorulmaq bilmirdi. Ona yuxarı komandanlıq komanda verdikdə ki, hər hansı bir yüksəkliyi götür, İsmayıl dərhal öz

qrupunu toplayır, planlama edir, əsl lider kimi özü öndə olmaqla həmin yüksəkliyi ələ keçirirdi. Mənim hər gün yadıma düşən ən gözəl xatirələrdən biri haqqında danışıq. Döyüşün qızğın gedişində, oktyabr ayının 1-də çox gözəl yadımdadır, Cəbrayıl istiqamətində İsmayıl Artilleriya atəşlərini yönləndirən zaman bütün Azərbaycanında izlədiyi həmin videonu mən çəkmişdim. Videoya baxanda da hiss olunur ki, döyüşün ən qızğın anında belə onun üzündə gülüş, sevinc əskik olmurdu. Zarafatlarından qalmır, döyüş yoldaşlarında ruh yüksəkliyi yaradırdı. İsmayıl da əsl zabit keyfiyyətləri, əsl sərkərdə xüsusiyyətləri vardı. Sanki döyüş üçün yaradılmışdı.

Sizlərlə İsmayılba bağlı başqa bir xatirəni bölüşmək istəyirəm. Oktyabr ayının 4-də Cəbrayılın müdafiəsi üçün ən əlverişli yerdə yerləşdirilmiş, bütöv ermənistanın güvəndiyi düşmənin xüsusi təyinatlıları barədə məlumat verildi. Bu zaman İsmayıl sanki xoş bir xəbər almış kimi sevindi. Dərhal öz qrupunu toplayıb, əməliyyata hazırlıq üçün tapşırıqlar verdi. Axşam saatlarında tapşırığın icrasına başlayıb, düşmənin xüsusi təyinatlılarını darmadağın edərək, Cəbrayıl şəhərini işğaldan azad etdilər. Bundan sonra İsmayıl bir sıra yüksəklikləri, mövqelərin ələ keçirilməsində qrup komandiri kimi fəaliyyətlər icra etdi. Qarazilli kəndinin azad edilməsi əməliyyatında qardaşımın əvəz olunmaz əməyi olmuşdur. 9 oktyabr 2020-ci il tarixində Hadrutun girişindəki Qarazilli kəndinin müdafiəsində duran düşmən qüvvələrinin məhv edilməsi tapşırığını uğurla yerinə yetirmişdi. 11 oktyabr 2020-ci il tarixində Füzulidən qaçan düşmənin 3 "Kamaz" maşını təxminən 60-70 nəfərədək qüvvəsini məhv edərəkən baş nahiyəsindən aldığı güllə yarasından qəhrəmancasına şəhid oldu və **VƏTƏN MÜHARİBƏSİ QƏHRƏMANI** adına layiq görüldü. Bütün Azərbaycan xalqı sənənlə

fəxr edir. Mən isə deyərdim ki, o, öz arzusuna çatdı.

Bütün Azərbaycan xalqına, bu kitabı oxuyan hər bir anaya, ataya onu çatdırmaq istəyirəm ki, İsmayıl kimi oğul dünyaya gətirsinlər, böyütsünlər, yetişdirdinlər. Bax o zaman Azərbaycan milləti, dövləti var olacaq və yaşayacaqdır. İsmayıl haqqında saatlarla, günlərlə yazsaq, danışsaq azdır. Sonda sizlərə onu çatdırmaq istəyirəm ki, xüsusi təyinatlı qüvvələrdə ən çox şəhid vermiş qrup məhz qardaşım İsmayılın başçılıq etdiyi qrup olmuşdur. İllər keçəcək, vaxt ötəcək Mehdi və Nurgül böyüyəcək bu kitabı oxuyanda biləcəklər ki, onların atası necə bir qəhrəman, qorxmaz döyüşçü olub. Mən arzu edirəm ki, Mehdi də böyüyəndə atası kimi mənim FƏXRİM olsun. Mehdi və Nurgül həmişə yadda saxlasınlar ki, İsmayılın döyüş yoldaşları, qardaşları İsmayılın qoxusunu, varlığını Mehdidən və Nurgüldən alacaqlar və duyacaqlar. İsmayılı tanıyan hər kəs bilir ki, İsmayıl əsl bir nümunə idi. O, çox tərbiyəli övlad, mehriban ailə başçısı, yaxşı ata, nümunəvi dost, qardaş olmuşdur. Sonda onu qeyd etmək istəyirəm ki, İsmayılın valideynləri ən xoşbəxt insanlardır ki, qardaşım İsmayıl kimi igid övlad dünyaya gətiriblər. İsmayılın ömür gün yoldaşı Bəsti bacım ən xoşbəxt qadındır ki, İsmayılın ömür gün yoldaşı olubdur.

**Qardaşım İsmayıl mən səninlə fəxr edirəm.
Sən hər zaman mənim qəlbimdə yaşayacaqsan!**

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun iş yoldaşı və kirvəsi –
hərbi qulluqçu Elgün Səfərov:**

***Əbədi diyarda səfərdə olan Qəhrəman İsmayıl!
Ruhun şad olsun Kapitan!***

Keçirdiyimiz hər gün tarixə dönür. Tarixə yazılan günlərin hamısı yadda qalan olmur. Elə günlər var ki, onlar unudulub gedir, elə günlər də var ki, onlar heç vaxt unudulmur və yaddan çıxmır. Belə günləri unudulmaz edən isə qəhrəmanlarımız və şəhidlərimizdir. Allah, Vətən və millət yolunda öz istəyi ilə canından keçməyə razı olan insanların fəth elədiyi ən yüksək, şərəfli zirvədir–Şəhid olmaq! Mənim qardaşım İsmayıl. O, sözün əsl mənasında canlara dəyən cəsur qardaş idi, İsmayilla az bir müddətdə tanıdıq bir-birimizi, amma mərdliyi, kişiliyi, qeyrətiylə, igidliyi ilə dostluq, qardaşlıq qazandı o. Tez bir zamanda evimin içində ən əziz qonağım oldu, qardaşım İsmayıl uşaqlarımın kirvəsi oldu. Bu qədər zirvələrə doğru irəlilədi. Qısa zaman kəsiyində hərbidə çoxlu nailiyyətlər qazandı qardaşımız. Mən onun şəhidlik zirvəsinin fəth etməsi barədə xəbəri alanda bəlkədə sarsıldım, sanki içim parçalandı, amma fəxr də etdim. Çünki İsmayıl ən layiqli adını qazanmışdı. Ondən qürurulu, ondən uca ad yox idi, bu dünyada, eləcə də o dünyada da. Biz hərbiçiyik və ölümün hər an yaxınlığımızda, addımlığımızda olduğunu bilirik. Bu hərbi yolunu da bilərək seçmişik. Ancaq bu yolu şərəflə, layiqincə, adıyla – sanıyla, qüvvəti və igidliyi ilə keçən çox az insan var ki, adı həm də adi dostluqda belə qardaşlıqda da çəkilsin. O, elə bir insan idi ki, həmişə demişəm

indidə deyirəm, bəlkə də o, insan bir qarışqanı belə əzməzdi. O, elə bir ürəyə sahib oğul idi ki, böyüklə böyük, kiçiklə kiçik kimi davranırdı. İsmayıl belə igirdlərdən idi. Necə ki, adına layiq İkinci Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı! **BƏLİ QƏHRƏMAN!** Sizlərdən xahiş edirəm ki, qeydlərimin bir hissəsini qara və böyük şriftlərlə yazın. Çünki, o, əsil Qəhrəman kimi bir ömür sürdü və Qəhrəman olaraq da Şəhid oldu. Və adı **Qəhrəman İsmayıl** olaraq tarixə düşdü...

Ancaq bir şeyi etiraf edim ki, hərdən sanıram ki, İsmayıl gələcək. Yenə də hər yerdən o, üzündəki xoş təbəssümlə: "Komutan, necəsiniz?" deyib, gülümsəyəcək...

Ölüm əslində yoxluq və şübhəsiz ki, heçlik demək deyil. Əbədi diyara səfərdir...

Necə ki, İsmayılın qovuşduğu namuslu, qeyrətli əbədi ölüm kimi...

Allah Vətən uğrunda canından keçən bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin...

Onlar bizim fəxrlərimizdir...

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun iş yoldaşı, hərbi qulluqçu Cavad Babayev:

“Ən yüksək, şərəfli zirvədir şəhid olmaq!”

İsmayıl ilə ilk tanışlığımız 2014-cü il yanvar ayının 6-da olub. Mən həmin gün XTQ ailəsinə üzv olmuşam. Altı aylıq çətin və şərəfli bir vəzifənin öhdəsindən gələrək kursu bitirdim. Bir neçə gün dincəldikdən sonra təyin olunduğum bölməyə gəldim və orada öz silahdaşlarımla tanış oldum. Hamısı bir-birindən sevimli, mərd, qorxmaz igidlər idi. Mən məhz, İsmayılın qrup komandirinin müavini olduğu qrupa təyin olunmuşdum. İsmayıl da həmin qrupa məndən altı ay öncə gəlmişdi. Qrupa yeni gəldiyim üçün özümü rahat hiss etmirdim. İsmayıl bunu hiss etdi və mənə yaxınlaşaraq: “biz bir ailəyik, sən bizim üçün əzizsən, rahat ol” – dedi və o gün mən İsmayılın nə qədər xoş xasiyyətli birisi olduğunu anladım. O gündən İsmayıl ilə yaxın münasibət qurduq. Hər ikimiz subay idik. Birlikdə yeyib-içir, gəzirdik. Dostluğumuz gücləndi. Dərslərdə, təlimlərdə İsmayıl öz üzərində çox çalışır, vərdişlərini artırırdı. Yorulmaq bilmirdi, daima öz üzərində çalışırdı. O, hər zaman qrup komandiri Məmmədov Fikrəti izləyirdi, ondan çox şey öyrənirdi. Çox bacarıqlı zabitlər idi hər ikisi.

İsmayıl futbol oynamağı çox sevirdi. İdman vaxtlarında çox çalışırdı üzərində. Qaçışlarda onu ötə bilən yox idi. Çox sürətli idi. 2014-cü ilin may ayının 28 –i günündə Fikrət Məmmədov düşmən təxribatının qarşısını alarkən qəhrəmancasına şəhid oldu. Bütün bölmənin şəxsi heyəti bundan çox təsirləndik. Bir müddət özümü zə gələ bilmədik. İsmayıl gənc olsa da peşəkar

zabit idi və ona görə də qrup komandiri oldu. Hər zaman qrupun şəxsi heyətinin qayğısına qalırdı, şəxsi problemlərimizin həllində əlindən gələni əsirgəmirdi. Təlimlərdə öz qrupunun sağlamlıq vəziyyətinə baxır, diqqət və qayğı göstərirdi. Mən 2015-ci ildə ailə qurdum. İsmayıl isə nişanlı idi, o zaman. 2016-cı ildə düşmən yenə öz xain planlarını həyata keçirmək istədi və hücumu keçdi. Ancaq biz İsamayıl kimi mərd oğlanların sayəsində düşməni geri otuzdurduq və bəzi yüksəklikləri ələ keçirdik. İsmayıl o zaman düşmənin artilleriya qurğularını dəqiq koordinatlar verərək və çoxlu sayda şəxsi heyətinin məhv edilməsində fəal iştirak etdi. 4 gün davam edən bu müharibədə çox uğurlu qalibiyyət əldə etdik. Lakin bu uğurda can verən şəhidlərimiz də oldu. Allahdan onlara rəhmət diləyirəm. İsmayıl bu döyüşlərdə olan xidmətlərinə görə medal və fəxri fərmanla təltif edildi. Daha sonra İsmayıl ailə həyatı qurdu. Toyunda sevə-sevə iştirak etdik. Şəninə sağlıqlar deyildi. Bir müddət sonra İsmayıl öz ailəsini də götürüb hərbi şəhərcikdə bizim üçün təyin olunmuş binaya köçdülər. Bizim qapı qonşumuz oldular. Ailələrimiz bir-biri ilə biz necə dostduqsa, onlar da elə rəfiqə oldular. Hər gün görüşür, bir-birimizin evinə gedir, çay içir, gələcək günlərimizdən danışır, xəyallar qururduq. Hər istirahət günlərində Sumqayıtda istirahət edir, gəzir, işdən sonra ailələrimizlə vaxt keçirirdik. 2017-ci ildə İsmayılın bir gözəl qızı dünyaya gəldi. Bizdə adətdəndi ki, qızı olanı sulayırdıq. Oğlu olanı isə çiyinlərimizdə gəzdirirdik. İsmayılı da suladıq, islatdıq, təbriklər etdik. Sevindik, dostumuzun övladı dünyaya gəldiyinə görə. Evində yığışdıq, ailələrimiz təmtəraqlı bir süfrə qurdular, yedik-içdik, dedik-güldük. Onların sevincinə şərik olduq. Mənim də bir qızım var idi. Onun qızı Nurgül də böyüdükcə bizə gəlir, Zeynəblə oynayır, onlar da balaca dostlar olmuşdurlar. Çox gözəl günlər

idi. İsmayıl ailəsinə çox bağlı bir adam idi. Ailəsi ilə vaxt keçirməyi, qızı ilə oynamağı çox sevirdi. Bununla yanaşı, işində də çox diqqətli idi. Daima öz üzərinə düşən vəzifələrini layiqincə yerinə yetirir və elə vaxtlar olurdu ki, günorta yeməyinə və yaxud axşam iş bitdikdən sonra, şam yeməyinə vaxtında gələ bilmirdi. İşində çox tələbkar və son dərəcə səhmanlı biri idi. Çox da səliqəli idi. Elə gözəl yazı yazırdı, elə bil xəttatdı. Bir neçə ölkədə keçirilən təlimlərdə uğurla iştirak etmiş və hər bir kursu da XTQ kursunu birinciliklə bitirdiyi kimi onları da birinciliklə bitirmişdi. Türkiyədə, Gürcüstanda keçirilən təlimlərdə ona hədiyyələr təqdim olunmuş və komandanlığa məktub göndərilmişdi ki, belə igid və bacarıqlı zabitlər yetişdirildiyinə görə. Fiziki bacarıqları ilə yanaşı çox savadlı kadr idi. Keçirilən dərslərdə bilik və bacarıqlarını şəxsi heyətlə bölüşür və özü də daima hazırlayırdı. Xəritəni mükəmməl şəkildə bilirdi. Artilleriya və aviasiyanın yönləndirilməsində demək olar ki, hamıdan yaxşı bacarığa malik idi.

Bir sözlə mükəmməl bir zabit idi və İkinci Qarabağ Müharibəsi başladı. 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də düşmən yenidən öz məkrli əməllərini yerinə yetirərək, yenidən hücum keçirdilər və bu dəfə ön xəttin hər bir yerindən. Ailələrimizlə, övladlarımızla son dəfə görüşərək, evdən ayrıldıq. Çünki, bilmirdik ki, bir daha onlarla görüşə biləcəyik, ya yox. Çünki, müharibə çox acımasız olur. Dərhal hazırlıklarımızı bitirərək, ön xəttə yollandıq. Sentyabr ayının 30-da Cəbrayıl rayonu istiqamətindən düşməne qarşı əks hücum əməliyyatlarına başladıq. İsmayıl hər zaman olduğu kimi bu döyüşdə də çox bacarıqla iştirak edirdi. Düşmənin postlarını darmadağın edir, şəxsi heyətini məhv edirdi. İsmayıl spayk manqasını idarə edərək, düşmənin 5 tankını zərərsizləşdirdi. İsmayıl düşmən üçün bir kabusa çevrilmişdi.

Daha sonra biz düşmənin bir böyük qüvvəsinin toplaşdığını və komandirlərinin onlara komanda verdiyini müşahidə etdik. Müşahidə zamanı onların bir divizionu olduğunu, minaatan batareyalardan ibarət bir qüvvə olduğunu dəqiqləşdirdik. Dərhal İsmayıl koordinatları dəqiqləşdirərək artilləriyaya koordinat ötürürdü və düşmənin canına qorxu salan Harop düşmənin minaatanlarını artilləriya qurğuları ilə şəxsi heyəti məhv etməyə başladı. Onlar üçün çox dəhşətli, bizim üçün isə qürurverici bir hiss idi bu. Düşməne atılan mərmiləri İsmayıl daha dəqqiq atılması üçün arxaya komandalar ötürürdü. Biz orada düşmənin 200-dən çox canlı qüvvəsini, texnikasını, minaatan batareyalarını məhv etdik. Məhz, İsmayıl kimi peşəkar zabitlərin hazırlıq səviyyəsinin güclü olmasına görə. Cəbrayıl rayonuna yaxın ərazidə düşmən strateji yüksəklikdə mövqelənmişdi. Düşməni o yüksəklikdən uzaqlaşdırmaq, məhv etmək lazım idi. İsmayılın başçılığı ilə bir qrup sağdan, biz isə sol istiqamətdən düşməne həmlə etdik. Biz düşməne yaxınlaşmamış İsmayılın başçılıq etdiyi qrup düşməne zərbə endirdi. Düşmən nə baş verdiyini anlamadı. Güllələri o tərəfə bu tərəfə atırdılar. Artıq biz yüksəkliyə çatdıqda iş-ışdən keçmişdi. İsmayılın qrupu həmin yüksəkliyi ələ keçirmişdi. Düzdü, biz 3 nəfər şəhid və bir neçə nəfər yaralı vermişdik, amma düşməni də amansızcasına məhv etmişdik. Düşmən tərəfin sağ qalanları qaçıb canlarını xilas edə bildilər. Gecə vaxtı olduğuna görə şanslı idilər. Heç vaxt yaralı olanları və yaxud ölənləri geri çəkildikləri vaxt özləri ilə götürmürdülər. Çünki onlar çox qorxurdular. Onlar Yaşma adı çəkildikdə tir-tir əsirdilər. Biz həmin yüksəklikdə 3 gün qaldıq. Milli Ordumuzun bölmələri gəldi və həmin o yüksəkliyi onlara təhvil verərək, yenidən Hadrut şəhəri istiqamətində hərəkətə başladıq. Oktyabr ayının 7-si gecə Qarazıllı kəndinə yaxınlaşdıq. Öndə gedən öncül başçılığı İsmayıl edirdi. Çox diqqətlə hərəkət

Zəfəri qanıyla yazdın qəhrəman!

ŞƏHİD İSMAYIL

Soyuq səngər oldu evin-eşiyin,
İllərlə sən çəkdin vətən keşiyin,
Dedin "Torpağımdı mənim beşiyim,
Əbədi laylamı vətən çalacaq,
Canım vətənimə qurban olacaq."

Ümidlə yaşadın sən öz ömrünü,
Gördün düşmənlərin zillət, zülmünü,
İllərlə gözlədin qisas gününü,
Qisas qiyamətə qalmadı, şəhid,
Əzminə, gücünə biz olduq şahid.

MƏLLİFƏMANYA SƏXAVƏTQIZI

Düşmənin üstünə sən etdin yürüş,
Füzuli döyüşü oldu son döyüş,
Müqəddəs kəslərlə cənnətdə görüş,
Sənə qismət oldu, şəhid İsmayıl,
Daha azad olub Şuşa, Cəbrayıl.

Qanıla torpağa iz sala-sala,
Son qoydun qəlbədeki qüssə - məlala,
Sənlə qürur duyur həm Zaqatala,
Həm də bütün vətən, bütün millətin
Vətən qəhrəmanı, dayadın mətin.

Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu
Zaqatala r.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
SİLAHLI QÜVVƏLƏRİNİN
TƏLİM VƏ TƏDRİS MƏRKƏZİ

İXTİSAS ARTIRMA HAZIRLIĞI
KURSUNU BITİRMƏ HAQQINDA

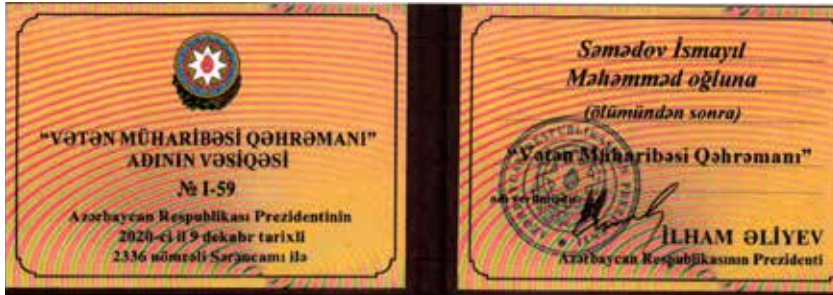
SERTİFİKAT
İA № 17

Rütbəsi	: Kapitan
Soyadı	: Samedov
Adı	: İsmayıl
Atasının adı	: Məhəmməd
Doğduğu yer	: Zaqatala
Doğduğu tarix	: 09.08.1990

Silahli Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində 18.11.2019-cu il tarixdən 21.12.2019-cu il tarixədək fəaliyyət göstərən **keşfiyyatçı əvəzləmə kursları** kursunu bitirməmişdir.

Silahli Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzinin rəisi
general-mayor Mübarriz Rəyev

Mərkəz rəisinin birinci müavini-tədris şöbəsinin rəisi
polkovnik Elçin Paşayev

edirdik. Düşmənin pusqu qruppa qruplarına qarşı ehtiyatlı olmaq vacib idi və elə də oldu. Düşmən kəndin girəcəyində bizə qarşı pusqu qurmuşdu. 3 snayper öndə, arxa tərəfdə də 15 nəfərə yaxın bölməsi bizim köhnədən işğal altında olan qəbir-lərimizi qazaraq, içərisində mövqelənmişdilər. Allah hər zaman bizimlə idi. Çünki biz haqq yolda idik. Biz öz torpaqlarımız üçün vuruşurduq. Öncül qrupu yaxınlaşarkən düşmən snayperlərin yatmış olduqlarını gördü. Dərhal bölmə komandirinə məlumat verildi. Komanda snayperlər susdurucu ilə məhv etməli oldu. Dərhal öndəki snayperləri susdurucu ilə məhv edildi, biri isə yaralı halda qışqırırdı və arxada olanlar oyandılar. Düşmən atəş açmağa başladı. Mövqe aldığımız düşmənin bölməsinin üzərinə manevr etdik. Sağdan-soldan basqı edərək, düşmənin daha 8 nəfər heyətini məhv etdik, sağ qalanları isə kəndə doğru geri çəkilərək, maşınlardan istifadə edərək, ordan uzaqlaşdılar. Biz bu dəfə iki yüngül yaralı verdik. Yaralıları təxliyyə fəaliyyəti icra edərək, geri göndərdik. Bu dəfə də İsmayıl və onun qrup nəfərlərinin ayıq-sayıqlığı nəticəsində böyük itki verməkdən xilas olmuşduq. Kəndin yaxınlığında uzun meşə zolağı var idi. Biz həmin meşədə mövqeləndik və növbəti hücum tapşırığını gözləməyə başladığımız. Artıq günlər idi ki, döyüşdə idik. Təminat əldə etmək çətinləşmişdi. Çünki bizdən arxada hələ də düşmən bölmələri milli ordumuzun bölmələri ilə döyüşürdülər. Bu səbəblə bizə təminat gətirib, çatdırmaq təhlükəli idi. Biz isə belə bir məsələ üçün kiminsə təhlükəyə girməsinə göz yuma bilməzdik. Artıq yerinə yetirməli idik, elə də oldu. Kəndə girərkən iki erməni kəndçisi bizə qarşı odlu silahlardan atəş açmağa başladı. Onları dərhal zərərsizləşdirib, kənddə axtarış əməliyyatı yerinə yetirdik. Kəndin təmiz olduğunu dəqiqləşdirdikdən sonra dərhal Füzuli-Hadrut yolunda pusqu tapşırıqlarına başladığımız. Həmin gün ərzində düşmənin bir neçə kiçik avtomobil texni-

kasını, canlı qüvvəsini məhv etdik. İsmayilla kənddə, onların yerləşdiyi qərargaha girdik. Axtarış zamanı oradan düşməne məxsus xəritə ələ keçirdik. Üzərində döyüş əməliyyatları həyata keçirmək üçün planlar tərtib olunmuşdu. İsmayıl dərhal bu barədə bölmə komandirimizə məlumat verdi. O, da öz növbəsində xəritə barədə komanda qərargahına məlumat ötürdü. Daha sonra biz kəndin bir tərəfindən müdafiə mühafizəsi üçün işlər gördük. Mövqelər hazırladıq və qidalanmaq üçün yeyəcək hazırladıq. İsmayıl ilə ikimiz iki erkək heyvan kəsərək, yoldaşlarımız üçün yemək hazırladıq. Axşam saatlarında yeməyimiz hazır idi. Mövqelərdə yerləşən şəxsi heyətdən başqa hər kəs süfrə arxasına yığıldıq. Yedik, içdik, dedik, güldük. Düşmənin içimizə girməsinə göz yuma bilməzdik. Artıq qidamız, suyumuz bitmişdi. Sadəcə sursat daşıyırdıq. Çünki bu yerdə bizə hər şeydən önəmli olan sursat idi. Çünki bizim bir amalımız var idi. İşğalda olan, şəhidlərimizin uğuruna qan töküüb, can verdikləri bu torpaqları azad etməli idik-bu qansızlardan. İsmayıl şəxsi heyəti daha da ruhlandırır, qələbənin çox yaxın olduğunu bildirir, döyüş əhval-ruhiyyəsini yüksəldirdi. O, daima hazırlıqlı idi. Şəxsi heyətdən artıq hər şey tükəndiyi bir vaxtda İsmayıl su çıxardı, “Snikers” şokaladı çıxardı çantasından və hər kəsə eyni qədərində paylaşdırdı. Gözlərimiz parladı, ciyərimiz yanırdı, ən azından bir qurtum su da olsa içmək böyük şey idi. Daima öz yoldaşlarını fikirləşən bir qəhrəman idi İsmayıl. Artıq 3 gün idi ki, biz kəndin girəcəyində, meşədə mövqelənmişdik. Komanda gəldi, artıq oktyabr ayının 10-u idi. Biz kəndə girməli və kəndi düşməndən müdafiə, mühafizə etməli və füzuli-Hadrut yolunda pusqu tapşırıqları yerinə yetirməli idik. Kənddə yerləşən şəxsi heyətdən başqa hər kəs süfrə arxasına yığıldıq. Yedik, içdik, dedik, güldük. Sanki, İsmayıl, Bəxtiyar, Əmrah və Saleh qardaşlarımızla vidalaşırdıq. Gecəni beləcə səssiz, səmirsiz keçirdik.

Heç bir şey baş vermədi. Səhəri gün mənim üçün çox dəyərli olan bir qəhrəmanın canım qədər əziz tutduğum qardaşım İsmayılın və o biri qardaşlarımın şəhid olan günü bizə məlumat verildi ki, günorta saatlarında düşmənin çox sayda şəxsi heyəti Hadrut istiqamətində geri çəkiləcək. Onların qayıdacağı yola mina döşənməlidir. Deyilən vaxtda bütün verilmiş tapşırıqlar yerinə yetirilmişdi və biz pusqu mövqeyində gözləyirdik. O an gəldi. Təxminən günorta saat 14:00 radələrində düşmənin üç ədəd “Kamaz” markalı şəxsi heyət dolu avtomobili yol üzərində göründü. Yol ikiye ayrılırdı, biri bizim olduğumuz kəndə, biri isə Hadruta gedirdi. Avtomobillər yol ayrıcına çatana yaxın dayandılar. Bir neçə dəqiqədən sonra yenidən hərəkətə baqşladılar və yol ayrıcından kəndə tərəf yönəldilər. biz dərhal arxada olan avtomobili “RPQ-7” qumbaraatanı ilə partlatdıq.

Mən hər dəfə İsmayılı qucaqlayırdım, ona sarılar doya-doya onu qucaqlayırdım. Ona nə qədər dəyər verdiyimi, doğma qardaşım kimi çox sevdiyimi deyərdim. Biz bir ananın olmasaq da bir ana Vətənin oğulları idik. Əlbəttə ki, biz doğma idik, bir-birimizə. O, məni çox istəyirdi və mənim də onu nə qədər çox istədiyimi çox gözəl bilirdi. Amma mən heç vaxt ona nəşə ola biləcəyini ağlımın ucundan belə keçirmirdim. Bəlkə də ona görə belə rahatlıqla ondan kənardə döyüşürdüm. Ona nəşə olacağını bilsəydim, bir an belə ondan ayrılmazdım. Ən azından yanında olardım, son nəfəsini verərkən. Amma biz bilmərik: Allah bizim üçün nə hazırlayıb, nə olacağını bilə bilmərik. Allah ona elə bir gözəl məqam nəşib etdi ki, mən belə ona həsəd aparıram. Allah mənə də o gözəl məqamı nəşib etsəydi, mən də o cür cəsür, mərd oğulların sıralarında, o gözəl məqamda olardım. İnşallah. Qayıdaq döyüş mövzumuzə.

Dedi: “Cavad, biz sizin sağınızdayıq, rahat hərəkət edin”. Hər zamankı kimi yenə də şəxsi heyətin qayğısına qalır, diqqətdə

saxlayırdı. Mən çox rahatlıqla irəliləyirdim. Çünki bilirdim ki, İsmayıl kimi mərd oğullar var sağımda, solumda. Bizim qrup İsmayılın qrupunun solunda və o biri qruplaqırımız da bizim sol cinahımızdan düşməni əhatəyə alırdıq. Biz düşməne səssiz bir şəkildə çox yaxınlaşdıq. Düşmənlə aramızda təxminən 15 metr məsafə olardı. Onlar təpənin arxasında olduqları üçün bizim onlara bu qədər yaxınlaşdığımızı hiss etməmişdilər. İsmayılın qrupu bir az aralıda qaldı, çünki onların gəldiyi yer açıq sahəyə çıxırdı, əgər onlar meşədən çıxırsalar düşmənin hədəfinə çevrilərdilər. Bu səbəbdən onlar gözləməli və bziim həmləmizdən sonra hərəkət etməli idilər. Mən düşmənin artıq nə qədər təşviş içində olduqlarını açıq-aydın görə bilirdim. Onlar bir-biri ilə dalaşır, sözləşir, bir-birinə qarşı bağırırdılar. Mən əlimdə olan F-1 qumbarasını onların toplaşdıqları yerin mərkəzinə atdım və əyildim. Qumbara partladı və düşmən əsgərlərinin qışqırığı aləmi бүрүdü. Onlar artıq ölümün onların gözlərinin içində olduğunu hiss etmişdilər. Mən və yanımda olan yoldaşlarım da yenidən əl qumbaralarını onların üzərinə atdıq. Artıq onların bir çoxu ölmüş, bəziləri yaralanmış və bir neçəsi isə salamat qalmışdılar. Biz artıq yaralı olanlara qarşı avtomatlarımızdan istifadə etməyə başladıq. Cavan leytenant Bəxtiyar İslamov düşməne qarşı atəş açarkən onu snayper uzaq məsafədən başından vurdu. Mən isə əlimdə olan sonuncu qumbaranı düşməne atarkən yenidən düşmən snayperi mənim də başımdan vurdu. Sadəcə olaraq başımda olan dəbilqənin sol ətrafını dağıtdı, özümə isə heç bir xəsarət vermədi. Mən dərhal özümü qayanın arxasına verdim və qışqırdım: “Düşmən snayperi, diqqətli olun, uzaq məsafədən atəş açır” deyərək, yanımda olan yoldaşlarımı xəbərdar etdim. Mən mövqeyimi dəyişərək, şəhid olmuş Bəxtiyara yaxınlaşdım ki, bəlkə yaralıdır. Ancaq artıq gec idi, o, şəhid olmuşdu. Mən onun yanında diz üstə

çökərək düşmənin olduğu mövqeyə atəş açmağa başladım. Bu zaman düşmən snayperi məni baldır nahiyəmdən vurdu. Saleh mənə ilk tibbi yardım göstərdi və onu da şəhid etdilər. Başqa iki yoldaşımızı da yaraladılar. Biz, əlaqəyə çıxaraq, kömək istədik. İsmayıl əlaqəyə çıxaraq: “biz sizi atəşlə dəstəkləyirik, çıxın ordan” komandası verdi. Biz yaralı halda sürünərək, həmin ərazini gec də olsa tərk etdik. Bizi təxliyyə qrupunun yardımı ilə döyüş sahəsindən uzaqlaşdırdılar. Daha sonra yoldaşlarımın danışdıqlarına görə İsmayıl həmin düşmən bölməsi olan ərazini iri çaplı silahlardan və RPQ-7 qumbaraatanından istifadə edərək, darmadağın edir. Daha bir şəhid veririk. Bu dəfə onun köməkçisi Əmrah şəhid olur. İsmayıl çox təsirlənir. Bəlkə də onun yoldaşlarının şəhid olması onun diqqətini yayındırır. Bu səbəbdən də xain bir düşmənin təsadüfi atdığı güllə onun başına dəyir. Sağ qalır, amma ölmür. Artıq düşmən tamamilə məhv edilmiş, tapşırıq yerinə yetirilmişdi. İsmayılı yolda gətirərkən dodaqlarında nəsə pıçıldayırmış. Mən elə hesab edirəm ki, o, şəhidlik məqamına ucaldığına görə Allaha minnətdarlıq edirmiş. Çünki, İsmayıl şəhidlik məqamının nə qədər uca bir məqam olduğunu çox gözəl bilirdi. Artıq o, gözlərini bu həyata əbədiyyən yumur və yolda təxliyyə edilərkən şəhidlik məqamına yüksəlir. Gözəl insan, qəlbi daima övladlarının gülüşü ilə rahatlayan bir ata, ailəsinin xoşbəxt olması üçün daima əlindən gələni əsirgəməyən bir həyat yoldaşı. Dosta-dost, qardaşa-qardaş, qonşu ilə gözəl ünsiyyət qurmağı bacaran mənim dostum-qardaşım, əbədiyyən Allahdan qonşuluğunu axirətdə də istədiyim gözəl qonşum. Allah sənə rəhmət eləsin Şəhidim!!!

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş və döyüş yoldaşı olmuş hərbi qulluqçu
Samir Məmmədov:**

**“İsmayıl da əsil zabit keyfiyyəti və
peşəkarlığı vardı...”**

Salam! Bu gün, mən, sizlərə bütün Azərbaycan xalqının, bütöv türk dünyasının, tanınmalı olduğu qəhrəman qardaşımdan, Vətən müharibəsi Qəhrəmanı kapitan İsmayıl Səmədovdan söz açmaq istəyirəm. Bəli, mən özümü çox xoşbəxt insan hesab edirəm, ona görə ki, mən onun kimi qəhrəmanla çiyin-çiyinə xidmət etmişəm, onunla dost-qardaş olmuşam, onunla zaman keçirmişəm, onu şəxsən tanımışam. Mən İsmayılı 2016-cı il Aprel döyüsləri başlayanda tanımışam, onda məni XTQ kursunu bitirdikdən sonra cəbhəyə gətirmişdilər. Həmin vaxt İsmayılın taboruna verdilər, İsmayıl onda qrup komandiri idi. Baxmayaraq ki, onlar çətin döyüş tapşırığından gəlmişdilər, amma İsmayıl heç yorğunluğunu hiss etdirmədən mənimlə görüşdü, əlimi sıxdı, təbrik elədi, “aramıza, ailəmizə xoş gəldin” dedi. Elə ilk söhbətimizdə səmimiyyətlə kiçik qardaşına tövsiyyə verirmiş kimi mənə hər bir şeyi izah etməyə və XTQ mənsubu necə olmalıdır öyrətməyə başladı. Bəli, aprel döyüslərindən sonra bizim münasibətlərimiz lap yaxın oldu. Hər gün boş vaxt tapan kimi İsmayıl məni və digər gənc zabit yoldaşım ilə birgə yanına çağırır, bizə bildiklərini öyrədirdi. Zaman keçdikcə mən İsmayılın ətrafımızda olan insanlardan çox fərqli biri olduğunu açıq aşkar görürdüm. Məndə ona qarşı böyük rəğbət hissi vardı. Onu cəmiyyətdən fərqləndirən ən başlıca xarakteri onun həddən artıq vətənpərvər olması və dininə bağlılığı idi. Bəli, İsmayıl xidmət edən hər kəs onun vətənpərvər, sadıq, dostcanlı, şən, zarafatçı, səmimi, peşəkar biri olduğunu bilirdi.

Xidmət etdiyimiz dövrdə gündəlik fəaliyyətlərdə onun xidmətə qoyulan tapşırıqlara necə məsuliyyətlə yanaşdığını bilirdik. Məhz, onun nəticəsidir ki, İsmayıl dəfələrlə xarici ölkələrdə çətin kurslarda iştirak edir. Orada öyrəndiklərini gəlib döyüş yoldaşlarına öyrədirdi. İsmayıl adı bizim taborun döyüş və idman fəalları lövhəsində 1-ci yerdə olurdu. Bütün hazırlıqlarda aramızda səmimi rəqabət vardı. Ancaq İsmayılın hamıdan güclü olduğu ilə taborda hamı barışırdı. Çox yaxşı yadımdadır, çox çətin təlimlərin birində havanın isti olmasından, təlimin çətin olmasından İsmayıla şikayət edərmiş kimi söhbət etmək istədim. O, isə nə qədər çətin olsa da döyüşdə bizə asan olacağını və torpaqlarımızın işğal altında olduğunu xatırlatdı. İsmayıl əsl zabit keyfiyyəti və peşəkarlığı vardı. Çünki bütün söhbətlərində ermənilərin Xocalı soyqırımını zamanı etdiklərini xatırladırdı. Qisas günü gec-tez oalcaq, deyirdi. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi xidmətiniz nə qədər çətin və ağır olsa da İsmayıl namaz qılırdı, oruc tutardı, şəhidlərimizə dua edərdi. İsmayılın o qədər müsbət keyfiyyətləri vardır ki, bilmirəm hansını qeyd edim. Qəhrəman qardaşım o qədər millətini sevirdi ki, hər maaş aldıqda bizləri toplayıb kasıb ailənin olduğunu bizlərin o ailəyə kömək etməyimizin vacibliyini bildirirdi. Həmişə xidmətə yeni gələn, aramıza yeni qatılan silahdaşlarımıza səmimiyyətlə, təmkinlə yanaşar, onlara yol göstərərdi. Öz istirahət vaxtlarında belə istirahət etməzdi, daim nəsə öyrənərdi və öyrədərdi. Mən həmişə İsmayılı özümə nümunə götürmüşəm və onun kimi olmaq istəmişəm. İsmayıl xidmətdə olduğu kimi həyatda da, dostluqda da nümunəvi insan idi. Dostluqda əliaçıq, səxavətli idi. Həmişə zarafat edib, deyib-gülməyi sevirdi. İsmayıl əsl qəhrəman idi, Vətən müharibəsi başlanması ilə bütün döyüş yoldaşları onun necə bir qəhrəman olduğunu şahidi oldular. Şəhidlik zirvəsinə ucaldıqdan sonra isə bütöv Azərbaycan qəhrəmanını tanıdı.

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş yoldaşı – hərbi qulluqçu
Sənan İsmayılzadə:**

***“Ölümü ilə ölməzlik qazanan dostum-qardaşım
İsmayıl Səmədov!”***

Keçirdiyimiz hər gün tarixə dönür. Tarixə yazılan günlərin hamısı yadda qalan olmur. Elə günlər var ki, onlar heç vaxt unudulmur, heç vaxt yaddan çıxmır. Belə günləri unudulmaz edən qəhrəmanlardır – şəhidlərdir. Bu dünyaya hamımıza bəxş olunan bir ömür payımız var. Ömür yolunu müəyyən müddət sonra başa vuracağıq. Bu mənada insanın dünya həyatına ən gözəl şəkildə əlvida deməyinin adıdır şəhid olmaq.

İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun haqqında keçmişdə danışmaq, onun haqqında keçmiş xatirələri yazmaq mənim üçün çox ağırdır. İsmayılı illər öncə -2007-ci ildən H.Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbə (AAHM)-ə qəbul olunduğumuz vaxtdan tanıyıram. Hərbi mundiri əyninə geyindiği vaxtdan İsmayılı nizam-intizamlı, fiziki cəhətdən güclü, hərbi elminin sirlərini dərinləndirən bir kursant kimi yaddaşlarda qalıb.

Beş illik kursantlıq həyatından sonra leytenant hərbi rütbəsi alaraq cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissələrdə xidmətə başladı. Bu illər ərzində biz heç görüşə bilmədik. Taleh, qismət elə gətirdi ki, biz düz nə az, nə çox beş il sonra Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə görüşə bildik. Məni İsmayılı müavin təyin etdilər. İki il ərzində İsmayıl mənim komandirəm oldu. Mən bu gün də fəxr edirəm ki, onun kimi zabitin tabeçiliyində xidmət etmişəm. Ondan kəşfiyyatın–Xüsusi Təyinatlı olmağın nə demək olduğunu

öyrəndim. Çünki İsmayıl bu illər ərzində bir neçə xarici ölkələrdə kurslarda olmuşdu, hər dəfəsində də üç rəngli bayrağımızı ucalara qaldırır, birinciliklə dönürdü.

Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr hər zaman öndə olmuşdu. 2016-cı ilin Aprel döyüşləri zamanı İsmayıl qrupu ilə düşmən arxasında bir neçə uğurlu tapşırıq icra etdi və qrupu ilə sağ-salamat geri döndü. Aprel döyüşləri İsmayıla böyük təcrübə qazandırdı. Hansı ki, o təcrübə 4 il sonra Vətən Müharibəsi başlayanda döyüş meydanında onun ən öndə gedən silahı oldu.

İsmayıl sanki gözləyirdi bu döyüşü, çünki o illər öncə tabeçiliyində xidmət edən şəxsi heyətini döyüş ruhunda vətənpərvərlik ruhunda bu savaşa hazırlayırdı. Onun nəticəsi idi ki, döyüş başlayan gündən İsmayılın döyüş meydanında qazandığı hərbi uğuru nəinki Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrə bütün Azərbaycan Ordusuna yayılmışdır.

30 il ərzində Ermənistan ordusunun qurduğu dırnaq arası Ohanyan xəttini qısa müddət ərzində İsmayıl öz qrupu ilə darmadağın edərək keçmişdir. Onun göstərdiyi şücaət nəticəsində Qarabağımızın qapıları üzümüzə taybatay açıldı. Hər kəs İsmayılın (tabeçiliyi) komandirliyi altında döyüşə girmək istəyirdi. Çünki onun döyüş meydanında qorxmazlığı, mərdliyi, düşmən üzərinə gözünü belə qırpmadan getməyi digər döyüş yoldaşları arasında ruh yüksəkliyi yaratmışdır.

Cəbrayıl uğrunda ağır döyüşlər gədirdi. Cəbrayıl şəhərinin yaxınlığındakı strateji yüksəkliyin ələ keçirilməsi tapşırığı İsmayılın qrupuna verildi. Havanın qaranlıq, yağışlı və çətin görmə şəraitində İsmayıl qrupu ilə ildırım sürəti ilə irəliləyərək düşmənin Xüsusi Təyinatlılarının olduğu yüksəkliyi ələ keçirdi. Bu döyüşlərdə şəhidlərimiz oldu. İsmayılın qrupundan gizir

Qasimov Xaspolad qəhrəmancasına şəhid oldu. İsmayıl yüksəkliyi tutduqdan sonra geri qayıdaraq göz yaşları içində gizir Qasimov Xaspoladı çiyində təxliyyə nöqtəsinə qədər təkbaşına daşdı. Biz nə qədər təkid etdik ki, ona kömək edək, amma o, şəhidi heç kimə vermədi.

Qayğıkeş komandır...

Döyüş zamanı İsmayılın çantasında hər şey olardı, özü də artıqlamasıyla. Yeyəcəklər, içəcəklər, geyimlər, ən əsası normadan artıq sursat götürərdi. Düşmən dərinliyində fəaliyyət göstərdiyimizdən təminat gec-gec gəlirdi. Bu da başa düşülən idi. Hamıda hər şey bitdikdə İsmayıl çantasından nələrisə çıxarıb yoldaşları arasında bərabər bölüşdürürdü. Heç yadımdan çıxmaz, Hadrut uğrunda gedən döyüşlər zamanı ərazi dağlıq olduğundan gecələr havalar kəskin soyuyurdu. Soyuq adamın iliyinəcən işləyirdi. Gecə İsmayıl mənim və digər yoldaşlarımla üşüdüyünü görüb çantasından isti paltarını çıxarıb köynəyini mənə şalvarını isə digər yoldaşa verdi.

**Bölük komandiri şəhid kapitanı Vətən Müharibəsi
Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun müavini olmuş
Fuadın komandiri barəsində söylədikləri:**

“Məkanın cənnət olsun, Vətən fədaisi!”

İsmayıl bizim ən gözəl, ən dəyərlı, ən sevilən həm iş yoldaşımız, həm də böyük qardaşımız olub. Onun haqqında nə desəm vallah az olar. Həm şəxsinin yanında, həm də döyüş həyatı haqqında hər zaman Vətəninı, millətini, dostlarını sevən biri olub.

Hər zaman işinin ən yaxşısını hər bir kəsə örnəy olacaq həyat yaşayıb. Alınan hər bir qarış torpaqda onun gözlərindəki sevinci görməy lazımđı. Döyüşdə hər zaman öndə olub, hər zaman şəxsi heyətini qorumağa çalışırdı. Yəni, bir epizodu deyim: düşmən böyük bir qüvvə ilə hücumu keçirdi. Onun sayəsində dəqiq koordinat çıxarıldı. Bizim artilleriya həmin yeri vurdu. Düşmən o hissədən geri çəkilməyə başladı. Neçə dənə düşmən texnikası vuruldu həmin yerdə. Həmin axşam bizim bir qrup düşmənin güclü atəşi altında qalmışdı. Biz manevr edərək, onları ordan çıxardıq.

Elə gözəl insanlar bir də çətin gələr bu dünyaya. Mən komandirin yanında çox ola bilmədim. Hər zaman qayğılı olub, hər birimizə qarşı. Həyatım boyu unutmayacam. Yaralıydım, gəldi alnımdan öpdü. Dedi “Məni bağışla” qucaqladı. Amma indi deyirəm: “sən məni bağışla... mən sənin yanında ola bilmədim komutan...”

Məkanın cənnət olsun.

Günlərlə danışsaq da bitməz onun yaşadığı həyatı...,

Allah axirətin gözəl eləsin...!

İnşallah, bir zaman bizdə qovuşarıq ona!

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM:

**Ömür yolunun silinməz
izləri, yaddan çıxmaz
xatirələr...**

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisi oğlu Hacı Əhməd oğlu Səmədov:**

Həmişə yaşayacaq igidimiz – İsmayıl!

Mən bir böyük əmi oğlu kimi bunları deyə bilərəm ki: “İsmayıl hamımızın fəxri idi”. Onunla nəinki mən, bütün nəslimiz fəxr edirdi. Hamıya qarşı mehriban, gülər üz, dərin düşüncəli bir qardaşımız idi. Həyat İsmayılı vaxtından tez böyütmüşdü sanki. Amma, o heç vaxt yorulmadan həyat mübarizəsini layiqincə aparırdı. Şərəfli ömür sürüb, unudulmaz köçdü həyatdan. Onun ölümünə nə qədər kədərlənsək də, bir o qədər də fəxr edirəm.

Qəlbimizdə, qəlblərdə həmişə yaşayacaq Qəhrəman!

**Xüsusi Təyinatlıların vüqarlı, şəhid hərbi qulluqçusu
Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun əmisi oğlu Səbuhi Səmədov:**

“Cəsarətin Zirvəsinə Yüksələn Qəhrəman...”

Hər bir ölkənin, xalqın tarixini şəxsiyyətlər yaradır. Hər bir şəxs mərdliyin, cəsarətin zirvəsinə yüksəldikdə qəhrəmana çevrilir. İkinci Qarabağ Müharibəsində Azərbaycanın igid oğlu, “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adını almış mərdliyin, cəsarətin zirvəsinə yüksələnlərdən biri də mənim nur üzlü əmim oğlu-kapitan İsmayıl Səmədovdur.

Əmim oğlu haqqında gecə-gündüz danışsam qurtarmaz. Onunla bağlı o qədər xatirələrim var ki, saymaqla qurtarmaz.

Amma ən unudulmazı, ürəyimdə iz qoyanı onunla sonuncu görüşümüz oldu. Sonuncu dəfə 1 günlük kəndə gəlmişdi. Qaynatasıgildən gəlirdi. Yolda atamla, yəni İsmayılın böyük əmisi ilə oturmuşduq. Maşını saxlayıb, görüşdü bizimlə, deyib, güldük. Həmişəki kimi zarafatlaşdıq. Ayrılan vaxtı məni kənara çəkdi.

Dedim: Nə olub, əmi oğlu?

Dedi: “İşdi, hər şey ola bilər, başıma nəsə iş gələr, şəhid olaram, çox üzülməyin, çox kədərlənməyin...”

O qədər güclü, təmkinli bir insan idi ki, o, sözü də gülüm-sünərək dedi. Soruşdum ki: “Müharibəmi olacaq?” Hər zaman olduğu kimi gizlətdi. Heç vaxt hərbidən heç nə danışmazdı. Onun bütün qəhrəmanlıqları o, şəhid olandan sonra üzə çıxdı. Onun yoxluğuyla barışmaq çox çətindir. Hər yerdə, hər zaman gözüm onu axtarır.

Mənim yaraşlı qardaşım! Nur içində yat!..

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisi oğlu İncilab Səmədovun xatirələri:

“Şəhidlik hər kəsə nəsib olmaz...!”

Mən İsmayıl haqqında danışarkən necə danışmaq lazım olduğunu belə bilmirəm.

Amma kiçik bir xatirə yazmaq istəyirəm. Həm də bu xatirə onun Şəhidlik zirvəsinə yüksəlməsi ilə üst-üstə düşər. 2016-cı ilin Aprel ayındakı Qarabağ döyüşlərindən sonrakı dövrdə kəndə gəlmişdi. Onunla bu döyüş haqqında söhbət edərkən mən ona bir sual verdim: “Nə qədər insan, igid dünyadan köçdü?” Onun reaksiyası fərqli oldu. Dedi ki: “Siz şəhidliyin nə olduğunu

bilmirsiniz. Şəhidlik hər kəsə nəsib olmaz. O böyük zirvədir və s.” Hərçənd ki, o, çoxda döyüş haqqında danışmazdı. Sadəcə mənə düşmən tərəfdə neytral deyilən zonada olan şəhid qardaşlarını necə çiyinlərində daşdıqlarını dedi.

Daha bir xatirə həmin ərəfələrdə kənd qəbristanlığına getmişdik. Ziyarətimizin səbəbi isə yadımda deyil. Ya bayram idi, ya da nəsə yadımda deyil. Orada özü ilə mən qəbristanlığın çıxışına tərəf gələndə şəhidlərə aid olan hissəyə yaxınlaşıb, şəhidlərə dua etdikdən sonra mənə baxaraq İsmayıl dedi: “Əmioğlu bir gün şəhid olsam məni bu yerə (yəni, indiki məzarı olan yeri göstərərək) dəfn edərsiz” demişdi.

Mən ona: “Nə ağlına gələni danışırısan?” deyərək etiraz edəndə gülərək: “nə bilmək olar, hər şey ola bilər” -deyərək, ordan çıxmışdıq.

Mənim həyatımda onun şəhid olduğu gün kimi kədərli günüm olmamışdı. Allah bir də elə bir gün qismət eləməsin heç kimsəyə-İnşallah. Elə həmin gün mən qəbrin qazıldığını eşitdiyimdə özümü ora çatdırıb, baxmağı özümə borc bildim. Və ordakı məzarı özünün göstərdiyi yer olduğunu gördüm. Məzar qazanların isə kədərli baxışları hələdə yadımnı çıxırmır.

Daha bir xatirə: Bütün əmi uşaqları yığılmışdıq. Sənən qırağa getmişdi. İsmayıl bizim gözümüzün qabağında Sənana bir kəşfiyyətçi kimi sürünərək (20 metr) yaxınlaşmışdı. Çox gülmüşdük. (Gözəl günlər idi)

***Allah bütün şəhidlərə rəhmət eləsin. Cənnət əhli olsunlar
Ya Rəbbim.***

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun sevimli əmisi oğlu – Kənan Səməd oğlu Səmədov:

“Ölməzliyə Qovuşan İnsan, Bizim Cəsur Əmoğlumuz!”

O, uşaq yaşlarından “Bu hərbi forma mənə çox yaraşır” və “Mən də hərbiçi olacam” deyərdi. Sonradan eşitdim ki, hərbiçi olmaq üçün İsmayıl Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinin 1-ci kursuna qəbul olub. Mən bu xəbəri eşidəndə onun qədər sevinmişdim. Çünki o, öz arzusuna çatmışdı. İsmayılın Vətənə olan sevgisini sözlərlə ifadə etmək olmur. Ali məktəbi fərqləndirmə ilə bitirdikdən sonra tağım komandiri kimi “N” sayılı hərbi hissədə xidmətə başlamışdı. Başqa-başqa hərbi hissələrdə xidmətdə olduğumuz üçün tez-tez telefonla əlaqə saxlayırdıq. Bir dəfə də zəng edərək: “Qardaş, mən Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə xidmət etmək üçün adımy yazdırmışam” - demişdi. Bu xəbərdən sonra mən ona: -“niyə bunu etmişən?” dedim. Onu başa salmağa çalışdım ki, getdiyi yer heç də asan deyil. Döyüş tapşırıqları çox çətin olur. Tez-tez düşmənlə üz-üzə olur. Düşmən arxasında tapşırıqlar çox olur. Vətən sevgisi onu öz fikrindən döndərə bilmədi. XTQ sıralarına 1-ciliklə qəbul oldu. O, hərbi xidməti uğurla davam etdirdi. Xidməti dövründə o, orden və medallarla təltif olundu. İsmayıl 2016-cı ildə Aprel döyüşlərində iştirak etmiş düşmənin canlı qüvvələrini məhv etmişdir. Və buna görə də neçə cür medallarla təltif olunmuşdur.

27.09.2020-ci ildə yağı düşmən yenidən torpaqlarımıza göz dikmiş və mülki insanlara hücum etmişdir. Cənab Ali Baş Komandan İlham Əliyev ordumuza əks hücum əmri vermişdir. Döyüşlərdə ilk olaraq XTQ iştirak etmiş və böyük igidliklər

göstərmişdir. Belə igidlərdən biri də İsmayıl olmuşdur. İsmayıl elə bir döyüşçü, elə bir qəhrəman idi.

“Ötən günlərimi qaytarardılar, gələn günlərimi qurban verərdim” sözünə istinadən bildirirəm ki, “Vətən müharibəsi Qəhrəmanı” şəhid qardaşım İsmayıl barəsində yazmaq çox çətinidir. İsmayıl sirrlərlə dolu insan idi. Onu tanıdıqca sanki kitab vərəqləyirsən, İsmayıl üçün vərəqlənən hər vərəq qarşımıza hər dəfəsində başqa bir insanla tanıtdırırdı. Onun haqda nə qədər xoş söz söyləsən, bir o qədər də azlıq edər. Böyüklərə hörmət qoyub, kiçiklər üçün rəğbət bəsləyən İsmayıl gözəl sözləri, hətta bir cərgəyə düzmək belə çətin gəlir. Hər bir kəsə qardaş qədər yaxın idi. İsmayıl haqqında çox xatirələr yazmaq olar. O xatirələr yada düşdükcə kövrəlməmək mümkün deyil idi. İsmayıl ailəsinə bağlı bir insan idi. İsmayıl haqqında çox xatirələr yazmaq olar. 2005-ci ildə Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində leytenant hərbi rütbəsi almışdım və həmin il eşitdim ki, İsmayıl Bakı şəhərində Kimya-Biologiya təmayülünə qəbul olunub. Mən buna çox sevindim. Ona görə sevindim ki, eldən-obadan uzaq olan bir şəhərdə yaxın bir adamım var idi. Təmayüldə oxuduğum müddətcə İsmaylla tez-tez görüşürdük. Məni hər dəfə Hərbi geyim formasında görəndə o, da zabit olmaq istəyirdi. Hər dəfəsində də bu sənətin çətin bir sənət olmasını aşılayırdım. Vətənə olan sevgisi onu döndərə bilmədi. Yadıma düşən bir xatirədə məndən kiçik olsa da, israr edərək hərbi pencəyimi çıxardıb, əyninə geyinib, hərbi papağımı başına qoyub, aynanın qarşısına keçərək, öz-özünə hərbi salam verərək gülümsədi. Qardaş döyüş yoldaşları ona “Hadrutun fatehi” deyirdilər. İkinci Qarabağ döyüşlərində İsmayıl misilsiz izlər qoymuş və düşmənə çox böyük itkilər verdirmişdir. İnsan vücuduna sığmayan bu qəhrəmanlıq nəhayət özünü büruzə

vermişdir. Oktyabr ayının 11-i İsmayılın şəhid xəbəri eşidən hər kəsin qanını damarında dondurmuşdur. Bu xəbərə inanmaq çox çətin gəlirdi. Belə bir qəhrəmanın ruhən aramızda olub, cismən aramızda olmaması bizi məyus edirdi. İsmayılın qəhrəmanlığı tək sözdə deyil, əməldə də özünü göstərdi. Dö-yüslərdəki qəhrəmanlığı Azərbaycan xalqı tərəfindən sevilərək ən Ali ad olaraq “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adı verildi. Biz belə Qəhrəmanlarla həmişə fəxr etmişik.

Allah qatında ən uca zirvə olan şəhidlik məqamın mü-barək olsun!

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanımızın əmisi oğlu
Sərxan Səməd oğlu Səmədov:**

***Elimizin və nəslimizin fəxri: Şəhid kapitan
Səmədov İsmayıl...***

İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov-bu şəxs haqqında danışmaq nə qədər çətin olsa da, o qədər də qürur vericidir. Onunla bağlı xatirələrimiz nə qədər yazılsa da, danışılsa da bitməz. Biz, həm əmioğlu, həm də qardaş olmuşuq. Uşaqlığımız bir yerdə keçib, bir yerdə böyümüşük. Hər yay tətilində kənddə olardıq. Bir yerdə oynayır, günümüzü bir yerdə keçirərdik. İsmayılın maraqlı zarafatları, hər şeylə maraqlanmağı onu hər kəsdən fərqləndirən xüsusiyyətlərdən idi. Daha sonra o, oxumaq üçün Bakıya getdi. Təhsili, daha sonra iş həyatı onu kənddən ayrı salsa da onun kənd həyatına olan bağlılığını azaltmadı. O, kənd işlərini görməkdən və ailəsinə kömək etməkdən sanki bir zövq alardı. Ailəsinə, qohumlarına qarşı hər zaman qayğıkeş,

diqqətçil olub. Xüsusi günlərdə, bayramlarda heç kəsi diqqətdən kənarda qoymaz, hər kəsi təbrik edərdi. İsmayıl ata-anasına bağlı bir övlad olub. Onları rahat yaşada bilmək üçün övladlıq borcunu layiqincə yerinə yetirməyə çalışıb. İsmayıl səmimiyyəti, qayıkeşliyi, insani keyfiyyətləri ilə uşaqdan-böyüyə hər kəsin sevgisini, hörmətini qazanmağı bacarmışdır. Onun yaşadığı 30 illik qısa ömür yolu bir kitaba sığmayacaq qədər zəngindir. İsmayıl Səmədov xeyirli övlad, qayğıkeş ata, düşüncəli qardaş, örnək ailə başçısı idi. Özündən sonra yolunu şərəflə davam etdirəcək 2 övlad, 2 yadigar qoyub ki, onlar da atalarının yolunu qürurla davam etdirəcəklər. İsmayıl Vətəninini, torpağını hər şeydən üstün tutaraq, düşmənlə mübarizə aparıb və bu həyatda hər kəsə nəsib olmayan bir zirvəyə, şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Ölümü ilə ölümsüzlük qazanan İsmayıl Səmədov gördüyü işlərlə, işdə göstərdiyi qəhrəmanlıqlarına görə ölümündən sonra “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”, Cəbrayılın və bir çox rayonların alınması uğrunda medallarla təltif olunub. İsmayıl indi təkcə bizim qardaşımız yox, bütün Azərbaycanın qardaşı, övladı olub. O, cismən bu gün aramızda olmasa da, ruhən hər zaman yanımızda, xatirələrimizdədir. Şəhidlər ölməzdi. Onları unutmadıq, unutmurduq. Allahdan bütün şəhidlərimizə rəhmət diləyir, qarşılarında baş əyirik.

Ruhları şad olsun!

O, bizim el-obamızın, nəslimizin baş ucası idi...

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisi qızı Türkanə Səmədova:

***“...İsmayıl kimi qəhrəman, qəlbi gözəl oğul - əbədi
anılaacaq, xatırlanacaq və unudulmayacaqdır...”***

“Əvəzedilməz insan yoxdur” demişdi: Ancaq əminliklə deyə bilərəm ki, İsmayılı əvəz edən biri olmayıb, olmayacaqda. O, mənim üçün sadəcə əmioğlu deyildi. Aramızda lap uşaqlıqdan tam başqa, fərqli bir bağlılıq var idi. Aramızda keçmişə, uşaqlığa geri dönüb baxanda birlikdə fındıq bağımıza gedib, gizli-gizli, səssiz-səssiz fındıq yığmağımız, Qurani-Kərimdən mənə surələr öyrətməyi gəlir. “Əmi qızı, gecə yatmazdan əvvəl bu duaları oxu” – deyə, kağıza dualar yazıb verməyi və başqa bir çox xatirələr canlanır beynimdə. Nə xoşbəxt imişik o vaxtlar, bilməmişəm.

Tələbəliyimin də ən xoş, gözəl günləri İsmayilla keçib. İlləri demək olar ki, onunla görmüşəm. İlk dəfə kinoteatra, boolinqə, velosiped sürməyə, gəmiyə, “Qorxulu evə” onunla birlikdə getmişəm. Heç unutmaram, “Qorxulu evdən” çıxanda bir xeyli gülmüşdük. “Qorxu bunun harasındadır” demişdi.

Kitab oxumağı sevdiyimi bilirdi. Mənə İ. Green “Eyni ulduzun altında” romanını hədiyyə etmişdi. Hədiyyələrimin içərisində ən dəyərlisidir bu roman mənim üçün. Romanda yaşamağın və sevməyin həyəcanlı, gülməli və faciəli cəhətləri bütün çılpıqlığı ilə təsvir edilir. Eyni bizim kimi: birlikdə güldük, əyləndik, gəzdik, sevdik, sevildik. Faciəni isə İsmayılısız, İsmayılın faciəsini daddıq.

Romandan bir, iki cümlə qeyd etmək istəyirəm:

1. “Elə bir məqam yetişəcək ki, hamımız öləcəyik. Hamımız unudulacağıq”.

Bəli, əlbəttə bir gün bizlər öləcəyik və unudulacağıq. Amma İsmayıl kimi mərd, qəhrəman, qəlbi gözəl, ürəyi açıq bir oğul unudulmayacaq, əbədi anılacaqdır.

2. “Mən həyatda etdiyim bütün seçimlərə görə xoşbəxtəm. Ümid edirəm ki, o da öz seçimlərində xoşbəxt olar”.

Bizi bir edən seçimlərimizdir.

İsmayılın seçimi hər b oldu. Hər bini sevdi və Vətənə layiq bir övlad oldu. Vətən, torpaq yolunda canını fəda edərək “Şəhidlik” zirvəsini seçdi.

Ruhun şad olsun, Qəhrəman Kapitan!

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun bibisinin gəlini Mələhət Atayeva:

Ailəmizdə İsmayılın yeri görünür...

“...İsmayıl çox qohumcanlı, alicənab, xoş xasiyyətli, etibarlı və ədalətli bir insan idi...”

Mən əminəm ki, yazılanların əksəriyyəti eyni cümlə olmasa da, eyni mənada olacaq. Çünki İsmayılım onu tanıyan hər kəs üçün istiqanlı, mehriban, və əziz insan olub. Mən İsmayılı körpəlikdən tanıyıram. Böyüklərimizin çox mehriban qohumluğu olub. Qismət elə gətirdi ki, İsmayıl Bakıya gəlib hərbi məktəbi oxuyandan altıncı-bazar günləri bizə gəlirdi. Çox vaxt şirniyyat və ya onun bəyəndiyi yeməkləri bişirməyi həmin günə saxlayırdım ki, onunla birlikdə yeyək. Elə vaxt olurdu ki, gəlib əynini dəyişib, şəhərə çıxırdı. Hər şeyini səliqə ilə yerinə qoyurdu İsmayıl. O, ailəmizin bir üzvü idi. O qədər səliqəli idi

ki, təsəvvürü belə göz oxşayırdı. Murad işdən gələndə İsmayılı evdə görməyəndə deyirdi: “Oğlun gəlməyib bu gün?”

Həlmət bacı həmişə deyirdi ki: “Sən İsmayılımanın ikinci anasısan.” Bəstiyə də deyirdi: “O, da sənin qaynanandı.” İsmayıl evlənib birinci dəfə bizə gələndə Bəsti İsmayıl üçün deyirdi: “Bu neyniyir?” Deyirdim: “Fikir vermə, onun öz evidi.” Bizə ərkənən gəlirdi. O, gələndə biz çox sevinirdik. Biz də onlara gedəndə elə bil ki, ən doğmamızın evinə gedən kimi gedirdik. Gedəndə də çox sevgilə, qürurla yola salırdıq.

Bəstini öz balam kimi çox istəyirəm. Allah da, İsmayıl üçün Bəstini yazıb ki, onun qəhrəmanlığını daşıya bilsin, onun adına layiq olsun. Nurgül, Mehdi İsmayılın əmanətləridir. Bəsti onun yarısıdır. Mən həmişə onları fikirləşəndə: -“Mehdini, Nurgülü, Bəstini bir İsmayıl görürəm.”

Ad günlərində, bayramlarda bizə gələndə Muradın zabit dostları var, onlarda (Adil, Məhəmməd – məktəbdə hərbidə işləyirdilər) rastlaşırdılar.

Axırıncı dəfə 2018-ci ilin yeni il axşamında gəlmişdilər. İsmayıldan ötrü deyirdilər: “Elə bil o, çətin vəziyyətdə işləyən, elə önəmli yerlərdə olan, o qədər birinciliklər qazanan adam İsmayıl deyil.” Kursant vaxtında necə idisə, indi də özünü elə aparırdı.

Mən eşitmişdim ki, onlara nə olsa yedirirdilər. Bir dəfə soruşdum ki: “Ay, İsi, sən balıq yeməyi xoşlamırsan. Bəs elə börtü-böcəyi necə yeyirsən?” İsmayıl yenə də həmişəki kimi gülümsünüb, heç nə demədi. O, işi haqqında heç vaxt, heç nə danışmırdı. Sadəcə bir neçə kəlmə ilə fikrini bildirdi: “Bizə çox dadlı təamlar verirlər”- deyirdi.

İsmayıl şəhid olandan sonra mən onun doğmalarının yaşadığı hissləri yaşayıram. Biz İsmayılı nə qədər çox istədiyimizi qızlarımızla birlikdə indi daha da çox anlayırıq. Biz, İsmayılı nə

qədər bağlanmışdıq. O, mənə oğul, qızlarıma qardaş olmuşdu. ***Onun yoxluğunu, onun acısını heç vaxt unutmayacağam. Çünki bu acı çox şirin acıdır...***

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı
İsmayıl Səmədovun əmisinin gəlini, təcrübəli pedaqoq,
Lahıc kənd körpələr-evi uşaq bağçasının
müdiri Aygün Səmədova:**

“Nişan Üzüyümü Barmağıma İsmayıl Taxmışdı”.

Yüksəkliyə can atmaq insanın təbiətindən asılıdır. O, dünyaya gəldiyi gündən tez boy atmaq, böyümək, ağıla, kamala dolmaq istəyirdi. Öz bacarıq və qabiliyyətini, bilik və hünərini göstərməyə can atırdı. Bu yüksəlişin ən uca zirvəsi isə şəhidlikdir. Torpaq uğrunda canını fəda edən Vətən övladı əslində ölmür, ölümü ilə əbədilik qazanır. Vətəni Vətən edən qana bulanmış torpaqdır. Bu torpağın yetirmələrindən biri də gözünü qırpmadan canını Vətənə fəda edən Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində dünyaya göz açan Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğludur. İsmayıl mən uşaqlıqdan qonşu olmuşuq. O, uşaqlıqda çox sakit, lakin uzaq görən, ağıllı bir uşaq idi. Tale elə gətirdi ki, mən bu nəslin gəlini oldum. Məni bu ailə ilə bağlayan nişan üzüyümü də İsmayıl taxmışdı barmağıma.

İsmayıl haqqında illərlə, aylarla, günlərlə danışsaq da yenə də onunla bağlı xatirələrimiz bitməz. Həmişə mənə zarafatla deyərdi: “gəlinbacı, sən qəhrəman Anasan”.

İsmayıl nə vaxt kəndə gəlsə, istər gecə gəlsə, istərsə də gündüz gəlsə bizi görmədən getməzdi. Əli ilə Əhmədin sevimli, igid,

qorxmaz, cəsür, idmançı, ən əsası qəhrəman qaçaşı idi İsmayıl.

İsmayıl haqqında nə qədər danışsaq da onun qəhrəmanlığını, insanlığını tərənnüm etmək olmaz. O, bizim “insan” barədə bildiyimiz və bilmədiyimiz bütün yaxşı cəhətlərə malik biri idi. Elə bir bayram, ad günü, əlamətdar gün olmazdı ki, İsmayıl bizi təbrik etməsin. Təlimdə olsa belə heç nə diqqətindən yayınmazdı. Nə qədər yorğun olsa belə həmişə həyat eşqi ilə dolu bir insan idi.

İsmayıl axırncı söhbətimiz heç vaxt yaddan çıxmaz. Məzuniyyətə gəlmişdi. Müharibə haqqında ondan soruşdum. O, isə cavab verdi: “Gəlinbaci, pis adama heç nə olmur, qorxmayın”.

Deməli, sən Allahın ən sevimli qulusanmış ki, səni öz dərğahına apardı, gənc yaşında şəhadətə yüksəltdi. Sənin ruhun qarşısında daima baş əyirik, qəhrəman kapitan. Ulu Tanrım səndən kəsən ömrü o, iki gül balana versin. Allahdan Bəstiyə, Məhəmməd əmiyə və Həlmət gəlinbaciya, bütün yaxınlarına səbr, dözümlər arzulayıram.

“Daima Yüksəkliyə Can Atan-İsmayıl”.

O, bizim qəlbimizdə sonsuzadək yaşayacaq!

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisinin gəlini Sima Səmədovanın xatirələri:

Ölümü ilə ölümsüzlüyə qovuşan Qəhrəman...

İsmayıl haqqında düşünmək çox gözəldir. Ancaq onun haqqında özü olmadan yazmaq çox çətindir. İsmayıl ilə bağlı xatirələr o qədər çoxdur ki, yazmaqla qurtarmaz. İsmayılı hələ onunla qohum olmamışdan əvvəl çox gözəl tanıyırdım. Bacısı mənimlə bir sinifdə oxuyurdu. İsmayıl tez-tez sinifimizə gəlirdi. O, o qədər ağıllı, tərbiyəli, istiqanlı, yaraşığı idi ki... Həmişə də gözləri gülürdü. Hər zaman böyüyün, kiçiyin yerini bilən, qohumcanlı insan idi İsmayıl. Heç kim deyə bilməz ki, İsmayıl nə vaxtsa kiminsə xətrinə dəyib. Heç vaxt özü ilə öyünməzdi. Etdiyi yaxşılıqları da kimsəyə deməzdi. Bir dəfə İsmayılı dedim ki: "Əmim oğlu əsgərlikdədi, onu kiməsə tapşırmağını istəyirəm." Mənə cavab verdi ki: "Yox, mənim orada tanışım yoxdu." Sonra əmim oğlundan eşitdim ki, İsmayılın ona nə qədər köməkliyi dəyib. Onu öz dostlarına tapşırıb.

Hər dəfə kimisə sevindirməyi çox istəyərdi. Hər dəfə kəndə gələndə istəyərdi ki, hamını bir yerə yığsın. Hamı ilə bir-bir maraqlanırdı. İsmayıl sevincli olanda da, qəmli olanda da özü gizlətsə də gözləri xəbər verirdi. Heç vaxt inanmazdıq ki, İsmayıl aramızdan belə tez ayrılacaq. O, gedişi ilə hamının, hətta balaca uşaqlarımızda qəlbində sağalmaz yara açdı, heç vaxt, heç kimin xətrinə dəymək istəməyən İsmayıl hamının boynunu bükük qoydu.

İsmayıl, bilir ki, "yerin çox gözəldir, amma sənsiz bizə çox çətindir". Sənin ananın yerə yıxılıb: "Oğlumu istəyirəm, balamı

gətirin” deyən çığırtıları, həyat yoldaşının selə dönən göz yaşları illər keçsə də heç vaxt, heç kimin qəlbindən silinməyəcək, yaddaşından çıxmayacaq.

Gedişi ilə bütün sevdiklərini yıxan Qəhrəman!

Məkanın Cənnət olsun!

Qəbrin nurla dolsun!

“İnsan var ölmək üçün yaşayır, insan da var yaşamaq üçün ölür”. Sən yaşamaq üçün getdin. Yaşatmaq üçün əbədiyyətə qovuşdun, şəhid oldun, İsmayıl...

Ölümü ilə ölümsüzlüyə qovuşan İsmayılıımız...!

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisinin nəvəsi Vüsal Hacı oğlu Səmədov:

“O, Bizim Məsləhət Verənimiz, Yol Göstərənimiz İdi...”

Qaqam həmişə mənə məsləhət verib, yol göstərib. “Həmişə arxandayam” deyərdi. Arada zarafata salıb, qəşəng əzişdirirdi də mənə. Amma onun qədər ürəyi təmiz birisini tanımıram mən. Həmişə sadə aparırdı özünü. Heç kəsə yuxarıdan aşağı baxmazdı. Sevdikləri arasında fərq qoymazdı. Getdiyi hər yerdə sayılıb-seçilirdi.

Mən qaqamnan həmişə fəxr etmişəm, indi daha çox fəxr edirəm. Çünki, o, buna layiqdir.

Sözün həqiqi mənasında o, əsl qəhrəmandır.

Bu şeiri qaqama yazdım:

*Adını tarixə yazan komandır,
Qanıyla torpağı alan komandır.
Həmişə ürəkdə qalan komandır,
Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu.*

*Qəhrəman deyəndə ağıla gələn,
Torpaqda qanını şəhadət edən,
Nürgülü Mehdiyə əmanət edən
Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu*

*Sən azadlığından dönməz olmusan,
Bizlərin yanına gəlməz olmusan.
Həyatdan köçsəndə ölməz olmusan,
Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu*

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisinin nəvəsi Mehrin Səmədova:**

“Sən sadəcə bizim deyil, hamının qəhrəmanısan...”

Mən şəhid qardaşım haqqında nə desəm az olar. Mən İsmayıl qaqamı 10 ildir ki, tanıyıram. Onu yaxşı, mehriban, qayğıkeş, Vətəninini sevən bir igid kimi tanıyıram. Düzdür, İsmayıl qaqamı ildə 2 dəfə görsəm də amma hamıdan yaxşı tanıyıram. İgid qardaşım İsmayılın Vətəninini necə sevdiyini bilirdim. Öz Vətəni üçün öz canını belə verərdi və verdi də. Bəlkə də şəhid

olmamışdan qabaq 10000 insan tanıyırdısa, indi isə bütün Azərbaycan və Azərbaycanın hüduqlarından kənarda da, tanıyırdılar. Şəhid Səmədov İsmayıl bir çox yarışlarda olub və birincilik qazanıb. Bir sözlə şəhid qardaşım həmişə qəhrəman olub. Bizim ən acı günümüz 11.10.2020-ci il tarixində olub. Çünki, Qəhrəman qardaşım şəhid olmuşdu. Sən sadəcə bizim deyil, hamının qəhrəmanısan.

“Şəhidlər bizim qəlbimizdə əbədiyyən yaşayır.” “Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!”

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
bacısı oğlu Emin İbrahimov Qəhrəman dayısını
belə xatırlayır:**

***“Dayımın Vətəninə və bizə olan sevgisini daima
yaşadacağam”.***

Bu 44 günlük müharibədə 30 illik həsrətə son qoyuldu. Bu müharibədə tarix yazan igid oğullarımız min illərlə unudulmayacaq. Belə qəhrəman oğullarımızdan birisi də dayım şəhid-kapitan Səmədov İsmayıl Məhəmməd oğlu idi. Dayımın Vətənə olan sevgisi, qəhrəmanlığı, mərdliyi heç vaxt unudulmayacaq. Dayım həmişə rayona gələndə bizim üçün toy, bayram olardı. O, həmişə bizi gəzməyə aparar, hədiyyələr alardı. Mən heç vaxt dayımı unutmam. Mən həmişə dayımı özümə örnək bilmişəm. Dayım mənə həmişə nəsihət verərdi ki, oxu Vətəninə, xalqına layiqli övlad ol. Mən dayımın sözünü yerinə yetirəcəyəm və Vətənimə, xalqıma, ailəmə layiqli övlad olacağam.

***Dayımın Vətəninə və bizə olan sevgisi və fədakarlıqları
heç vaxt unudulmur və unudulmayacaq.***

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisinin nəvəsi Gülnadə Səmədova:**

...Qanıyla Torpağı Alan Komandır...

Mən bu məlumatı qardaşım kimi tanıdığım kapitan İsmayıl Səmədov Məhəmməd oğlunun xatirəsi daima əbədi qalsın deyə yazıram. Cəsur kapitanımızın etdiyi qəhrəmanlıqları heç bir yerə sığışdıra bilmirəm. Bizlər kapitanımız yaşarkəndə, şəhid olarkəndə onunla həmişə fəxr etmişik. Səmədov İsmayıl qəhrəmanlıqlarıyla hər kəsin ürəyini qazanmışdı. Bundan sonra bizim soyadlarımız bir qəhrəmanın soyadıdır. Və biz soyadımızı hər zaman kapitanımızla fəxr edərək yaşadacağıq. Kapitan Səmədov İsmayıl indi şəhid İsmayıl Səmədov oldu. Və biz şəhidimizi heç vaxt unutmayacağıq, unutdurmayacağıq! Əgər biz rahat nəfəs ala bilsək deyə, canlarından keçən igidləri unutsaq o igidlər o zaman özlər. Və biz o, əbədi yaşayan qəhrəmanlar ölməsin deyə o, cəsur oğullar ölməsin deyə, həmişə hər zaman onların xatirəsini əbədi saxlamalıyıq. Həqiqətən də düz deyiblər qəhrəmanların ömrü az olur. Kapitanımızı gənc yaşında torpağa verdik. Amma bir şeyi də düz deyiblər ki, “igid ölür, adı qalar”. Kapitanımızı heç vaxt unutmayacağıq. Heç bir igidimizi unutmayacağıq. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Qazilərimizə şəfa diləyirəm. Rəbbimiz bütün şəhid ailələrinə səbr versin.

Şəhidlər ölməz, Vətən bölünməz!

İsmayıl çıxmazsan heç zaman yaddan!

*İsmayıl qəhrəman adını aldı,
Adı dastan oldu, dillərdə qaldı.
Ey, cəsur kapitan, sənin yoxluğun,
Doğma Lahıcını lərzəyə saldı.*

*Çətin vaxtlarımız olubdur hər an,
Bu Vətən uğrunda vermisiniz can.
Həmişə sizləri yad edəcəyik,
Hörmətlə, rəhmətlə cənab kapitan!*

*Döyüş əmri ilə yaşadın hər an,
Qəlbini partlayırdı keçdikcə zaman.
Anası doğmuşdu onu qəhrəman,
Qəhrəman olaraq köçdün həyatda!
İsmayıl çıxmazsan heç zaman yaddan!*

*El-oba çəkirlər sənini həsrətin,
Heç vaxt olmasın kədərini, qəmin.
Ən ali mərtəbə olsun qismətin,
Elə bu niyyətlə köçdün həyatdan,
İsmayıl çıxmazsan heç zaman yaddan!*

*Uşaqdan-qocaya hamı ağlayır,
O, dimdik duruşun ürək dağlayır.
Qəbrini görənlər ayaq saxlayır,
Deyirlər çox heyif, köçdü həyatdan,
İsmayıl çıxmazsan heç zaman yaddan!*

SONSUZ XATİRƏ:

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
sinif yoldaşı – Nərmin Rəcəbova:**

“Şərəflə yaşayanlar, daima şərəfi ilə anılacaqlar...”

Həyat üç əsas mərhələdən ibarətdir. Uşaqlıq, gənclik və sonrası. Mən İsmayılı həm uşaqlıq, həm də gənclik illərinin xatirələrində daim yaşadacam. Elə ən unudulmaz illər də məhz bunlardır.

Biz beş-altı nəfər öz gələcəyimizi dəyişmək üçün orta təhsilimizi Bakıda bitirməyi planlaşdırmışdıq. Onlardan biri də İsmayıl idi. Biz 10-11-ci sinfi Bakı Kimya-Biologiya təmayüllü liseydə bitirmişik. Mən onlardan bir sinif yuxarı idim, həm də böyük bacım Günayla qalırdım. O, da institutda oxuyurdu. İsmayıl, Kamran, Babək. Onlar bir sinifdə oxuyurdular. Bu məktəbdə dərslər olduqca yüksək səviyyədə keçirilirdi. Biz də kənddən gələn uşaqlar heç cür adaptasiya ola bilmirdik məktəbə. Bizə, tamamilə yad uşaqlar, yad müəllimlər, yad şəhər. Görün necə çətin idi bir yeniyetmə uşağa doğma evindən ayrılıb burada oxumaq. Biz həmin məktəbin yataqxanasında qalırdıq. Yataqxana həyatı maraqlı olsa da evimiz, ailəmiz üçün çox darıxırdıq. Hərdən bacım bir yaxşı xörək bişirəndə oğlanları da xəlvət çağırardıq otağımıza. Niyə xəlvət? Çünki müdiriyyət qoymazdı ki, oğlanlar qızların mərtəbəsinə qalxsınlar. Dərslərimiz o qədər çox olardı ki, heç gəzməyə də vaxt tapmırdıq. Əvvəllər hər il may ayının onunda, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin doğum günündə Bakıda möhtəşəm “Gül bayramı” təşkil olunardı. Biz

də bu bayram haqqında çox eşitmişdik, amma getməmişdik. Öz aramızda sözləşdik ki, kəndin uşaqları yığışaq bayrama gedək. Səbirsizliklə ayın onunu gözləyirdik. Amma o gün çatanda nə Babək, nə də Kamran getmək istəmədi. İsmayıl isə bizim məyus olduğumuzu görüb dedi: “Mən apararam sizi, narahat olmayın”. Hazırlaşdıq və üçümüz, mən, bacım və İsmayıl getdik Bakının ən gözəl bayramına.

Bayram bulvarda təşkil olunmuşdu. Hər tərəf o qədər gözəl və füsunkar görünürdü ki. Xarici ölkələrdən gətirilmiş onlarla gül növləri, güllərdən düzəldilmiş ekspanatlar, heyran qalmamaq mümkün deyildi. Biz hər tərəfi gəzmişdik. İsmayıl da gülləri çox sevirdi. Hətta hər növ güldən toplayıb bizə böyük dəstə də düzəltmişdi. Onca insanın içində gəzməyə çəkinsək də amma heç qorxmurduq. Çünki İsmayıl özünü bizim yanımızda əsl kişi, qeyrətli qardaş kimi aparırdı. Halbuki, onun hələ 15 yaşı vardı, həm də balaca boy, cılız bir yeniyetmə idi. Hərdən səsində bir titrəklik, baxışlarında həyəcan vardı. Çünki, o, da ilk dəfə idi ki, şəhər hay-küyünü görürdü. Amma özünü itirmirdi. Axşamacan gəzdik, güldük, əyləndik. Bayram konsertinə də baxdıq. Günümüz çox maraqlı keçdi. Günlərlə təəsüratlarımızdan danışırıdık. Doğurdan da həmin günümüz o qədər maraqlı keçmişdi ki, 15 il keçməsinə baxmayaraq, hələ də gözümün önündə canlanır. Tək o gün deyil, hər zaman İsmayıl özünü yaşıdan çox üstün aparırdı. Həmyaşıdlarından fərqlənirdi. İndiyə qədər bu xatirələri danışanda üzümə qəribə bir təbəssüm oturardı. Amma indi yerini yorğun bir kədərlə, məyusluqla alıb. Çünki illər bizə çox şey qazandırsa da ən dəyərliləri də geridə qoymağa məcbur edir. Mənim üçün dəyərliləri, əvəz olunmaz biri idi İsmayıl. O, həmişə özünün insanı keyfiyyətləriylə harda olur-olsun rəğbət qazanıb. Ona görə, hər insanın əldə edə bilməyəcəyi bir rütbəni-Şəhidliyi

Ulu Tanrısı ona ərmağan etdi. Onun haqqında indi keçmiş kimi danışmaq o qədər ağırdır ki... Amma onun keçdiyi şərəf yolu hamımıza qürurdur, baş ucalığıdır...

Mənim əziz qardaşım, İSMAYIL... Sənin əziz xatirələrin mənim qəlbimdə silinməzdir, unudulmazdır. Sənin qəhrəman adını qorumaq da bizim borcumuzdur. Şərəflə yaşayanlar, daima şərəfiylə anılacaqlar. Mənim sözlərlə ifadə olunmayacaq insani keyfiyyətlərə malik sirdaşım, Allah ruhunu şad eləsin.

BEŞİNCİ BÖLÜM:

**Ziyalıların Vətən Müharibəsinin
Qəhrəmanı İsmayıl Səmədov
barəsindəki fikir, düşüncələri və
xilaskarımız haqqında mətbuat
orqanlarına yazdıqlarından...**

**Zaqatala rayonu Lahıc kənd orta məktəbin müəllimi,
şəhid kapitan, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl
Səmədovun sinif rəhbəri olmuş Salatın Hüseynova:**

***“...Azərbaycanımızın xilaskar oğlu kimi şəhidlik
zirvəsinə yüksəldi...”***

Şair gözəl deyib:

*“Gəlimli-gedimli dünya,
Bir ucu ölümlü dünya.”*

Əlimdə qələm titrəyir, gözlərimdə yaş, İsmayıl! Elə bil qarşımda balaca oğlun, sənə oxşayan Mehdi dayanıb... Sənin haqqında yazmaq istəyirəm, yaza bilmirəm, İsmayıl! Məni qəhər boğur, kövrəlirəm, için-için ağlayıram, danışa bilmirəm, qəlbim sözlə doludur, ay bizim xilaskarımız! Sözləri ardıcıl düzə bilmirəm...

Qanlı-qadalı 1990-cı ilin doqquz avqustunda dünyaya göz açdı, İsmayıl. Həlmət ananın, Məhəmməd atanın sevimli övladı idin. Heç kimin ağlına gəlməzdi ki, Lahıc kəndinin sevimlisi olan İsmayıl bütün Azərbaycanın əzizi, doğması olacaq.

O, 1996-cı ildə çantasını sürüyə-sürüyə birinci sinifə gəldi. İsmayıl ilk günlərdən dərslərə yaxşı hazırlaşdı. Yaxşı qiymətlərlə oxudu. Ancaq 7-ci sinifdə təhsil aldığı kənd orta məktəbini dəyişdi və 2005-2007-ci illərdə kimyaçı olmaq üçün Bakı şəhərinə-Kimya-Biologiya təmayüllü məktəbinə daxil oldu. Sözsüz ki, cılız, lakin diribaş, savadlı ilk günlərindən biliyi, qabiliyyəti, davamiyyəti ilə seçilən İsmayıl, həmin təmayülü əla qiymətlərlə bitirdi.

Ancaq vətən sevgisi, Vətən həsrəti onun yolunu dəyişdi, kimyaçı deyil, hərbiçi oldu. Özü də qorxmaz, çevik! Düşməndən şəhidlərimizin intiqamını aldı. Və, özü də Azərbaycanımızın xilaskar oğlu kimi şəhidlik zirvəsinə yüksəldi...

Bir payız günü isə İsmayıl qızıl güllər diyarı Zaqatalanın Lahıç adlı kiçik kəndinə Azərbaycanın üç rəngli bayrağına sarılıaraq, geri gəldi. Bayrağa bürünəndə görəsən o, kimləri fikirləşdi? Üç gündə saçları ağarmış anasını, yoxsa, 26 yaşında qara saçlarını ağ hörəcək Bəstinimi...? Daha kimləri...?

Bəlkə də, Nurgülü və Mehdini?

Ağlama, Həlmət ana! Ağlama, Bəsti xanım! Sizlərə, bizlərə ağlamaq yaraşmır... İsmayılımız sağdır, yaşamışdır, yaşayır, yaşayacaqdır!...

Bəli, Məhəmməd ata! Sənin sevimlin bu gün bütün Azərbaycanın sevimlisidir... Əziz, qəhrəman övladıdır...

Bizim fəxrimiz, fəxarətimiz, baş ucalığımızdır. Unutmayaq ki, şəhid-kapitan İsmayılın qəbri isə bizim ziyarətgahımız və səcdəgahımızdır!

Rahat uyu, İsmayıl bala, mənim sevimli şagirdim-sən cənnətin ən dərin qatındasan.

Azərbaycanımızın, Zaqatalanın əfsanəvi Qəhrəmanı – İsmayıl!

Ruhun şad olsun!

**Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Şəhid Kapitan İsmayıl
Səmədovun Sevimli müəllimi – Fəxrəddin Aslanov:**

***“Mən səni uca zirvələrdə pərvazlanan qartala
bənzədirəm.”***

...Elimizin cəsur oğlu, ən sevimli şagirdim, Vətəninə layiq, istedadlı, balam qədər sevdiyim İsmayıl haqqında xatirələrim: 1990-cı ilin avqustun əvvəlləri Səmədovlar ailəsinin sevincinin həddi-hüdudu yox idi. Ailəyə ikinci körpə gəlmişdi. Səhv etmirəmsə avqust ayının 8-i idi. Bu oğlan hamını çox sevindirdi. Uşağa babalarının adını qoydular. Uşağın doğum tarixi münəccimlərin fəlsəfəsinə görə Şir bürcünə aid idi.

Körpəlikdən İsmayıl qeyri-adiliyi ilə nəslin bütün uşaqlarından seçilirdi. İsmayıl elə bir ildə doğulmuşdu ki, bu illər mənfur ermənilər əvvəlcə qanlı yanvar hadisəsini, sonra “Topxana” meşəsini, “Malıbəyli”, “Daşaltı”, “Bağanisayrım” və “Xocalı” faciələrini törətmişdilər.

İsmayıl Lahıc kənd körpələr evi-uşaq bağçasına gedəndə müəllimlərin sevimlisinə çevrildi. Müəllimlərini balaca İsmayıl Vətəninə aid verdiyi suallarla özünü hər kəsə daha çox sevdirdi. Nəhayət, məktəb yaş çatdı. 1996-cı ildə İsmayıl şəhidimiz (Birinci Qarabağ Savaşının) Qoca Qocayev adına Lahıc kənd tam orta məktəbinin birinci sinfinə getdi. İsmayıl qeyri-adiliyi ilə sinifdə də hamıdan seçilirdi.

Həmişə birinci olmaq onun anadangəlmə vərdişi idi.

İstedadlı şairimiz Zəlimxan Yaqub şeirlərinin birində söyləyirdi ki:

*Bəşər tarixinə yazdı, yaşatdı,
Dünyaya tək gəlib, tək gedənləri.
Hər ocaq yetirməz, hər ana doğmaz,
Dünyaya pak gəlib, pak gedənləri.*

Elə bir şairimiz bu sözləri bizim İsmayılıma xitabən yazıb-mış. Səmədovlar ocağı dünyaya pak gəlib, pak gedəni bəxş etdi. Həlmət ana bu Vətəni özündən, ailəsindən, elindən, obasından çox sevən bir oğlanı dünyaya gətirdi. Ona görə bizlər hamımız bu oğulu dünyaya gətirən, onu əvvəlcə qanı ilə, sonra südü ilə, nəhayət ki, gözəl tərbiyəsi ilə böyüdən ananın qarşısında baş əyirik. Məhəmməd ata oğlunu halal zəhmətlə böyütmüşdü. Bu ailə ömrü boyu zəhmətlə dolanıb. Hamıya da nümunə olub.

Nəhayət, keçək yenə İsmayılın məktəb illərinə. İsmayıl 2000-ci illərdən, yəni 5-ci sinifdən mənim ən çox sevdiyim şagird olub. O, həmişə birinci partada oturardı. Dərslərinə çox diqqətlə qulaq asardı. Vətəninə, müharibəyə, ayrılığa aid şeirlərə çox diqqət yetirərdi. Heç yadımdan çıxmaz, torpaqlarımızın mənfur ermənilər tərəfindən işğalı balaca İsmayılı çox narahat edərdi. O torpaqların nə vaxt qayıdacağı hamıdan çox onu narahat edərdi.

Bir dəfə məktəbə bir jurnalist gəlmişdi. İsmayıl onda 7-ci sinifdə oxuyurdu. Bu jurnalist bizim ədəbiyyat dərsimizdə iştirak etdi. Sonda uşaqlara işğal altında olan rayonlardan sual verdi. Tez İsmayıl əlini qaldırıb, sualı belə cavablandırdı:

“Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Cəbrayıl, Xocalı, Şuşa xain düşmən əlindədir. Yolları açın Ağdamı, Qarqarı bizi çağırır.”

İsmayılın bu cavabı jurnalisti çox pərişan etdi. Çünki jurnalist də Ağdam şəhərinin sakini idi. Sonra jurnalist bu oğlanın vətənpərvərliyinə heyran olduğunu söylədi. Kim bilərdi ki, İsmayılın həyat yolu bu rayonların birində sona yetəcək. İsmayıl 8-ci sinifi müvəffəqiyyətlə bitirib, təhsilini davam etdirmək üçün Bakı şəhərində yerləşən Kimya-Biologiya təmayüllü liseyə qəbul oldu. Bu məktəbdə də onun məktəb illəri qızım ilə bir yerdə oxuduğu üçün mənim maraq və diqqətimdən yayınmadı. Burada da hamının sevimlisi oldu. Məktəbi bitirib, hərbi məktəbə qəbul oldu.

Sonrakı illəri hamıya məlumdur. Bu barədə onun tələbə dostları, cəbhə yoldaşları həmişə ağız dolusu danışardılar. İsmayılın toyu aprel döyüşlərindən bir neçə gün sonra oldu. Onun toyunun aparıcısı da mən olmuşam. Toyunda 60 nəfərdən çox şəxsi heyət iştirak edirdi. Aprel döyüşlərindən, onun qəhrəmanlığından Vurğun, İlkin, Kənan və başqaları ağız dolusu danışdılar. İsmayıl vətənpərvər, qəhrəman oğulları o qədər çox sevirdi ki, oğlunun adını da Mehdi qoydu. Mehdi İsmayılın uşaqlığını bizlərə çox xatırladır. Bu uşaq atasının yarımçıq qalmış arzularını davam etdirmək üçün Allahın ona verdiyi ən böyük hədiyyədir.

Ruhun şad olsun, mənim əziz şagirdim!

Mən səni uca zirvələrdə pərvazlanan Qartala bənzədirəm.

Zaqatala şəhəri Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid-kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov adına 5 saylı tam orta məktəbinin direktoru Xanım Məmmədrəsul qızı Hacıyeva:

“...Müqəddəslik zirvəsini fəth edən Qəhrəmanımız...”

Odlar yurdu Azərbaycanımızın ulu torpaqlarından biri olan Zaqatala diyarı da, İkinci Vətən Müharibəsinin ilk günlərindən Vətənimizin azadlığı və bütövlüyü naminə əlindən gələni əsirgəməmişdir. Zahirən müharibənin gətirdiyi Qarabağ torpağı buradan nə qədər aralı görünsə də, cəbhə xətti lap əslində Zaqatalanın da içindən, insanların qəlbindən, taleyindən keçmişdir. Dağlar qoynunda məskən salan bu gözəl diyar, bu müharibənin ən ağır qayğıları, problemləri ilə yaşamışdır. Sanki, qədim bir tarixə malik olan qızılğullar diyarı əsrlər boyu zaman-zaman üzləşdiyi sınaqlarla müqayisədə müharibə dövrünün ağır, mürəkkəb vəziyyəti görünürdü. Çünki, digər savaşlardan fərqli olaraq, xalqımızın hər bir nümayəndəsi birləşərək, erməni torpağında olan yurdlarımızı xilas etmək üçün “məğlub olmayan” erməni mifini-hiyələsini çökdürmüş və məhv etmişdir.

Bakı şəhərində 1990-cı il 20 yanvar qırğınından çox-çox qabaq, 1988-ci il noyabr ayında Zaqatalada imperiya əsarətinə, erməni təcavüzünə qarşı qalxan iki gənc Bayram İsayev və Nizami Hüseynov mənfur düşməni müdafiə edən sovet əsgərlərinin

açdığı qadağan olunmuş avtomat gülləsindən şəhid oldular... O vaxtdan indiyədək Zaqatalalı oğullar Vətən uğrunda Qazi və şəhid oldular. Onların şücaəti, hünərvərliyi bu gün də bütün el-obaya, bütün Respublikaya, gənclərə, gələcək nəsillərə yaxşı bələddir və örnəkdir. Birinci Qarabağ Savaşı, Aprel döyüşləri və Tovuz təxribatında Zaqataladan olan hərbiçilər azmı hünər göstərdilər..?

Və, nəhayət, İkinci Qarabağ Savaşı – 44 günlük qızğın döyüşlər, həyəcanlı gecə və gündüzlər. Torpaqlarımızın ermənilərdən təmizlənməsi üçün odun və alovun içinə atılan Zaqatalanın hünərvər oğulları... Bu müharibədə direktoru olduğum məktəbin məzunlarından da onlarla gənc Azərbaycanımızın bütövlüyü uğrunda mübarizəyə qoşuldular və Zəfər qələbəsinin əldə edilməsində böyük şücaət göstərdilər. Qazi olanlar da var... Məktəbimizin məzunu Mütəllib Arif oğlu Serov isə Vətən uğrunda gedən döyüşlərdə, Xüsusi Təyinatlıların mərd əsgəri kimi qəhrəmancasına həlak olub. Məktəbimizin kollektivi şəhid balamızın şəhid ailəsinə daima diqqət və qayğı göstərməklə yanaşı, onun keçdiyi döyüş yolunu məktəblilərə dərinədən təbliğ edirik...Məktəblilər də bu gənc xilaskarla fəxr edirlər... Onun ruhu qarşısında səcdə edərək, tez-tez şəhid qəbrini ziyarət edirlər...

Doğurdan da, Prezidentin sərəncamı əsasında Təhsil Nazirliyi tərəfindən Respublikamızda fəaliyyət göstərən 137 tam orta məktəbinə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanlarının adlarının verilməsi və həmin məktəblərin sırasında bizim Zaqatala şəhər 5 sayılı tam orta məktəbinin də adının olması bizi çox sevindirir və eyni zamanda həm qürur hisini keçirməyimizə, həm də məsuliyyətimizi artırmağımıza əsas verir. Məhz, həmin sərəncama əsasən artıq məktəbimiz-Zaqatalanın cəsur, qorxmaz hərbi qulluqçularından olan, cəmi 30 il ömür sürsə də böyük hünər-

lər göstərmiş, Xüsusi Təyinatlılar Dəstəsinin qrup komandiri olmuş, kapitan-şəhid Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun adını daşıyır. Məktəbimizə, əslən Zaqatala rayonunun Lahıc kəndindən olan, Ali təhsilli, təcrübəli hərbiçi olan İsmayıl Səmədovun adı verilənin andan bir daha bu Qəhrəmanımızın keçdiyi ömür, hərbi və döyüş yolu ilə pedaqoji və məktəbin kollektivini daha da yaxından tanış etdik. Şəhidin ailəsini, atası Məhəmməd kişini, anası Həlmət xanımı, həyat yoldaşı Bəsti xanımı, övladları Nurgül və Mehdini, şəhidin qardaşı, polis əməkdaşı Elvini və bacısı Vəsiləni, İsmayılın döyüşçü yoldaşlarını məktəbə dəvət etdik. Şəhid qəhrəmanımızın əzizləri məktəbimizin pedaqoji kollektivi və məktəbin kollektivini isə şəhid qəhrəmanımızın ailəsi ilə görüşdürdük, tanış etdik. Məktəbimizdə-Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Səmədova həsr olunmuş ayrıca geniş guşə yaratdıq. Bizim təşkilatçılığımız ilə məktəbimizdə ad vermə mərasimi, tədbiri keçirdik. Əvvəlcə şəhid, kapitanın adı və soyadı həkk olunmuş lövhəni məktəbin girişinə vurduq. Sonra isə məktəbin akt zalında rəsmilərin, şəhidin valideynləri, ailə üzvləri, müharibə veteranlarının, qazilərin iştirakı ilə geniş tədbir keçirdik. Tədbirdə bir daha şəhid-kapitan İsmayıl Səmədovun 30 illik həyat yoluna nəzər saldıq, video çarx nümayiş etdirdik. Məktəbimizin şagirdləri Qəhrəmana həsr edilmiş maraqlı kompazisiya ilə çıxışlar etdilər... Tədbirdə mənim tərəfimdən Qəhrəmanımızın anası Həlmət xanıma və həyat yoldaşı Bəsti xanıma İsmayıl Səmədovun iri portretini təqdim etdim. Eyni zamanda məktəbimizin kollektivi əvvəlcə, şəhid-kapitan İsmayıl Səmədovun həyat yoldaşı Bəsti xanımın 2 övladı ilə Zaqatala şəhərində yaşadığı mənzilində olduq. Qəhrəmanımızdan yadigar qalan əşyalarla, hərbi geyim formaları ilə, şəhidin yadigar qalan 2 balasını əzizləyərək, ovsunlayan, 2

şirin balaları ilə özünə təsəlli tapan Bəsti bacımızın-xanımının mənzildə yaratdığı zəngin-İsmayıl Səmədovdan bəhs edən güşə ilə tanış olduq. Məktəbimizin kollektivi adından Qəhrəmanımızın xanımına İsmayıl Səmədovun yeni iri şəkil portretini təqdim etdik və ona, balalarına təsəlli verdik: "...Xilaskarımızın mərd xanımı-Bəsti xanım və əmanətləri-Nurgül və Mehdi-Biz, həmişə Sizin yanınızdayıq"- dedik.

...Bildirmək istəyirəm ki, məktəbimizə Vətən Mühəribəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun ad vermə mərasimi tədbirindən sonra məktəbimizin pedaqoji kollektivi şəhid-kapitanımızın dünyaya göz açdığı Lahıc kəndində onun uşaqlıq və məktəb illərini keçdiyi evində olduq.

Valideynləri, əzizləri, yaxın qohumları, müəllimləri ilə görüşdük. Sonra isə Lahıc kənd qəbristanlığında İsmayıl Səmədovun uyuduğu qəbri ziyarət etdik və əklillər, gül dəstələri qoyduq və onun ruhuna dualar oxutdurduq. Və, şəhidin anası Həlmət xanıma məktəbimizin kollektivi adından İsmayılın iri şəkilli portretini təqdim etdik...

...Doğrudan da belə qəhrəman, cəsur, dönməz və vətənpərvər oğullar nadir hallarda dünyaya gəlirlər. Təəssüflər olsun ki, çox yaşamırlar... Qəhrəmanımız İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov kimi. O, cəmi 30 il yaşadı... Görün, bu gənc ancaq təcrübəli bilikli zabit nə qəhrəmanlıqlar göstərdi... Mənfur düşməne dəfəllərlə ibrət, həyat dərəsi verdi.

Daima öz üzərində çalışan gənc zabit hərbi biliklərini daim yeniləməyi sevir, əməllərində də bunu biruzə verərdi. Təlimlərdə çox məsuliyyətli davranışı ilə diqqəti çəkirdi. Ən çətin təlimlərdə iradə və dözümlü nümayiş etdirən İsmayıl Səmədov tabeliyində olan hərbiçilərə qarşı çox tələbkar bir komandır olub...

Qeyd edək ki, 2016-cı il Aprel döyüşlərində Zaqatalanın Xüsusi Təyinatlıların əlaçı zabiti kapitan İsmayıl Səmədov böyük igidlik və şücaət göstərüb. Düşmənlərə göz dağı olan hərbi qulluqçunun Lələ təpə yüksəkliyinin alınmasında göstərdiyi igidliyə görə Ali Baş Komandan, cənab Prezident İlham Əliyev bir başa cəbhə xəttində diplom və medalları ona təqdim etdi.

Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin bacarıqlı, qorxmaz zabiti İsmayıl Səmədov bir komandır cəsərəti göstərərək 2020-ci ilin sentyabr ayının 27-də başlanan İkinci Vətən Müharibəsində də tam şəkildə özünü göstərdi...

O, bir tarix yazdı, qəhrəmanlığı, cəsurluğu və Vətəninə bağlılığı ilə... Torpaqlarımızın azad olunmasında canını fəda verdi, amma iradəsindən dönmədi... Hamımızın İsmayılı - 30 illik ömrünün əfsanəvi Qəhrəmanı...

Bu bir tarixdir ki, hər səhifəsi qürur və fəxarətlə doludur.

...Bu, Zəfər tarixi qızıl hərflərlə, qanı ilə yazanlardan biri də məhz, məktəbimizin adını daşıyan Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovdur.

...O, daima hər birimizin qəlbimizdə yaşayacaq, yaşadacağıq...

Müəllifdən: Unutmayaq ki, “Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı” İsmayıl Səmədovun adını daşıyan Zaqatala şəhəri 5 saylı tam orta məktəbinin direktoru Xanım Hacıyevanın oğlu Müşfiq Ramazanov da 2016-vı il Aprel döyüşlərinin fəal iştirakçısı olub. Həmin döyüşlər zamanı ağır yaralanan ehtiyatda olan kapitan, İkinci qrup əlidir. Vətənpərvər zabit Müşfiq Ramazanov həm də Prezident təqaüdcüsüdür. Qeyd edək ki, Aprel döyüşlərində Zaqatalanın mərd oğulları Sərxan Bayramov və Rəvan Nuriyev qəhrəmancasına şəhid olublar.

Prezidentin 4 dəfə təltif etdiyi-Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı Xüsusi Təyinatlıların “Canavar” ləqəbli şəhid-kapitan İsmayıl Səmədov...

...Həlmət xanım gecə yarısı hövlnak yuxudan ayılıb “İsmayıl, İsmayıl” deyərək, uca səslə çağırır-çağırır qapıya sarı getdi. Onun səsinə əvvəlcə həyat yoldaşı Məhəmməd, sonra isə qonşu otaqlarda yatan ailə üzvləri ayıldılar. Əri ona yaxınlaşaraq “Həlmət, nə olub sənə, kim gəlir, oğlumuz İsmayılı? Bəlkə yuxu görürsən? Sakitləş, sakitləş gecənin yarısıdır...” Sonra oğlu Elvin ona yaxınlaşaraq, anasını sakitləşdirməyə çalışdı... İsmayılın qızı Nurgil isə nənəsinin başını sıgallaya-sıgallaya “Əziz nənə, nədi, atam gəlir? Nə yaxşı, nə yaxşı” –deyərkən, sevincək anası Bəsti xanımın üstünə qaçdı: “ana, atamız gəlir... Həlmət ana isə evin çöl qapısını açıb, həyətdə düşdü və darvazaya sarı getdi... Ancaq... çöl qaranlıq, heç kim yox, göydə isə ulduzlar sayrışırdı və peşman geri qayıtdı... Elə həmin gün oğlu İsmayıl müharibəyə gedəndən sonra ananın yuxuları ərşə çəkilməmiş, gözlərini azca yuman kimi də oğlunu yuxuda gördü. Özünü çox narahat hiss edirdi. Cəbhədən hər acı xəbər gələndə sanki o dünyaya gedib, qayıdırdı. Gecə-gündüz düşmənlərimizi lənətləyir, onları gəbərdən oğlunu və cəsur hərbiçilərimizi qələbə müjdəsi ilə sağ-salamat qayıtmaları üçün daima dualar edirdi...

Ailə üzvləri isə hər an Həlmət xanımı səbirli, təmkinli, inadkar olmağa çalışırdılar. Ana isə tez-tez dodaqları ilə pıçılda-yaraq: “Kaş mən oğlumun hərbiçi olmağına razılaşmazdım, onda başqa sənət seçib yanımızda olardı” deyirdi. Onda belə hallar oğlu 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində iştirak edəndə baş vermişdi. Şükürlər olsun ki, İsmayıl həmin vaxt sağ-salamat

ailəsinə dönmüşdü. Ana qəlbi isə rahatlıq tapmırdı. Xüsusi Təyinatlıların bölük komandiri olan, kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov müharibənin ən qızgın, ön mövqedə döyüşsə də, valideynləri, həyat yoldaşı ilə tez-tez telefon əlaqəsi saxlayanda: “Ana, ata, Bəsti xanım, Siz darıxmayın, hər şey yaxşıdır, balalarım, özünüzdən, bacım Vəsilədən muğayat olun. Müharibədi, itki də olacaq, yaralananda olacaq, narahat olmayın, düşmənin başını necə lazımdırsa əzirik, qələbə xəbəri ilə az müddətə qayıdacağıq-Sizlərin yanına...” deyirdi.

Müharibə başlayandan bir müddət sonra cəsur zabitimiz İsmayılın dayağı sevimli həyat yoldaşı Bəsti xanım da iki şirin balasını da götürüb, yaşadıkları Yaşmadakı hərbi şəhərcikdən lahıc kəndinə dönmüşdülər. O, da özünü çox-çox narahat hiss edirdi... İsmayıldan çox nigaran idi...

Bəli, söhbət həyatda: Vətən sevdası ilə yaşamış, qısa ömür yolunu mənalı, qəhrəmanlıqla keçirmiş və son savaşa döyüşə-döyüşə, şəhidlik zirvəsini fəth etmiş, XTD-nin xüsusi təcürübəli zabiti İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovdan gədir...

Heyf, Sizdən-Azərbaycanımızın mərd və qəhrəman oğlu! İsmayıl Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində 1990-cı ilin avqust ayının 9-da dünyaya gələndə Qarabağda savaşılar başlamışdı. Bu cəngavər el oğlumuzun anası Həlmət xanımı və həyat yoldaşı Bəsti xanım İsmayılın şərəfli həyatını nəql edəndə onları həyəcənsiz dinləmək mümkün deyildi. O, Lahıc kəndindəki Birinci Qarabağ Müharibəsində şəhid olmuş Qoca Qocayev adına tam orta məktəbini 2007-ci ildə 8-ci sinfini bitirdikdən sonra, Bakı şəhərindəki kimya-biologiya liseyində təhsilini davam etdirmişdi. Həlmət ananın söylədiyinə görə, İsmayıl Heydər Əliyev adına Ali Hərbi Məktəbinə daxil olandan sonra o, xəbər tutmuşdu. İsmayıl məktəb illərində təbiət fənlərini çox sevsədə,

hərbiyə daha çox meyilli olub. Böyük Vətən Müharibəsində həlak olan Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Mehdi Hüseynzadənin keçdiyi qəhrəmanlıq yolu ilə daima maraqlanardı. Onun haqqında çəkilən “Uzaq sahillərdə” filminə əktəb yaşlarında tez-tez baxardı. Mehdiyə çox sevdiyi, idealı olduğu üçün 1 yaşlı oğluna da özü onun adını qoymuşdu. İsmayıl həm də Birinci Qarabağ Savaşında şəhid olmuş igidlərimizin göstərdikləri şücaətləri ilə də daima maraqlanardı. Onların qisasını almaq istəyi ilə yaşayan İsmayıl özü könüllü olaraq hərbiçi olmağı seçmişdi. “Həyatını bu peşəyə həsr etmiş oğlum, gənclərə daima örnək olmuşdu” –söyləyən şəhid anası sonra bildirdi ki, “o, təhsil aldığı 4 ildə hərbi biliklərə ürəkdən, həvəslə və böyük ümidlərlə yiyələnirdi. İsmayıl balam, 2011-ci ildə arzusuna qovuşdu. Ali Hərbi Məktəbini bitirdikdən sonra 1 il Təlim-Tədris Məşğələlərini yüksək fəallıqla keçirib, leytenant rütbəsini alıb. Mənim oğlum bu hərbi sahəni seçəndə narahət idim... “Ana, nigaran qalma, mənim seçimim yanlış deyil, baxarsınız necə zabit olacağam. Siz mənimlə fəxr edəcəksiniz, qürur duyacaqsınız və bir vətənpərvər kimi adımla qəhrəmanlar sırasında görəcəksiniz” –demişdi oğlum. O, 1 il Mingəçevir şəhərində Müdafiə Nazirliyinin “N” saylı hərbi hissəsində qulluq edib. Daha sonra isə Xüsusi Təyinatlıların 6 aylıq kursunu keçib və YAŞMada yerləşən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Xüsusi Təyinatlılarının Hərbi Hissəsində xidmətini davam etdirib. İsmayıl 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində də Xüsusi Təyinatlılarının zabiti kimi iştirak edərək, böyük igidlik və şücaət göstərmiş. Həmin döyüşlərdə o, düşmənin onlarla canlı qüvvəsini məhv etmiş, neçə-neçə yaralımızı döyüş meydanlarından çıxartmış və hospitallara yola salmışdır. “Lələtəpə” yüksəkliyinin alınmasında göstərdiyi xidmətlərinə görə Ölkə Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev İsmayıl

Səmədovu birbaşa cəbhə xəttində şəxsən mükafatlandırmışdır.

Anası deyir ki, oğlu İsmayıl hələ Ali Hərbi Məktəbdə təhsil aldığı dövrlərdən Lahıc kəndindən olan ibtidai sinif müəlliməsi Bəsti xanımı sevirdi və onunla əhdi peyman bağlamışdı.

İsmayıl, 2016-cı ilin Aprel döyüşlərindən sonra həmin xanımla möhkəm təməlli, mehriban bir ailə həyatı qurmuşdur. Bu izdivacdan onların 1 qız, 1 oğlan övladı dünyaya gəlmişdir.

Cəsur, Qəhrəman şəhid zabitimiz İsmayılın dilavər, şirin dilli, göyçək, çox həssas qızı Nurgülün 3 yaşı, atası tək gülər üz, coşqun baxışlı oğlu Mehдинin isə 1 yaşı tamam olub. Amma onun ad günü İsmayılız keçdi. O, çox arzulayırdı ki, əfsanəvi partizan Mehдинin adaşı oğlunun 1 yaşını xüsusi təm-təraqla keçirsin...

Taleyin qismətinə bir baxın, gənc olmasına baxmayaraq, bütün mürəkkəb tapşırıqları əla yerinə yetirən, hərbi təlimlərdən, sınaqlardan, hətta hərbi idman yarışlarından üzü ağ çıxan oğlum... Bəs nə oldu sənə? 2016-cı ilin Aprel döyüşlərində böyük igidlik, şücaət göstərdin. Neçə-neçə yaralını güllə "yağışı altından" çıxartdın. Onların həyatlarını xilas etdin. O azğın düşməyə qan uddurdun, məhv etdin... – deyə, oğlunun qəhrəmanlıq epizodlarından danıçan, göz yaşları qurumayan ana – Həlmət xanımın gözlərindən gilə-gilə süzülən göz yaşlarını silə-silə söhbəti davam etdirdi: "İsmayılın aprel döyüşlərində göstərdiyi şücaətə görə Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev şəxsən özü mükafatlandırmışdır. Birbaşa ön cəbhə xəttində oğluma Prezident tərəfindən verilən Diplom və medallar bir zabit kimi oğlumun heyət və bütün şəxsi heyət qarşısında nüfuzunu artırmışdı... Seçdiyi sənətinə, doğma Vətəni-Zaqatalaya vurğun, sakit adam idi İsmayıl. Niyyəti gələcəkdə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində pillə-pillə yüksələrək, daha ali rütbə almaq idi...

onun. Sözsüz ki, oğlum qısa ömrünün hər anını səmərəli, mənalı keçirdi... Onun hərbi fəaliyyətini təbliğ etmək, məktəblilər tərəfindən öyrənməli, mütalə etməlidirlər... Həyatdan, əzizlərindən doymadı, 2 körpə balasını doyunca qucaqlamadı, oxşatmadı... getdi-qəhrəman kimi... əbədiyyətə qovuşdu-şəhid kimi...

Sitat: “Hərbiçinin həyat yoldaşı olmaq, onların mürəkkəb, riskli həyatları ilə barışmaq, ayaqlaşmaq hər bir qadına qismət olmur. Daima narahat olan, çox gecələr yatmayan, nigaran qalan, hətta hərbi sirləri saxlayanlar məhz, hərbiçilərin həyat yoldaşlarıdır...”

Bəsti xanım ailə həyatı qurduğu vaxtdan İsmayılın dayağı, sirdaşı və dostu oldu. Uşaqlarının, hərbiçi ərinin hər an qayğısına qaldı. Onun qüruruna, dəyanətinə, hərbiçi həyatını mürəkkəb yaşamasına dözdü-Bəsti xanım. Onun mərd-mərdliyinə valeh oldum... çünki, bu zabit ərinin yoxluğuna inanmayan-Bəsti xanım, İsmayılın keçdiyi həyat yolunu vərəqlədikcə... Sanki, insan xəyallara dalırdı...: “İsmayılın daha yadda qalan hərbi uğurları: 2018-ci il Türkiyə Respublikasında dünyanın 25 ölkəsinin seçilmiş hərbiçilərin keçdiyi “Efess” Beynəlxalq hərbi təlim yarışlarında onun rəhbərlik etdiyi bölük yüksək məharət və peşəkarlıq göstərərək, qalib oldu. Qazanılan bu uğura görə ona növbəsiz kapitan rütbəsi verildi. Gürcüstan Respublikasında keçirilən Beynəlxalq hərbi-təlim yarışlarında da onun çəkdiyi əziyyət öz bəhrəsini verdi. İsmayılın rəhbərlik etdiyi dəstə birinci yeri tutdu. Lakin, İsmayıl bu təlimlərdən, uğurlardan danışmazdı...

Onların, Xüsusi Təyinatlıların gecə-gündüzü yox idi... Hiss olunurdu ki, geci-tez onlar erməni xainlərinə sarsıdıcı zərbələr endirəcəklər...

Nəhayət, Həlmət ananın yuxusunun “Çin” olduğu-O gecə...

Yəni, sentyabr ayının 27-si 2020-ci il. Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin ən bacarıqlı zabiti İsmayıl Səmədovun bir komandir kimi qorxmazlığı, cəsarəti 44 günlük Vətən Müharibəsində tam şəkildə özünü göstərdi. Onlar müharibənin ilk günündən “Murov” dağından əks həmlələrə başladılar. Xüsusi Təyinatlıların Qüvvələri, öndə İsmayıl olmaqla hər yüksəklik, hər kənd, hər mövqe uğrunda düşmənə elə zərbələr edirlər ki, düşmən onların adlarını eşidəndə qorxuya, təlaşa, lərzəyə düşərək geri çəkildilər...

İkinci hissə: Düşmənə qan udduran döyüşlər

İsmayıl Səmədovun dəstəsi Murov dağından sonra Cəbrayıl, Füzuli istiqamətlərində gedən döyüşlərdə igidlik göstərərək, yurd yerlərimizin azad olunmasında fəal iştirak edirdilər. Kapitan təcrübəli zabit kimi döyüşlərdə tabeçiliyində olan hərbiçiləri irəliyə aparır, döyüş tapşırıqlarının uğurla yerinə yetirilməsi, sonda düşmən mövqelərinin, istehkamlarının, silah-sursatlarının, döyüş texnikalarının və yüzlərlə canlı qüvvələrinin məhv olunması ilə nəticələnirdi...

“Bir canımız var, Allah nə yazıbsa, o da olacaq. Şərəfli və doğru yolu seçin, yalnız 3 məqsədimiz olsun: “Ya qalib olaq, ya qazi olaq, ya da şəhid”. Azərbaycan əsgərinin başqa seçimi ola bilməz...” Kapitan İsmayıl Səmədov bu sözləri ilə hərbiçilərimizə əsil vətənpərvərlik ruhu aşıladi... Qeyd edək ki, Füzuli istiqamətində Zaqatalanın cəsur zabiti İsmayılın komandiri olduğu Xüsusi Təyinatlıların Dəstəsi düşmənin güclü müdafiə xətlərini yarmaqda əsil şücaət göstərdilər...

İsmayılın sağ əli olan, gizir əslən Quba rayonunun Alpan

kəndindən olan Cavad Nəsir oğlu Babayevin mətbuata verdiyi açıqlaması: “Ruhun şad olsun, Allah rəhmət eləsin, İsmayıl qardaş! Sən bizim həm komandirimiz, həm yol göstərənimiz, sipərimiz olmusan... O, ən ağır döyüşlərdə belə öndə gedib, bizi qorudu, döyüşlər zamanı beynəlxalq taktikalardan yararlandı və uğurlu əməliyyatlar qurdu...”

Oktyabr ayının 4-dən başlayaraq Cəbrayıl, Füzuli, Hadrut istiqamətlərində şiddətli döyüşlər getdi. Cəsur komandirimizin bölüyü, yəni biz, oktyabr ayının 3-dən 4-ə keçən gecə Cəbrayıl istiqamətində düşmənin televiza qülləsini qoruyan bir tankını və 8 nəfərlik canlı qüvvəsini məhv etdik. Oktyabr ayının 7-də komandirimiz İsmayıl Səmədovun əmrinə əsasən, gecə saatlarında Füzuli-Hadrut yolunu düşməndən təmizlədik. Bizim bölüyümüzün nəzarətçi qrupu ərazidə düşmən snayperlərinin olduğunu müəyyənləşdirdi. Əvvəlcə, bu snayperlərdən 3-ünü və sonra isə arxadan bizə atəş açan düşmənləri məhv etdik. Qeyd edirəm ki, biz növbəti tapşırığı oktyabr ayının 10-da Füzuli rayonu Gorazıl kəndinin və Horadiz-Füzuli-Hadrut yolunu tutmağı tapşırığını aldığımız. Bu əməliyyat zamanı biz gərgin anlar keçirdik. Əvvəlcə, düşmənin 10-a yaxın texnikasını zərərsizləşdirərək, yolu təmizləşdik və həmin kəndə daxil olduq. Ertəsi gün, oktyabr ayının 11-də Hadrut qəsəbəsinin azad olunması uğrunda düşmənlə bizim taborumuzun daha ağır, şiddətli döyüşləri oldu. Həmin döyüşdə xain ermənilər bizə qarşı, daha çox saylı canlı qüvvəsi ilə hücum etdilər. Düşmənin çoxlu sayda texnikasının, onların döyüşçülərini darmadağın etdilər. Düşmənin çoxlu sayda texnikasını, onların döyüşçülərini darmadağın etməyimizə baxmayaraq, biz tərəfdən də xeyli itki verdik. Bu döyüşdə çox təəssüflər olsun ki, bizi fəxrimiz, Silahlı Qüvvələrimizin dəyərli, təcrübəli zabiti, bölük komandiri, Xüsusi Təyinatlıların öncülü,

kapitan İsmayıl Səmədov da namərd düşmənin snayperlə açdığı atəş nəticəsində qəhrəmancasına şəhid oldu. Allah onun əzizlərini, balalarını qorusun! İsmayıl, biz Qələbə qazandıq... Bütün şəhidlərimizin qisasını almışıq-cənab Kapitan..! Rahat uyu, əziz qardaşımız, əsil qəhrəmanımız!"

İsmayılın oktyabrın 11-dəki son döyüşündə onunla birlikdə daha 3 nəfər zabitimiz şəhid olub. Ümumiyyətlə yüksək rütbəli Xüsusi Təyinatlılardan ibarət 133 nəfərdən şəxsi heyətdən cəmi 63 nəfər sağ qaldı. Onların da əksəriyyəti ağır yaralanaraq, qazi oldular... Gizir Cavad Babayev kimi... Hadrut uğrunda gedən döyüşlərdə İsmayıl Səmədovun dəstəsi 80 nəfər azğın düşməni və müxtəlif növ texnikalarını da zərərsizləşdirdik. Bizim səyimiz nəticəsində Hadrut düşməndən azad olundu...

Bəli, həmin gün, Həlmət ananın narahat günləri və gecləri gerçəkləşdi... Azərbaycan Xüsusi Təyinatlılarının gələcəyi, yüksək təlimlər keçmiş, düşməyə od püskürən cəsur zabitimiz, qəlbi yaratmaq, yaşatmaq eşqi ilə döyünmüş, min cür arzularla yaşamış İsmayıl Səmədov beləcə qəhrəman kimi ömrünü bir vətənpərvər kimi döyüş meydanında bitirdi... İllər keçəcək, əsrlər ötəcək, ancaq İsmayılın keçdiyi hər yolunu dönə-dönə öyrənəcəklər...

Qeyd edək ki, Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində dünyaya göz açan-İsmayılın anası Həlimət xanım və atası Məhəmməd kişi çox zəhmətsevərdilər. Bir qız və iki oğlunu da belə ruhda, halal zəhmətlə böyüdüblər. Qızı Vəsilə xanım gözəl anadır, 1 oğlan və 1 qız övladları var. Balaca oğlu Elvin də ailəlidir və 1 qız övladı var.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 19.12.2020-ci il tarixli Sərəncamı ilə Vətənimizin ərazi bütövlüyü, torpaqlarımızın düşmən işğalından azad edilməsi uğrunda

gedən döyüslərdə çoxlu sayda düşmən və hərbi texnikasını məhv etdiyinə görə İsmayıl “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” fəxri adı və medalı verildi.

İsmayıl Səmədov döyüş əməliyyatlarına qatılaraq, döyüş tapşırıqlarını yüksək səviyyədə, şərəflə və fədakarlıqla yerinə yetirdiyinə görə isə ölkə başçısının digər sərəncamları ilə “Vətən uğrunda” və “Cəbrayılın və bir neçə rayonların işğaldan azad olunmasına görə” medalları ilə təltif olunub...

Bu təltiflərə qədər hərbi xidməti dövründə o, “Nümunəvi və Qüsursuz xidmətlərinə görə” III dərəcəli, “Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə”, “Qüsursuz xidmətə görə”, “Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 95 illiyi”, “Azərbaycan Ordusunun 100 illiyi” yubileyi medalları, fəxri fərmanlarla və qiymətli hədiyyələrlə təltif olunmuşdu-İsmayıl...

İkinci Vətən Müharibəsində uca şəhidlik zirvəsinə ucalanların vaxt gələcək qəhrəmanlıq dastanları, kitablar yazılacaq, kinolar çəkiləcək və mahnılar bəstələnəcək – İsmayıl. Sizə ən böyük mükafatı xalqımız verir və verəcək.

Ruhun şad olsun, Bizim xilaskarımız!

Örnək qəhrəmanımız – İsmayıl!

Elman Maliyev

Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Qeyd: Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovdan bəhs edən bu məqalə “Ədalət”, “Hürriyyət”, “Unikal”, “Türküstan”, “Təzadlar” və sairə mətbuat orqanlarında dərc olunub.

Vətənə sevgisini qəhrəmanlığı ilə tamamladı

Oçerk

(İsmayıl Səmədov haqqında bu yazı "Azərbaycan Ordusu" qəzetində dərc olunub.)

Qərbdən Alazan, cənubdan Böyükçay çaylarının əhatə etdiyi qədim bir kənddə, Lahıcdə Məhəmməd adlı bir kişi yaşayırdı. Kənddə xırda təsərrüfat işləri ilə məşğul olurdu. Halal zəhmətiylə ailəni dolandırırdı.

1990-cı ilin bir yay səhəri idi. Məhəmməd kişinin qızı Vəsilədən sonra oğlu dünyaya gəlmişdi. Adını İsmayıl qoydular. Balaca İsmayılın gəlişi ilə atanın qəlbində yeni arzular, ümidlər, istəklər çiçək açmışdı. Ömür-gün yoldaşı Həlmət xanımınla balaca İsmayılı el-obaya, Vətənə layiqli bir övlad kimi böyüdürdülər. İsmayıldan sonra Elvinin dünyaya gəlişi də böyük sevincə səbəb oldu.

İsmayıl böyüyüb Zaqatala rayonunun Lahıç kənd orta məktəbinə gedəndə ən çox sevinən də Həlmət ana olmuşdu. Məktəb ləvazimatları ilə çantanı doldurub balaca İsmayılı yaraşan şagird formasını geyindirib əlindən tutub təhsil ocağına aparan ananın həmin gün sevinci yerə-göyə sığmamışdı.

İsmayılın ilk müəllimi Cəvahir müəllim ona ilk dəfə "ana", "vətən" sözlərini yazmağı öyrətmişdi. Cəvahir müəllim də, sinif yoldaşları da İsmayılı iti yaddaşa malik, çalışqan şagird kimi

sevirdilər. Fəxrəddin müəllim İsmayılın digər fənlər kimi Azərbaycan dili və ədəbiyyat dərsinə də həmişə hazırlıqlı gəldiyini, yuxarı siniflərdə digər fənləri də daha yaxşı oxuduğunu deyirdi. Təbiət fənlərinə marağı çox olduğunu görən valideynlər İsmayılı həkim görmək arzusundaydılar.

Bir gün Murad (Murad Atayev indi polkovnikdir) dayısıgilə gəlir. Balaca İsmayıl qohumu Muradı ilk dəfəydi ki, kursant formasında görürdü. Böyüyəndə onun da könlündən Murad kimi kursant, sonra zabit olmaq keçmişdi. Murad ona kursant həyatından, təhsildən, idmandan bir sözlə, hərbi xidmətin maraqlı anlarından danışdı. İsmayıl onu maraqla dinləyirdi. Dinlədikcə də İsmayıl da hərbi xidmətə, zabit peşəsinə maraq oyanırdı. Özü-özünə deyirdi:

– Mən də böyüyəndə Murad kimi kursant, daha sonra zabit olacam.

İsmayıl böyüdükcə ölkənin müharibə şəraitində yaşadığını, ərazilərimizin iyirmi faizinin mənfur ermənilərin işğal altında olduğunu yaxşı dərk edirdi. Vətənə, torpağa, millətə əvəzsiz sevgi daha da güclənirdi.

Doqquzuncu sinifi bitirəndən sonra İsmayıl təhsilini Bakıdakı Kimya Biologiya Təmayüllü Respublika Liseyində davam etdirdi. Liseydə oxuduğu illərdə nizam-intizamıyla, təhsilə böyük marağı ilə müəllim və şagirdlərin rəğbətini qazandı. Liseyi bitirəndə İsmayıl Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə müraciət etmək üçün valideynlərinin razılığını almışdı. Həmin il Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbinə ən yüksək bal toplayanların arasında İsmayıl Səmədov da vardı.

İsmayılın kursant həyatı başladı. Onun illər uzunluğunu qəlbinin dərin guşəsində kök salan arzusu yavaş-yavaş boy atdı.

İsmayıl peşəkar idmançı olmasa da, fiziki cəhətdən möhkəm bir gənc kimi böyümüşdü. O, verilən bütün normativlərini vaxtında və peşəkarlıqla yerinə yetirməyə, yüksək hərbi bilik və bacarıqlar əldə etməyə çalışırdı.

Təhsil aldığı illərdə İsmayıl hərbi bilikləri mükəmməl mənimsəyirdi ki, gələcəkdə zabit kimi xidmət edəndə tabeliyində olanlara hər b elminin sirlərini asanlıqla aşılaya bilsin.

Atası Məhəmməd Səmədov deyir ki, İsmayıl heç zaman xidmətin çətinliyini dilinə gətirməyib. Hərbi işlərdən danışmağı xoşlamırdı. Həm kursant olanda, həm də zabit kimi hərbi xidmət edəndə onu peşəsindən razı görürdüm. Məzuniyyətə gələndə soruşdum ki, xidmətdə çətinliklərin varmı? “Mənə görə narahat olmayın, tabeliyimdə neçə-neçə cəngavər oğullar var. Onları döyüşə hazırlayıram. Ona görə də hər an xidmət yerində, əsgərlərimin yanında olmalıyam”, - deyirdi.

İsmayılın ilk xidmət yeri ehtiyat hərbi hissəydi. Bu hərbi hissə tez-tez təlim məşqlərində olur, döyüş atışlı çalışmaları həm gecə, həm də gündüz yerinə yetirirdi. Leytenant İ.Səmədov komandiri olduğu taqımın əsgərlərini qısa müddətdə yaxından tanımışdı. Onlarla fərdi söhbət aparmış, ailə vəziyyəti, qayğı və ehtiyaclarını öyrənmişdi. Əsgərlərin vəzifə borclarını əvvəlcə izah edir, daha sonra dərindən mənimsədiyinə əmin olmaq üçün yoxlayırdı. İstənilən ərazidə taktiki gedişləri onlara izah edirdi. Komandanlığın qərarı ilə hərbi hissənin şərəf lövhəsinə leytenant İsmayıl Səmədovun da şəkli vurulmuşdu.

Zabit kimi xidmətə başladığı hərbi hissədə bir ili tamam olmamış - İsmayıl xidmətini xüsusi təyinatlı qüvvələrdə davam etdirməyə müvəffəq oldu. O xüsusi təyinatlı qüvvələrdə qrup komandir təyin olundu. Qısa müddətdə İsmayıl bilik və bacarığı, nizam-intizamı və şəxsi keyfiyyətləri ilə seçilənlərdən oldu.

Yuxarı komandanlıq tərəfindən fəxri fərmanlara layiq görüldü.

Gənc zabit ayrı-ayrı vaxtlarda iki dəfə qardaş Türkiyədə və Gürcüstanda komando kurslarında döyüş hazırlığını daha da artırmışdı.

2016-cı il aprel döyüşlərində leytenant İsmayıl Səmədov komandir olduğu bölmə ilə Lələtəpə istiqamətində irəliləmək tapşırığı alır. Bu döyüşdə düşmənin xeyli canlı qüvvəsi və döyüş texnikasını məhv edir. İsmayılın döyüşlərdə göstərdiyi fərdi şücaət komandanlığın diqqətindən yayınmır. O, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin 27 may 2019-cu il tarixli sərəncamı ilə "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi" yubiley medalı ilə təltif olunur.

İsmayıl kapitan rütbəsinə qədər yüksəlir. Gizir Cavad Babayev və digər silahdaşları döyüşə cəsur komandirlə getməyi arzulayır. Çünki komandirin döyüş meydanında qəbul etdiyi qərarlar düşməni böyük itkilərə məruz qoyurdu.

Vətən müharibəsində iştirak etmək İsmayılı da qismət oldu. Onun komandiri olduğu bölmə Füzuli, Cəbrayıl, Xocavənd yaşayış məntəqələrinin azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə düşməne sarsıdıcı zərbələr vurdu, bir neçə döyüş texnikasını və xeyli sayda canlı qüvvəsini məhv etdi.

Oktyabrın 11-də kapitan İsmayıl Səmədova Xocavənd yaxınlığındakı Gorazilli kəndi istiqamətindən düşməne köməyə gələn silahlı, canlı qüvvə ilə dolu üç maşının məhv edilməsi tapşırığı verildi. Həmin avtomobillər onların yerləşdiyi ərazidən bir qədər aralıdan keçirdi. Cəsur zabit bir avtomobili dəqiq atəşlə məhv edir. Daha iki avtomobil və düşmən əsgərləri dağlara qaçarkən vurulur. Qeyri-bərabər döyüşdə kapitan İsmayıl Səmədov son anda düşmən gülləsindən yayına bilmir. Cəsur komandir canından artıq sevdiyi Vətən torpaqlarının azadlığı

yolunda şəhid olur.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov ölümündən sonra “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adına layiq görülüb.

Zaqatala şəhərindəki 5 nömrəli tam orta məktəbə Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun adı verilib.

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı kapitan İsmayıl Səmədovun Nurgül və Mehdi adlı övladları bizlərə yadigar qaldı.

Bəxtiyar ƏLİYEV
“Azərbaycan Ordusu”

Qeyd: *Bu yazının müəllifi təcrübəli və bacarıqlı hərbi jurnalist olmaqla yanaşı uzun müddət Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində Müdafiə Nazirliyinin müxtəlif hərbi hissələrində yüksək rütbəli zabit kimi nümunəvi xidmət edib. “Azərbaycan Ordusu” qəzetində çalışdığı müddətdə də daima cəbhə bölgələrinin qaynar nöqtələrində xidməti ezamiyələrdə olub və müxtəlif hərbi hissələrdən qorxmaz Azərbaycan Ordusunun zabit və əsgərlərindən obyektiv-maraqlı reportajlar, məqalə və oçerklər hazırlayıb. Hal-hazırda ehtiyatda olan polkovnik-leytenant, peşəkar jurnalist kimi fəaliyyətini davam etdirir.*

**ZAQATALALI QƏHRƏMAN KOMANDİR –
İSMAYIL SƏMƏDOV ŞANLI AZƏRBAYCAN
TARİXİ YAZANLARDANDIR**

***İsmayıl Səmədov- Xüsusi təyinatlı komandır
– Bizim and yerimiz, qürur duyduğumuz və
fəxr etdiyimiz şəhid qəhrəmanımızdır.***

Vətən müharibəsi qəhrəmanı Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kapitanı İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun ailəsini ziyarət etdik ki, özündən sonra bizə əmanət qoyduğu iki övladını yaxından tanımaq istədik. Qapının zənginin üzərində şəhidimizin bizə əmanət etdiyi gül balalarının, Mehdi və Nurgülün adı yazılmışdı. Zəngin səsinə evin ağbirçəyi çölə çıxdı və bizi içəri dəvət elədi. Qəhrəman şəhidimizin həyat yoldaşı Bəsti xanım və iki gül balası da, bizi qarşıladılar. Suallara başlamazdan əvvəl heç bir yerdə görmədiyim bir neçə məqamın təsirinə düşdüm. İçəri daxil olduğumdan bu evdə kimin qaynana və yaxud da ana olduğunu ayırd etməyimə imkan vermədilər. O qədər mehribançılıq gördüm ki, bir anlıq fikirə daldım. Onlara bildirməsəm də, gəlin-qaynana münasibətlərinin ən pik həddini məhz bu ailədə gördüm. O saat ürəyimdə bir cümlə düzəltdim: “Bəli, əgər oğlunu sevirsən, deməli onun anasını da, sevirsən. Belə gözəl oğlu dünyaya gətirən ananı sevməmək günah olardı.”

Daha sonra əks tərəfdən baxaraq, düşündüm: “əgər oğlum səni özünə yar edib, canı qədər sevirdisə, mən niyə onun yadigarları olan ailəsini sevməyim?, İsmayılın balalarını sevən nənə onların anasını necə sevməsin?”

İlk baxışdan mənə təsir bağışlayan bu xoş səhnə sonrakı

söhbətimiz zamanı daha da, öz təsdiqini tapdı. Həm gəlin, həm də, qaynana biri-birinə qarşı çox mehriban idilər, sanki İsmayılın ruhu şad olsun deyə, lazım olduğundan da, mehriban idilər. Biraz ümumi söhbət etdikdən sonra Həlیمət anayla söhbətə başladığ: “Uşaqılıqdan hərbiçi olmaq arzusunda olub. Bibisinin oğlu böyük rütbəli zabit idi, İsmayılın da, hərbi forma çox xoşuna gəlirdi. Orta məktəbi yaxşı oxuyurdu, başqa sahələri də, seçə bilərdi, ancaq o, hərbiçi olmağa qərar verdi. İşlədiyi bütün dövrlərdə bir ana kimi mənə çox şeyi demirdi, düşünürdü ki, narahat olaram. Xüsusi təyinatlı olması barəsində də, mənə heç nə demirdi. Baş leytenant, kapitan rütbəsini də, almışdı. Ailə qurmaq fikrində deyildi, buna görə çox danışırdıq, biraz da, danladığ. Bir müddət keçdikdən sonra Bəsti ilə ailə qurmaq istədiyini deyərək, bizi də, çox sevindirdi. Qız toyu oldu və gözləmədiyimiz halda Aprel döyüşləri başladı. Aprel döyüşlərində çox fəal iştirak etdi və may ayının yeddisində ona toy elədik. Oğlum doyunca ailə həyatı yaşaya bilmədi. Evliliyi beş il belə çəkmədi, onun da, çox vaxtını təlimlərdə olurdu. İsmayıl doğulanda ona babasının adını vermişdik, hansı ki, yüz yaş yaşamışdı. Oğluma isə belə uzun ömür qismət olmadı. Ailədə iki qardaş, bir bacı olublar. İsmayıl böyük oğlum olub, həmişə balaca qardaşı Elvinin qayğısına qalıb. Uşaqılıqda çox diribaş idi, baxıb görürdü ki, maddi imkanımız çatmır, onu repetitor yanına göndərə bilmirik, o, özü dərslərinə hazırlaşardı. Bakıda Ali hərbi məktəbdə oxuduğu müddət ərzində də, bir dəfə belə biz ona pul göndərmədik. Əslində onun üçün yaxşı şərait yarada bilmədiyimiz üçün, bu gün çox əziyyət çəkirik. İsmayıl o qədər ağıllı uşaq idi ki, bütün fikiri bizim yanımızda qalmışdı. Təssəvvür etməzsınız, biz ona adi mobil telefon belə almamışdıq. O, hər şeyi özü edirdi. Hələ uşaq idi, adi belə gücü çatmırdı, ancaq mal-heyvana özü qulluq edirdi. 90-cı illər

vəziyyət çox pis idi, insanlar ərzaq belə rahat tapa bilmirdi. Yaxşı yadımdadır qonşuda velosipedi olan uşaq var idi, həmişə gəlib ağlayırdı ki, velosipedi sürməyə istədim mənə vermədi. Bakıda oxuduğu müddətdə tez-tez evlə əlaqə saxlayardı. Bacısı da, artıq böyüyürdü, günlərin birində ona nişan gətirdilər. İsmayıl tətillə gəlmişdi, gördü ki, qanı qara oturmuşuq. Dedi ki, ay ana dur gedək bazara, bacıma nə lazımdırsa cehizlik əlaq, gələk. Dedim ay oğul hansı pullarla?, bizim imkanımız yoxdur. Dedi ki, sən narahat olma mən təqaüdümü yığmışam, xeyli pul düzəltmişəm, gedək bazara, biz elə də, etdik. Bacısına adına sanına layiq cehiz aldıq. İsmayıl bizim hər şeyimiz idi. Günlərin birində atasının ad gününə gəlmişdilər. Artıq ailəli idi, yoldaşı ilə gizləncə evdən çıxdılar. Bilirdilər ki, ataları təm-tərağı xoşlamır, odur ki, gedib tort sifariş edərək, üstünü də, yazdırıb geri döndülər. Çox yaxşı ad günü keçirdik, yadda qalan oldu. İsmayıl deyirdi ki, belə günləri çox arzulayacaqsınız, mən də, özlüyümdə düşünürdüm ki, biz yaşlıyıq, yəqin bizə görə belə danışıır. Sən demə işlədiyi, seçdiyi peşəyə görə belə danışırmış, bəli, bu gün həqiqətən də, o günləri arzulayırıq. Bir dəfə atasıyla söhbət edən vaxtı, atası təqaüdə çıxma yaşının artırılmasından gileyləndirdi. Deyirdi ay İsmayıl mən inanmıram ki, 65 yaş yaşayım, nə bilim mənə təqaüd qismət olacaqmı? Bir neçə gün keçdikdən sonra, İsmayıl kiçik oğlum Elvinə dedi ki, atamın adına bir bank kartı açıdır, mən hər ay ora pul qoyacağam, özü kartından pul çıxarsın. Neçə ki, mən varam elə bilsin ki, təqaüd alır. İki ay belə davam etdi, sonra isə Şəhid xəbəri gəldi.

Hərdən düşünürəm ki, gərək İsmayılı evləndirməyəydim, özüm bu yükü tək çəkərdim. Gəlinin fikir etməsinə, ağlamasına, ürəyim dözmür. Sonra da, bu iki gül balaya baxıb təsəlli tapıram.”

Həlimət ananı qəhər basdığı üçün daha danışa bilmədi.

Odur ki, suallarımı Qəhrəman şəhidimizin həyat yoldaşı Bəsti xanıma ünvanladım: “Əslində mən nişanlı olduğum gündən İsmayılın hansı peşəni seçdiyini anlamışdım. Qız toyundan sonra aprel döyüşləri başladı və İsmayıl sağ-salamat geri döndü. Daha sonra ailə həyatı qurduq və təlimlər başladı. Mən onun necə bir qəhrəman olduğunu bilirdim. Heç vaxt inanmazdım ki, İsmayılı itirəcəyik. Elə bilirdim ki, aprel döyüşləri kimi bir neçə gün çəkəcək və işlər əvvəlki kimi olacaq. Bir də, axı İsmayıl bütün XTQ təlimlərində birinci olurdu. O, mənim idealım idi, ölümsüz qəhrəmanım idi.

Mən onsuzda doğulandan hərbiçilər ətrafında yaşamışam. Atam Əziz Abdurahmanov birinci Qarabağ savaşının veteranıdır. Qardaşım Dəniz Abdurahmanov isə Vətən müharibəsi qazisidir. Daxili qoşunların XTQ-da xidmət edib. Mən ən çox qardaşımdan narahat idim, çünki İsmayıl peşəkar zabit olduğuna görə onun ölümünə heç inanmırdım.

Vətən müharibəsi başlanan günü İsmayıl evdən çıxan vaxtı oğlumuz Mehdi stuldan yapışıb ayağa durdu. Mehdi çox balacaydı, onun belə dirəniş göstərməsi İsmayılın çox xoşuna gəldi. Dedi ki, kişi ev, ailə sənə əmanət. Biraz belə danışması məndə həyəcan yaratdı, ancaq yenə də, içimdəki inam, güvən mənə rahatlıq verdi. İsmayılın hərbiçi yoldaşı, hamımızın sevimlisi kapitan Kamil Şirinov şəhərciyə gətirilən ilk şəhid oldu. Mən dərhal İsmayıla zəng edərək, ağlamağa başladım, dedim ki, sənin dostun şəhid oldu. Onda başa düşdüm ki, şəhid xəbəri hamımız üçün ola bilər. Hərbi şəhərcikdə körpə uşağı olanları dəfnə aparmırdılar, mən də, onu eşidib, qorxmağa başladım. Və İsmayıla zəng edib dedim ki, rayona getmək istəyirəm. O, da, biraz düşünüb, sonra razılıq verdi. Gəldim rayona, hər gün telefonla danışırıdım. Oktyabrın doqquzunda atəşkəs elan olundu, mən də, sevindim. Rayona gəldiyim gündən anamgilə getməmişdim,

getdim onları görməyə.

Oktyabrın 11-i tarixi bizim üçün önəmli idi, həmin günü nişanımız olmuşdu. Həmin tarixdə saat 13-17 arasında nişan tədbirimiz olmuşdu. Oktyabrın 11-də məhz saat 13-17 arasında Füzuli ətrafında, Hadrutun azad olunması üçün ağır döyüşlər gedib.

Döyüş yoldaşları deyir ki, üç zirehli maşın, içində erməni hərbiçiləri ilə dolu maşın gəlirmiş. İsmayıl baş kəşfiyyatçı olduğu üçün koordinatları o verirdi. Maşının birini vurublar, digəri isə qaçmağa imkan tapıb. Odur ki, İsmayılın qeyri-bərabər döyüşə girməsi qaçılmaz olub. Həmin döyüşdə İsmayıldan əlavə üç zabit, iki gizir, şəhid olub. Altı şəhid verən qrupun iki şəhidinə “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” adı verilib. Döyüş yoldaşları deyirdi ki, İsmayıl şəhid olmazdan əvvəl öz qisasını aldı.

Lahıc kəndinin ilk zabit şəhidi də, İsmayıl oldu. Ümumiyyətlə o, ilk olmağı sevirdi və çox vaxt ona nail də, olurdu. İdmanda, hərbidə, dostluqda, ailədə və ən nəhayət şəhid olmaqda da, birinci oldu.

Bu gün Zaqatala şəhər beş sayılı tam orta məktəbi, “Vətən müharibəsi qəhrəmanı” İsmayıl Səmədovun adını daşıyır. Zaqatala rayonu Lahıc kəndində şəhid qəhrəmanımızın adına bulaq kompleksi də, vardır.

Vətən müharibəsi qəhrəmanı İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovun ailəsində bir tərəfdə oğul dərdindən saçları tam ağarmış, beli bükülsə də, qəhrəman oğlunun yadigarlarına görə başını dik tutmaq məcburiyyətində olan Şəhid anası, digər tətəfində isə qəhrəman şəhidin sevgisi, eşqi ilə alışıb-yanan, aralarında olan sevginin dastanlar yazılacaq səviyyəsində olmasını gizlətməyən, şəhidin yadigarlarına isti qucaq açan və onun adına layiq bir həyat yoldaşı vardır.

Bəsti xanımın yazdığı xatirələr haqqında isə yazılacaq

məqalə daha geniş olmamalıdır. Odur ki, bu haqda ayrı bir məqalə hazırlamağı düşünürəm. Təkcə bir cümləsini qeyd edirəm: “İsmayilla dörd il bir yerdə ailə kimi yaşadıq, ancaq o, mənə bu dörd ildə qırx ilin qayğısını göstərdi.” Vətən müharibəsi qəhrəmanı İsmayıl Səmədovu oxucularımıza daha yaxından tanış etmək üçün onun haqqında bəzi məlumatları olduğu kimi çatdırmaq istəyirik: İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov 1990-cı il avqustun 9-da Zaqatala rayonunun Lahıc kəndində anadan olub. 1996-2005-ci illərdə Q. Qocayev adına Lahıc kənd tam orta məktəbində, 2005-2007-ci illərdə isə Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseydə oxuyub. 2007-2011-ci illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində (AAHM) ali hərbi təhsil alıb. 2011-ci ildən Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin Mingəçevir şəhərində yerləşən hərbi hissəsində xidmət edirdi. Lələtəpə yüksəkliyinin alınmasında göstərdiyi xidmətlərinə görə Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev onu cəbhə xəttində şəxsən mükafatlandırmışdı. Vətən Müharibəsi zamanı İsmayıl Səmədovun dəstəsi Murov dağından sonra Cəbrayıl, Füzuli istiqamətlərində gedən döyüşlərdə igidlik göstərərək, yurd yerlərimizin azad olunmasında fəal iştirak edib. Kapitan təcrübəli zabit kimi döyüşlərdə tabeçiliyində olan hərbiçiləri irəliyə aparıb. “Bir canımız var, Allah nə yazıbsa, o da olacaq. Şərəfli və doğru yolu seçin, yalnız 3 məqsədimiz olsun. Ya qalib olaq, ya qazi olaq, ya da şəhid. Azərbaycan əsgərinin başqa seçimi ola bilməz!”, – deyən kapitan İsmayıl Səmədov bu sözləri ilə hərbiçilərimizə əsl vətənpərvərlik ruhu aşılayırdı. İsmayılın sağ əli olan gizir, əslən Quba rayonunun Alpan kəndindən olan Cavad Nasir oğlu Babayevin mətbuata verdiyi açıqlama: “O, ən ağır döyüşlərdə belə öndə gedib bizi qorudu, döyüşlər zamanı beynəlxalq taktikalardan yararlandı və uğurlu əməliyyatlar qurdu. Oktyabr ayının 4-dən başlayaraq, Cəbrayıl,

Füzuli, Hadrut istiqamətlərində şiddətli döyüşlər getdi. Cəsur komandirimizin bölüyü, yəni biz, oktyabr ayının 3-dən 4-nə keçən gecə Cəbrayıl istiqamətində düşmənin televiziya qül-ləsini qoruyan bir tankını və 8 nəfərlik canlı qüvvəsini məhv etdik. Oktyabr ayının 7-də komandirimiz İsmayıl Səmədovun əmrinə əsasən, gecə saatlarında Füzuli-Hadrut yolunu düşməndən təmizlədik. Bizim bölüyümüzün nəzarətçi qrupu ərazidə düşmən snayperlərin olduğunu müəyyənləşdirdi. Əvvəlcə bu snayperlərdən 3-nü, sonra isə arxadan bizə atəş açan düşmənləri məhv etdik.

Oktyabr ayının 10-da Füzuli rayonu Gorazıl kəndini və Horadiz-Füzuli-Hadrut yolunu tutmaq tapşırığını aldıq. Bu əməliyyat zamanı gərgin anlar keçirdik. Əvvəlcə düşmənin 10-a yaxın texnikasını zərərsizləşdirərək, yolu təmizlədik və həmin kəndə daxil olduq. Ertəsi gün, yəni oktyabr ayının 11-də Hadrut qəsəbəsinin azad olunması uğrunda düşmənlə bizim taborumuzun daha ağır, şiddətli döyüşləri oldu. Həmin döyüşdə xain ermənilər bizə qarşı böyük qüvvə ilə hücum etdilər. Düşmənin çoxlu sayda texnikasını, döyüşçülərini darmadağın etməyimizə baxmayaraq, xeyli itki verdik. Həmin döyüşdə təəssüflər olsun ki, fəxrimiz, Silahlı Qüvvələrimizin dəyərli, təcrübəli zabiti, bölük komandiri, Xüsusi Təyinatlıların öncülü, kapitan İsmayıl Səmədov da namərd düşmənin snayperlə açdığı atəş nəticəsində qəhrəmancasına həlak oldu». İsmayıl Səmədovla birgə vuruşan digər XTQ döyüşçüsünün (hazırda xidmətdə olduğundan adının açıqlanmasını istəmədi - red) xatirəsi: "İsmayıl kordinator idi. Düşmən bölmələrinin yerlərini tapıb, topçu batareyalarına məlumat ötürürdü. Spayk mənzərəsinin idarəçiliyi ona tapşırılmışdı. Cəbrayıl döyüşlərində 9 tank vurdurmuşdu. Arazboyu hücumları zamanı taborumuz birgə fəaliyyətə başladı. Cəbrayıl da teleqüllənin ətrafında-

kı strateji yüksəkliyin azad edilməsi ilə bağlı komanda aldıq. Oktyabrın 4-ü gecə saatlarında İsmayıl 25-30 nəfərlik heyətlə hücum edib, yüksəkliyi azad etdi. Orada onun qrupundan 3 nəfər şəhid oldu, 4 nəfər isə yaralandı. Həmin təpəni götürmək asan şey deyildi. Biz 3 gün yüksəklikdə qaldıq. Ərazini milli ordunun bölməsinə təhvil verdikdən sonra Füzuli-Hadrut istiqamətində hərəkətə başladıq. Növbəti tapşırığımız Hadrutun aşağısında yerləşən Gorazıllı kəndini azad etmək idi. Oktyabrın 7-si gecə kəndə yaxınlaşanda orada bizi düşmənin snayper və 15 nəfərdən artıq qüvvəsi gözləyirdi. İsmayıl öndə gedən qrupun rəhbəri idi. Onun və yoldaşlarının ayıq-sayıqlığı nəticəsində ermənilərin bizi pusquya salmasının qarşısı alındı. Düşmənin 3 snayperi məhv edildi, arxada yerləşən bölməsindən 5 nəfər zərərsizləşdirildi. Digər şəxsi heyəti isə qaçıb getdi. Orada bir zabitimiz qolundan yaralandı, bir nəfər də şəhid verdik. İsmayılğilin ayıqlığı olmasaydı, itkimiz çox ola bilərdi. Biz kəndə yaxınlaşdıq, ancaq giriş əmri verilmədiyi üçün oradan 1 km aralıda yerləşən meşəlik əraziyə getdik. Ayın 10-u günortaya qədər meşədə yerləşməli olduq. Yeməyimiz və suyumuz bitmişdi. Kəşfiyyat bölüyü olduğumuz üçün bizə təminat gəlmirdi. Çox qabaqda idik. Elə olurdu ki, bizim arxamızda düşmən bölmələri milli ordumuzla döyüşürdülər. İsmayıl hazırlıqlı hərbcisi idi. Onun çantasında həmişə yeyiləcək bir şey, su və corab olardı. Gecə yatmışdım, məni yuxudan oyadıb balaca bir şokolad verdi və dedi, “bunu ye ki, mədəndə nəsə olsun”. Öz yoldaşlarını o qədər fikirləşən, sədaqətli insan idi. Ayın 10-u səhər saatlarında biz düşmənin ətrafda qalan bir danasını kəsib alaçıy bişirib yedik ki, taqətimiz olsun. Həmin gün bir neçə saat sonra kəndə girəcəkdik. Beləliklə, komanda veriləndən sonra axtarış qrupları yaradıldı və biz kəndə daxil olduq. Orada iki nəfər 50 yaşdan yuxarı

erməni qalmışdı. Onlar kəndin girəcəyində evdə gizlənmişdilər və bizə atəş açmaq üçün uyğun şərait gözləyirdilər. Qumbaraları və avtomatları var idi. İsmayıl onları uzaqdan evləri müşahidə etdiyi zaman görmüşdü. Buna görə də ehtiyatla evə yaxınlaşıb, içinə qumbara ataraq hər iki ermənini məhv etdi. Hər qrup nəzarət etdiyi ərazinin təmizliyi barədə məlumat verdikdən sonra biz kənddə mövqələndik. Oranı dairəvi olaraq hər tərəfdən müşahidə və mühafizə etdik. Düşmən bölmələri Füzulidən Hadrut istiqamətində olan maşın yolunda hərəkət edirdi. Tabor komandirinin göstərişi ilə İsmayılın və Sənan adlı yoldaşımızın pusqu qrupları ermənilərin 10-dan çox avtomobil texnikasını və heyətini məhv etdi. Oradan bir nəfər sağ çıxa bilmədi. Digər bölməmiz isə Füzuli döyüşlərində düşməni sıxışdırmışdı deyər ermənilər artıq Füzulidən Hadruta geri çəkilmək məcburiyyətində qalmışdılar. Onlar bilmirdilər ki, biz Hadrutun yaxınlığındakı kəndə yerləşmişik. Düşmənin gələcəyini bildiyimiz üçün yola minalardan maneələr qurduq. Ayın 11-i saat 2-nin yarısı ermənilər 3 “Kamaz”da 60-dan çox döyüş hazırlıqlı canlı qüvvə və xeyli silahla geri qayıtdılar. Onlara yolu minalamağımızla bağlı məlumat daxil olmuşdu. Ona görə də həmin istiqamətdə deyil, bizim istiqamətimizə, kəndin girəcəyinə dönməli oldular. Düşmənin arxada gələn “Kamaz”ı vuruldu və yanan maşının orabura qaçısan şəxsi heyəti bizim tərəfimizdən məhv edildi. Digər iki “Kamaz” isə əvvəl yerləşdiyimiz meşə ərazisinə sıxılmağa məcbur qaldı. Fikirləşirdilər ki, oradan çıxış yolu tapacaqlar, ancaq kəndi blokadaya almışdıq, mühasirədən çıxmaq şansları yox idi. İsmayıl və qrup komandirinin müavini Bəxtiyar İslamova hərəkətə keçməyimizlə bağlı işarə verdim. Onlar sağdan, biz mərkəzdən, digər qrup isə meşənin girəcəyindən hücum keçdi. Qrupumuz çox yaxına getdi. Düşməni sıxışdırdıq. Həmin

vaxt mən və digər döyüş yoldaşım yaralandıq. İki sanitarımız şəhid oldu. İsmayilgil meşənin içində mövqelənmişdilər. Biz vurulduqdan sonra İsmayılın olduğu qrup düşməyə əks-hücum həmləsi etdilər. Atışma zamanı kor bir gülə gəlib onun alın nahiyəsinə dəyib. Köməkçi yoldaşı Əmrah da şəhid olub. Ayağımdan snayper gülləsi ilə yaralanmışdım, yeriyə bilmirdim. Sanitar maşınımız bir az arxada idi, yaxınlaşan kimi vururdular. Məni atın üstünə qoyub aparırdılar. Orada dedilər ki, İsmayıl yaralanıb və onu xərəkdə gətirirlər. Sevindim ki, yaralansa da sağdır. Ancaq o, yolun yarısına çatanda, vurulandan yarım saat sonra şəhid olub. Bu xəbəri eşidəndə elə bildim ki, qardaşımı itirdim. Öz ağrılarım yadımdan çıxdı, çox pis oldum. İsmayıl artilleriyanın gözü idi”. Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin kapitanı İsmayıl Səmədov Cəbrayıl, Hadrut və Füzulinin azadlığı uğrunda şücaətlə vuruşaraq oktyabrın 11-də şəhidlik zirvəsinə ucalıb. Ölümündən sonra “Cəsur döyüşçü”, “Vətən uğrunda” və “Cəbrayılın, Füzulinin və Xocavəndin azad olunmasına görə” medalları ilə təltif edilib. Bundan əlavə 2019-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Yubiley medalı, 2018-ci ildə hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə 3-cü dərəcəli medalı ilə, 2018-ci ildə Azərbaycan ordusunun yaranmasının 100 illiyi medalı ilə, həmin ildə Qüsursuz xidmətə görə 3-cü dərəcəli medalı ilə, 2013-cü ildə isə Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 95 illik yubiley medalı ilə də, təltif edilib. 2020-ci il doqquz dekabrda isə “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı” fəxri adı verilib.

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin .

***Əlmaniz Ələkbərli
Azərbaycan Yazıçılar və
Jurnalistlər Birliyinin Üzvü.***

Müəllifin son sözü:

...Otuz illik ömrünün tarixi izləri və yaxud "Qəhrəmanlar can verir, Vətəni yaşatmaq üçün"...

...Bu iki müharibə - Birinci Qarabağ Savaşı və İkinci Qarabağ savaşı, "Vətən Müharibəsi" Azərbaycan xalqı üçün çox amansız və şərəfli oldu. Müharibələr itgisiz olmur, odur ki, xalqımız da, igid oğullarını vətən yolunda qurban verdi. Baxmayaraq ki, çox Analarımız gözüyaşlı qaldı, sonunda şəhid övladlarımızın hesabına ordumuz şanlı tarix yazaraq, Qarabağımızı işğaldan azad etdilər.

Vətən yolunda, el üçün canlarını fəda verən bu oğullar bir daha erməniyə öz murdar siyasətləri ilə torpaqlarımızı qəsb etməyə imkan verməyəcəklərinə and içmişdilər. Onlar həm də, erməni münafişəsi başlayandan şəhidlərin intiqamlarını alaçaqlarına and içmişdilər, kişi kimi də, öz andlarına əməl etdilər.

Vətən uğrunda, torpaqlarımızı erməni vandallarından təmizləyərkən qəhrəmancasına həlak olanlardan biri də, tanınmış, peşəkar hərbi qulluqçu olmuş – Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı – İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədovdur. Yurdumuzun mərd oğlu İsmayıl 30 illik ömür yolunda tarixi izlər qoydu, xatirələr yaratdı... Az yaşadı, amma mükəmməl, gələcək nəsələ bir örnək olası, nümunə olacaq bir həyat yaşadı-İsmayıl! O, bu mənalı, şanlı ömür yolunu davam etdirəcək iki əmanət-1 qız və 1 oğul balalarını bizə əmanət qoydu.

...ƏMANƏTDİR SİZİN ŞƏHİD BALALARINIZ...

***Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
yadigarlarına ittihaf olunur.***

*Cahana səsləyir haqq səsimizi,
Yaşadaq, yaşamaq həvəsimizi.
Pay verək nəfəsdən nəfəsimizi,
Dünyaya əmanətdir Sizin şəhid balalarınız.*

*Ağrısı, naləsi-acımız olsun,
Doğmamız, canımız balamız olsun.
Onlar başımızın daim tacımız olsun,
Hamınıza fəxarətdir Sizin şəhid balalarınız.*

*Hələ deyiləsi çox sözlərimiz var,
Şəhid atasının onlarda ətri var.
Düşmənin gözünə ox gözləri var,
Həm şahiddir, həm tarixdir Sizin şəhid balalarınız.*

*Başınızı dik tutun Həlmət ana, Bəsti xanım...!
Sizlərə təsəllidir İsmayılın övladları.
Nurgül, Mehdi həm Qəhrəmanın yadigarları,
Həm ümmandır, həm dastandır Sizin şəhid balalarınız.*

Şeirin müəllifi: Elman Maliyev

ŞƏHİD İSMAYIL

*Soyuq səngər oldu evin-eşiyin,
İllərlə sən çəkdin Vətən keşiyin,
Dedin Torpağımdı mənim beşiyim,
Əbədi laylamı Vətən çalacaq,
Canım Vətənimə qurban qalacaq”.*

*Ümidlə yaşadın sən öz ömrünü,
Gördün düşmənlərin zillət, zülmünü,
İllərlə gözlədin qisas gününü,
Qisas qiyamətə qalmadı, şəhid,
Əzminə, gücünə biz olduq şahid.*

*Düşmənin üstünə sən etdin yürüş,
Füzuli döyüşü oldu son döyüş,
Müqəddəs kəslərlə cənnətdə görüş,
Sənə qismət oldu, şəhid İsmayıl,
Daha azad olub Şuşa, Cəbrayıl.*

*Qanınla torpağa iz sala-sala,
Son qoydun qəlbdəki qüssə-mələla,
Sənlə qürur duyur həm Zaqatala,
Həm də bütün Vətən, bütün millətin,
Vətən qəhrəmanı, dayandın mətin.*

Müəllif: Manya Səxavət qızı

Kitabın müəllifi haqqında:

Elman Hüşən oğlu Maliyev 30 ildən çoxdur ki, mətbuat sahəsində çalışır. Əmək fəaliyyətinə Zaqatala rayonunda nəşr olunan “Zaqatala” (*keçmiş “Qırmızı Bayraq”*) qəzetindən başlayıb. İlk məqaləsi Zaqatala rayonu Yeni Suvagil kənd orta məktəbinin 6-cı sinfində oxuyarkən yerli qəzetdə dərc olunub. Sonra Zaqatala rayon yerli radio verilişləri redaksiyasında əmək fəaliyyətini davam etdirib. Rayondakı mətbuat orqanlarında işlədiyi müddətdə həm də, o dövrdə nəşr olunan “Kommunist”, “Sovet kəndi”, “Azərbaycan gəncləri”, “Xalq Ordusu”, “İdman”, “Futbol dünyası” və digər qəzetlərlə “Müxbir”, “Təşviqatçı”, “Azərbaycan qadını” jurnalları, Azərbaycan radiosunun “Səhər” proqramı və daha sonra “Səhər” qəzeti ilə mütəmadi əməkdaşlıq edib. 1995-ci ildən isə Jurnalistika sahəsində fəaliyyətini Bakı şəhərində davam etdirib. “7 gün”, “Ponorama”, “Bu gün”, “Hər gün”, “Hürriyyət”, “Futbolniy Mir”, “Şans”, “Ekspress” (bu mətbuat orqanında 12 il çalışıb), “Exo” (gündəlik rus dilində nəşr olunan), “Xalq qəzeti”, “Bizim dövr”, “Yeni Müsavat”, “Gündəlik Bakı”, “Yeni sözçü”, “Ədalət və Qanun” qəzetlərində çalışıb. Hal-hazırda da jurnalistika fəaliyyətini davam etdirir. Ali təhsilli jurnalistin ilk kitabı “Zaqatala

şəhidləri” (Birinci Qarabağ savaşında həlak olanlar haqqında) adlanır. O, daha iki kitabın və “Balta Qurban” kriminal detektiv povestinin müəllifidir. Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü olan Elman Maliyev mətbuatdakı fəaliyyətinə görə dəfələrlə pul mükafatları, fəxri fərmanlarla mükafatlandırılıb. Beynəlxalq, Respublika mətbuatı üzrə müsabiqələrin qalibi olmuş, “xüsusi müxbir” statusunu almış, bir neçə dəfə Azərbaycan Mətbuat Şurasının qurultaylarının nümayəndəsi seçilmişdir. Təcrübəli jurnalistin yetirmələri olan gənc jurnalistlər müxtəlif mətbuat orqanlarında və hal-hazırda TV kanallarında fəaliyyət göstərirlər. Təcrübəli jurnalist indi mütəmadi olaraq “Respublika”, “Ədalət”, “Bakı Xəbəri”, “Təzadlar”, “Hüriyyət”, “Türküstan”, “Unikal”, “Mədəniyyət” və s. qəzetlərlə əməkdaşlıq edir.

Araşdırmaçı jurnalist hal-hazırda İkinci Vətən Müharibəsində Zaqatala rayonundan qəhrəmanlıqla həlak olan şəhidlər barəsində silsilə kitablar yazır. Jurnalist Elman Maliyevin ilk kitabı polkovnik-leytenant, Zaqatala rayonunun Dardoqqaz kəndində dünyaya göz açan Abakar Məhəmməd oğlu Hacıyevin keçdiyi ömür, hərbi və müharibə yollarından bəhs olunub.

Kitabda qəhrəman şəhidin hərbdəki uğurlarından, müharibədəki şücaətindən bəhs olunub.

Elman Maliyevin növbəti “Zəfəri Qanınla Yazdın QƏHRƏMAN!” adlı kitabı “Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”, Zaqatala rayonunun Lahıc kəndindən olan XTQ-nin seçilən zabiti olmuş, kapitan, şəhid İsmayıl Səmədova həsr olunub!

MÜNDƏRİCAT

...Şəhidlərə torpağın hər qarışı Vətəndir... 3

VƏTƏN MÜHARİBƏSİNİN QƏHRƏMANI Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin
KAPİTANI – İSMAYIL MƏHƏMMƏD OĞLU SƏMƏDOV! 6

BİRİNCİ BÖLÜM: Lahıc kəndindən başlanan ömür yolu

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, Şəhid Kapitan İsmayıl
Səmədovun atası Məhəmməd Səmədov: “İsmayıl əvəz
olunmaz fədakar oğlum idi...” 12

“Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı”nın Anası Həlmət
xanımın xatirəsi:..... 14

DÜŞMƏNİ DİZ ÇÖKDÜRƏN OĞUL..... 34

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun qaynatası
Əziz Abdurahmanovun onun barəsində dediklərindən:
“Belə igidi tanıdığım üçün Allahıma minnətdaram” 35

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
qaynanası Nailə Zabit qızı Abdurahmanova:
“...Onun yoxluğu bizim üçün çox çətindir...” 37

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
Bacısı Vəsilə İbrahimova: “...Qardaşım haqqında yazmaq
mənim üçün çox çətindir. Amma onun barəsində
yazmaq, danışmaq bitməyən xatirələrim var...” 38

QARDAŞ..... 51

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Şəhid İsmayıl Səmədovun qardaşı, polis əməkdaşı Elvin Məhəmməd oğlu Səmədov: “Qardaşım əsil hərbiçi olmaq üçün doğulmuşdu...” 52

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanının yeznəsi, Zaqatala rayonunun Zəyəm kəndinin imamı - Elçin İbrahimov: “O, Rəbbimin yüksək keyfiyyətlərini özündə cəmləşdirdiyi şəxsiyyət idi.” 56

İKİNCİ BÖLÜM: Sevgi, həyat və hərbi yolu...

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun həyat yoldaşı, iki övlad anası Bəsti xanımın xatirələri: “...O, mənim hər an canlandırdığım sevgi və qəhrəmanlıq dastanımdır...” ..58

Xoşbəxtliyimin zülməti doğduğu gündən.....74

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Hərbi yolu, təlimlər və odlu-alovlu müharibə...

İkinci Qarabağ Savaşının iştirakçısı, pilot-zabit, polkovnik Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun bibisi oğlu Murad Atayev: Qəhrəmanlar anadan qəhrəman doğulurlar... 78

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun iş yoldaşı, hərbi qulluqçu, tabor komandiri Gündüz Səfərli: “...O, bizim “Leopard”ımız olub...” 83

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun iş yoldaşı-hərbi qulluqçu Vurğun Piriyev: Qardaş dost olmaya bilər, amma dost həmişə qardaşdır!..... 100

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş yoldaşı və kirvəsi – hərbi qulluqçu Elgün Səfərov:
Əbədi diyarda səfərdə olan Qəhrəman İsmayıl!
Ruhun şad olsun Kapitan! 107

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş yoldaşı, hərbi qulluqçu Cavad Babayev:
“Ən yüksək, şərəfli zirvədir şəhid olmaq!” 109

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş və döyüş yoldaşı olmuş hərbi qulluqçu Samir Məmmədov:
“İsmayıl da əsil zabit keyfiyyəti və peşəkarlığı vardı...” 126

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
iş yoldaşı – hərbi qulluqçu Sənan İsmayılzadə: “Ölümü ilə
ölməzlik qazanan dostum-qardaşım İsmayıl Səmədov!” 128

Bölük komandiri şəhid kapitanı Vətən Müharibəsi
Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun müavini olmuş
Fuadın komandiri barəsində söylədikləri:
“Məkanın cənnət olsun, Vətən fədaisi!” 131

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Ömür yolunun silinməz izləri, yaddan çıxmaz xatirələr...

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisisi oğlu Hacı Əhməd oğlu Səmədov:
Həmişə yaşayacaq igidimiz – İsmayıl! 133

Xüsusi Təyinatlıların vüqarlı, şəhid hərbi qulluqçusu
Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisisi oğlu Səbuhi Səmədov: “Cəsarətin Zirvəsinə
Yüksələn Qəhrəman...” 133

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisi oğlu İncilab Səmədovun xatirələri:
“Şəhidlik hər kəsə nəşib olmaz...!” 134

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
sevimli əmisi oğlu – Kənan Səməd oğlu Səmədov:
“Ölməzliyə Qovuşan İnsan, Bizim Cəsur Əmoğlumuz!” 136

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanımızın əmisi oğlu
Sərxan Səməd oğlu Səmədov: Elimizin və nəslimizin
fəxri: Şəhid kapitan Səmədov İsmayıl..... 138

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisi qızı Türkanə Səmədova: “...İsmayıl Kimi
qəhrəman, qəlbi gözəl oğul - əbədi anılacaq,
xatırlanacaq və unudulmayacaqdır...” 140

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun bibisinin
gəlini Mələhət Atayeva:Ailəmizdə İsmayılın yeri görünür... 141

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisinin gəlini, təcrübəli pedaqoq, Lahıc kənd
körpələr-evi uşaq bağçasının müdiri Aygün Səmədova:
“Nişan Üzüyümü Barmağıma İsmayıl Taxmışdı”. 143

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisinin gəlini Sima Səmədovanın xatirələri:
Ölümü ilə ölümsüzlüyə qovuşan Qəhrəman... 145

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun
əmisinin nəvəsi Vüsal Hacı oğlu Səmədov:
“O, Bizim Məsləhət Verənimiz, Yol Göstərənimiz İdi...” 146

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisinin nəvəsi Mehrin Səmədova: “Sən sadəcə bizim deyil, hamının qəhrəmanısan...” 147

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun bacısı oğlu Emin İbrahimov Qəhrəman dayısını belə xatırlayır: “Dayımın Vətəninə və bizə olan sevgisini daima yaşadacağam”. ..148

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun əmisinin nəvəsi Gülnadə Səmədova: ...Qanıyla Torpağı Alan Komandır... 149

İsmayıl çıxmazsan heç zaman yaddan!..... 150

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun sinif yoldaşı-Nərmin Rəcəbova: “Şərəflə yaşayanlar, daima şərəfi ilə anılacaqlar...” 151

BEŞİNCİ BÖLÜM: Ziyalıların Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı İsmayıl Səmədov barəsindəki fikir, düşüncələri və xilaskarımız haqqında mətbuat orqanlarına yazdıqlarından...

Zaqatala rayonu Lahıc kənd orta məktəbin müəllimi, şəhid kapitan, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı İsmayıl Səmədovun sinif rəhbəri olmuş Salatın Hüseynova: “...Azərbaycanımızın xilaskar oğlu kimi şəhidlik zirvəsinə yüksəldi...” 155

Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı Şəhid Kapitan İsmayıl Səmədovun Sevimli Müəllimi – Fəxrəddin Aslanov: “Mən səni uca zirvələrdə pərvazlanan qartala bənzədirəm.” 157

Zaqatala şəhəri Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, şəhid-kapitan İsmayıl Məhəmməd oğlu Səmədov adına 5 saylı tam orta məktəbinin direktoru Xanım Məmmədrəsul qızı Hacıyeva: “...Müqəddəslik zirvəsini fəth edən Qəhrəmanımız...” 160

Prezidentin 4 dəfə təltif etdiyi – Vətən Müharibəsinin Qəhrəmanı Xüsusi Təyinatlıların “Canavar” ləqəbli şəhid-kapitan İsmayıl Səmədov... ..	165
Vətənə sevgisini qəhrəmanlığı ilə tamamladı. Oçerk.....	174
Əlmaniz Ələkbərli: ZAQATALALI QƏHRƏMAN KOMANDİR – İSMAYIL SƏMƏDOV ŞANLI AZƏRBAYCAN TARİXİ YAZANLARDANDIR.....	179
Müəllifin son sözü:	189
...ƏMANƏTDİR SİZİN ŞƏHİD BALALARINIZ.....	190
ŞƏHİD İSMAYIL.....	191
Kitabın müəllifi haqqında.....	192

ELMAN HÜŞƏN OĞLU MALİYEV
ZƏFƏRİ QANINLA YAZDIN
QƏHRƏMAN!

Korrektor:
Şəhla Əzizəğa qızı

Dizayner:
Gülnarə Vəliyeva

Operator:
Şəhla İsmayılı

Çapa imzalanıb 05.05.2022
Formatı 60x84 1/16
offset çapı,
Fiz. çap. vər. 12,5
Tiraj 300

Kitab "APOSTROF-A" nəşriyyatında
offset üsulu ilə çap edilib.
E-mail: apostrof0706@gmail.com
Tel: +99412 432 51 04 / +99450 313 07 06